

НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗАР
ULAANBAATAR CITY HEALTH DEPARTMENT

НИЙСЛЭЛИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2024

Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг Эрүүл мэндийн газар

Шуудангийн хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 4-р хороо, Ж.Самбуугийн гудамж-16, Нийслэлийн засаг захиргааны III байр.

Энэхүү эмхтгэлийн талаархи саналыг дараах хаягаар ирүүлнэ үү.

Утас: 77990101

Э-шуудан: Info@ubhealth.mn, nemg.statistic2020@gmail.com

Вебсайт: <http://www.emg.ub.gov.mn>

Эрхэлсэн: П.Эрхэмбулган, НЗДХА - Эрүүл мэндийн газрын дарга

Хянасан: Д.Сайнхүү,

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын хэлтсийн дарга

Эмхэтгэсэн: Ц.Сонгиносүрэн, ХШҮДАХ-ийн ахлах мэргэжилтэн

Ш.Мөнхзул, ХШҮДАХ-ийн ахлах мэргэжилтэн

Г.Нямсүрэн, ТХШҮДАХ-ийн мэргэжилтэн

Б.Отгонжаргал, СХОХ-ийн ахлах мэргэжилтэн

Д.Энхтүвшин, ХШҮДАХ-ийн ахлах мэргэжилтэн

ГАРЧИГ

Товчилсон үгийн жагсаалт	4
Өмнөх үг	5
Хураангуй үзүүлэлт.....	6
Бүлэг I.ХҮН АМ	7-13
Монгол Улсын хүн ам (Улаанбаатар хотын хүн ам).	7-8
Хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлт	8-10
Тогтвортой хөгжил	11-13
Бүлэг II. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	14-28
Жирэмсний хяналт ба төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	14-15
Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ.....	16-18
Төрсний дараах үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ.....	19-20
Эхийн эндэгдэл	20-21
Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн арга, хэрэглээ.....	21-22
Үр хөндөлт.....	22-23
Хүүхдийн эрүүл мэнд	23-24
Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхэд, өсвөр насны хүүхдийн эндэгдэл	24-28
Бүлэг III. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	29-44
Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээ	30-33
Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ	33-35
Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ шатлалаар	35-44
Бүлэг IV. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ, ХҮНИЙ НӨӨЦ.....	44-47
Бүлэг V.ХАЛДВАРТ ӨВЧИН.....	48-58
Амьсгалын замын халдвар	49-53
Гэдэсний халдвар	54-55
Бэлгийн замаар дамжих халдвар.....	55-58
Бүлэг VI. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН	59-89
Хүн амын нийт өвчлөл	59-69
Хүүхэд өсвөр үеийнхний өвчлөл	69-71
Хорт хавдрын өвчлөл.....	72-76
Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг	77-78
Сэтгэцийн эрүүл мэнд.....	79-80
Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл.....	80-82
Бүлэг VII. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ	83-89
Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан	83-84
Хорт хавдрын нас баралт	84-87
Осол гэмтлийн нас баралт	88-89
Бүлэг VIII. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	90-94
Бүлэг IX. ДЭЛХИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН НОМХОН ДАЛАЙН БАРУУН БҮСИЙН МЭДЭЭНИЙ САНД ОРДОГ ҮЗҮҮЛЭЛТ, УЛААНБААТАР ХОТ	

ХУРААНГУЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ / DATA SUMMARY

Үзүүлэлт	Монгол Улс	Улаанбаатар хот
<i>Хүн ам</i>		
Нийт	3.544.8	1768.2
Үүнээс: эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	49.3	48.3
эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	50.7	51.7
ТЕК	16.8	15.3
ТНК	2.3	2.1
НБЕК	5.3	4.6
Цэвэр өсөлт	11.5	10.7
Дундаж наслалт	71.8	72.5
<i>Эх хүүхдийн эрүүл мэнд</i>		
Төрсөн эх	57319	31120
Амьд төрсөн хүүхэд	57756	31420
Эхийн эндэгдэл 100000 амьд төрөлтөд	22.5	22.3
Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	12.2	12.4
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	15.2	14.9
Амьгүй төрөлтийн түвшин	5.0	5.8
Жирэмсний эрт хяналтын хувь	93.1	92.6
<i>Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ</i>		
Дундаж ор хоног	6.8	6.6
Орны эргэлт	36.2	38.4
Орны фонд ашиглалтын хувь	64.1	70.2
<i>Хүний нөөц</i>		
10000 хүн ам ногдох их эмч	46.7	62.3
10000 хүн амд ногдох сувилагч	44.3	49.9
10000 хүн амд ногдох эмнэлгийн мэргэжилтэн	203.9	253.4
Эмч/сувилагчийн харьцаа	1.0:0.9	1.0:0.8
Нэг эмчид ногдох хүний тоо	226	199
<i>Эрүүл мэндийн байгууллага</i>		
Нийт ЭМБ	4914	2683
Үүнээс: Өрхийн эрүүл мэндийн төв	227	151
Тосгоны эрүүл мэндийн төв	20	4

БҮЛЭГ I. ХҮН АМ

1.1. ХҮН АМ

Монгол Улсын хүн ам 1921 онд 649,9 мянга, 1962 онд 1 сая хүн амтай болж, 1988 онд 2 сая дахь иргэнээ өлгийдөн авсан бол 2015 онд 3 сая хүн амтай болон хүн амын өсөлт тогтмол өссөн үзүүлэлттэй байна. Монгол улсын хүн амын тоо 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 3 сая 544.8 мянга болж, өмнөх оноос 40.1 мянган хүнээр буюу 1.2 хувиар өссөн байна. Нийт хүн амын 71.2 хувь нь хот суурин газар, 28.8 хувь нь хөдөө амьдарч байна.

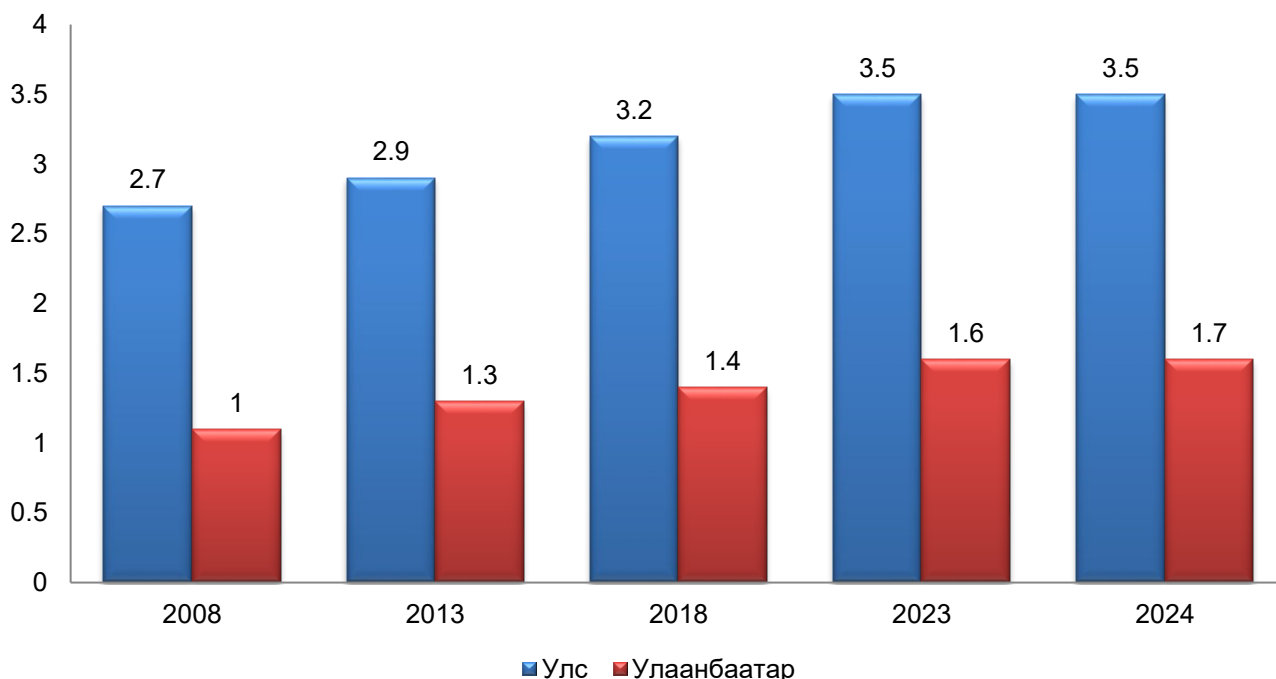
Хүн амын 49.3 хувийг эрэгтэйчүүд, 50.7 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрчүүдийн тоо 97 байна. 2024 оны байдлаар 997.0 мянган өрх амьдарч байгаа ба улсын дунджаар 1 өрхөд 3.6 хүн ногдож байна.

Улаанбаатар хотын 4,704.4 км² нутаг дэвсгэрт нийт хүн амын 49.9 хувь нь оршин сууж байна. 2024 оны байдлаар Улаанбаатар хотын суурин 1768.2 мянган хүн ам 9 дүүрэгт оршин сууж байгаа ба өмнөх оноос 171.9 мянган хүнээр буюу 10.6 хувиар өссөн.

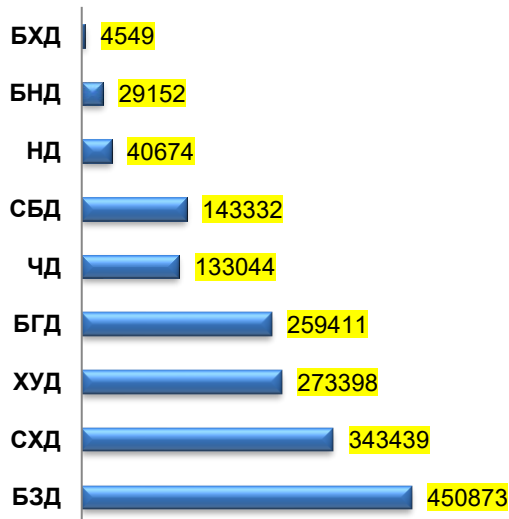
Нийслэлийн хүн амын 49.3 хувийг эрэгтэйчүүд, 50.7 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа ба хүйсийн харьцаа 100 эмэгтэйд 97 эрэгтэй ногдож байна. Насны бүтцээр авч үзэхэд 15 хүртэлх насны хүүхэд 31.6 хувийг, 15-19 насны хүүхэд 7.3 хувийг, 20-64 насны хүн ам 55 хувийг, 65 дээш насны хүн ам 5.8 хувийг тус тус эзэлж байна. Улаанбаатар хотод 100-аас дээш настай 49 өндөр настан амьдарч байгаагаас 71.5 хувь нь эрэгтэй, 28.5 хувийг эмэгтэй ахмад настан эзэлж байна.

2024 оны байдлаар 475.1 мянган өрх амьдарч байгаа ба дунджаар 1 өрхөд 3.5 хүн ногдож байна.

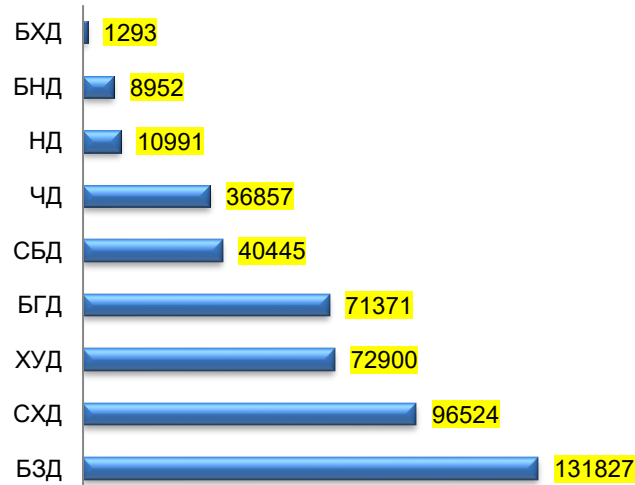
Улаанбаатар хотын суурин хүн амын тоо, сонгосон оноор, сая.хүн

Улаанбаатар хотын суурин хүн ам, дүүргээр, 2024 он

Улаанбаатар хотын өрхийн тоо, дүүргээр, 2024он

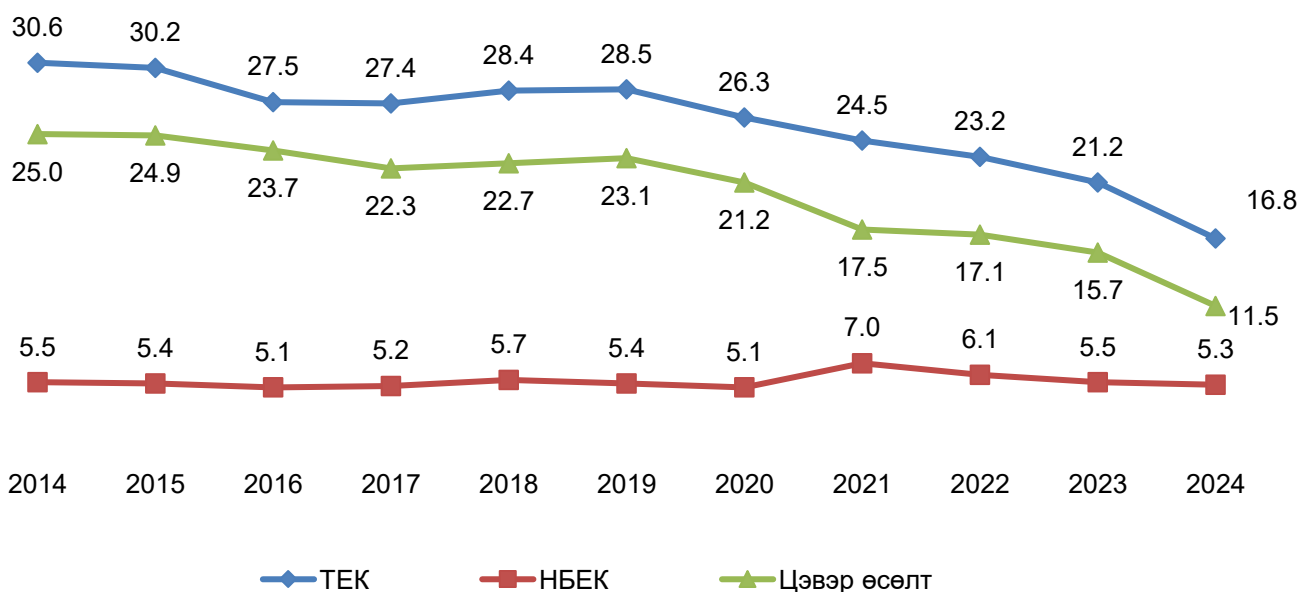
1.2. ХҮН АМ ЗҮЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ДУНДАЖ НАСЛАЛТ

Цэвэр өсөлт

Хүн амын цэвэр өсөлтийн түвшин нь хүн амын тооны өөрчлөлтийг 1 000 хүн амд харьцуулсан үзүүлэлт юм. Уг үзүүлэлт нь хүн амын дундаж наслалтыг тооцох, хүн амын хэтийн төлөвийг тооцох, хүн амын талаар төрөөс баримтлах бодлогын үр дүнг үнэлэх, улс орны хөгжлийн тогтвортой байдлыг үнэлэхэд ашиглана.

Улаанбаатар хотод 2023 онд 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин 21.2 байсан бол 2024 онд 16.8 болж 4.4 пунктээр буурсан байна.

Хүн ам зүйн үзүүлэлт, сүүлийн 10 жилээр

Хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлт, сүүлийн 10 жилээр

Он/ Year	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Насны бүлэг /хувиар/										
Эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь/ (%)	51.6	52.1	52.1	51.6	51.6	51.7	50.9	51.7	51.6	50.7
0-15 хүртэлх нас/	29.7	29.4	29.9	31.4	32.4	33.0	32.1	32.9	32.9	31.6
15-64 нас/ 15-64	66.4	66.7	66.1	64.6	63.3	62.5	63.4	62.3	61.9	62.9
65-аас дээш/	3.8	3.9	4.0	4.0	4.3	4.5	4.5	4.8	5.2	5.5
Хүн ам зүйн коэффициентууд										
ТЕК	30.2	27.5	27.4	28.4	28.5	26.3	24.5	23.1	21.2	16.8
НБЕК	5.4	5.1	5.2	5.7	5.4	5.1	7.0	6.1	5.5	5.3
Цэвэр өсөлт	24.9	23.7	22.3	22.7	23.1	21.2	17.5	17.0	15.7	11.5

Хүн ам зүйн үзүүлэлт, дүүргээр, 2024 он

№	Үзүүлэлт	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	УБ дундаж
1	Газар нутгийн хэмжээ (1000 км2)	29.49	1.244.12	1.200.63	208.4	484.66	89.3	687.6	620.2	140	4.704.4
2	Хүн амын тоо	259411	450873	343439	143332	273398	133044	40674	29152	4549	1659327
Хүн амын тоо насны бүлгээр (%)											
3	0–4 нас	9.4	9.9	10.0	8.7	10.7	8.6	9.9	9.0	9.2	10.1
	5–14 нас	22.8	22.4	22.3	21.5	23.9	21.0	22.0	20.8	20.4	22.4
	65 дээш нас	5.8	4.9	5.0	6.8	5.1	6.5	5.8	6.3	8.8	5.3
4	Төрөлтийн түвшин (1000 хүн амд)	12.7	14.6	16.7	13.4	17.6	14.5	16.5	14.6	16.0	15.3
5	Нас баралтын түвшин (1000 хүн амд)	3.9	3.9	5.2	5.7	3.4	6.7	6.5	5.7	5.5	4.6
6	Цэвэр өсөлт	8.8	10.7	11.5	7.7	14.1	7.8	10.0	9.0	10.6	10.7
7	Төрөлтийн тусгай коэффициент (15-49 насны эмэгтэйчүүд)/	48.8	56.3	67.8	53.7	68.0	59.7	68.7	60.8	73.2	59.8

Дундаж наслалт

Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт нь хүний хөгжлийн индексийн бүрэлдэхүүн хэсэг бөгөөд 2024 оны байдлаар Монгол улсын хүн амын дундаж наслалт нь 71.8 болж өмнөх оны түвшингээс 0.3 жилээр нэмэгдсэн бөгөөд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 77.1, эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 67.9 жил байна.

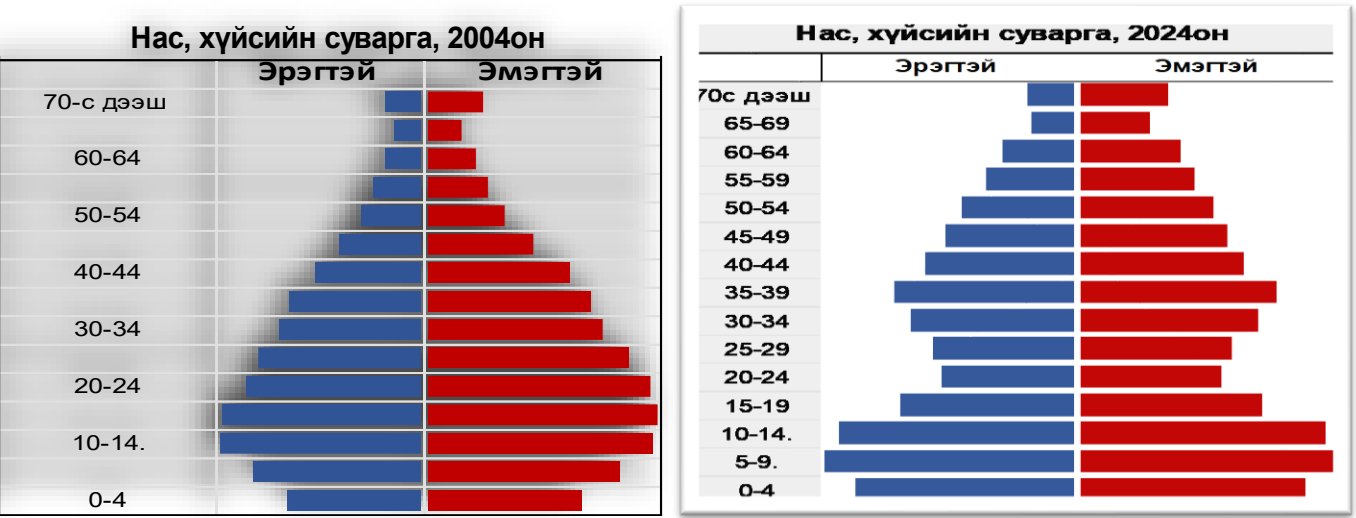
Дундаж наслалтын хувьд хүйсийн ялгаа аль ч улс оронд байдаг ба эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс дунджаар 5.4 насаар илүү бөгөөд манай улсын хувьд 9.2, Улаанбаатар хотод 8.1 жилээр илүү байна.

Улаанбаатар хотын хүн амын дундаж наслалт 72.45 үүнээс эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 67.72, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.78 байгаа нь эрэгтэйчүүдийн амьдрах хугацаа эмэгтэйчүүдийнхээс 8.1 жилээр бага байна.

Аливаа улсын хүн амын дотор залуу насны хүн амын эзлэх хувь их байвал хүн ам зүйн шинжлэх ухаанд залуу хүн амтай улс гэж үздэг. Ихэнх хөгжиж байгаа орнуудад хүн амын бараг хагас нь 15-аас доош насныхан, 10-15 орчим хувь нь 65 буюу түүнээс дээш насныхан байдаг.

Манай орны хувьд 2024 оны байдлаар 15-аас доош насныхан 31.6 хувь, 65 буюу түүнээс дээш насныхан 5.5 хувийг эзэлж байгаа бол Улаанбаатар хотын хувьд 15-аас доош насныхан 32.2 хувь, 65 буюу түүнээс дээш насныхан 5.4 хувийг эзэлж байна.

Хүн амын нас, хүйсийн суварга

Хүн амын нас, хүйсийн суварга нь цаг хугацааны тодорхой үеийн хүн амын нөхөн үржихүйн тасралтгүй процессын явцыг харуулна. Хэрэв хүн амын нөхөн үржихүйн процессын тухайлбал төрөлт, нас баралтын түвшинд ямар нэг өөрчлөлт гараагүй тохиолдолд насны суварга нь тэнцүүхэн дүрслэгдэх ба урт хугацааны туршид төрөлтийн өндөр түвшин хадгалагдаж, нас баралтын түвшин ч харьцангуй өндөр байсан тохиолдолд суваргын суурь нь өргөн, орой руугаа нарийссан хэлбэртэй, харин төрөлт, нас баралтын түвшин бага байсан тохиолдолд суурь нь нарийхан, орой руугаа өргөссөн хэлбэртэй байна.

2004 болон 2024 оны хүн амын нас, хүйсийн суваргыг харьцуулахад 2004 онд харьцангуй пирамид хэлбэртэй байхад 2024 оны суварга нь дунд хэсгээрээ өргөсөж байгаа нь хүн амын дийлэнх нь идэр насны хүн ам эзэлж, хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонх үе үргэлжлэхийг харуулж байна. Сүүлийн жилүүдэд төрөлт тогтвортой нэмэгдэж 0-4, 5-9 насны хүн ам их байгаа нь суурь өргөн бүтэцтэй байгааг харуулж байна.

1.3 “АЛСЫН ХАРАА-2050” ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

“Тогтвортой хөгжил-2023 хөтөлбөр”-ийг анх 2012 онд Рио Де Жанейро хотод улс орнуудын төрийн тэргүүнүүд оролцсон НҮБ-ын “Тогтвортой хөгжил” бага хурлын үеэр санаачилсан. Тогтвортой Хөгжлийн зорилго нь 2015 онд хэрэгжилтийн хугацаа нь дуусгавар болсон Мянганы хөгжлийн зорилтын үргэлжлэл бөгөөд 2015 оны 9-р сард НҮБ-ын дээд хэмжээний 70 дугаар чуулганаар 2030 он хүртэлх Тогтвортой хөгжлийн 17 зорилго, 169 зорилтыг баталсан.

Монгол Улсын Их Хурлын 2016 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 19 дүгээр тогтоолоор “Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030”-ыг батлан гаргаж тус зорилтын үрэлжлэл болох Алсын хараа 2050 Монгол улсын урт хугацаан хөгжлийн бодлогыг Монгол Улсын их хурлын 2020 оны 52-р тогтоолоор батлан хэрэгжүүлж байна. “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого 3 үе шаттай бөгөөд I үе шат (2021-2030), II үе шат (2031-2040), III үе шат (2041-2050) онд хэрэгжинэ.

“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын 2 дугаар зүйл Хүний хөгжлийн бодлогот “Эрүүл мэнд”-ийн зорилтыг дэвшүүлсэн тавьсан.

Зорилт 2.2. Эрүүл мэндийн дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэн төлөвшүүлэн эрүүл мэндийн чанар, хүртээмж, үр дүнтэй тогтолцоог хөгжүүлнэ.

Зорилтыг хэрэгжүүлэх үе шат, хүрэх үр дүн

I үе шат (2021-2030): Эрүүл мэндийн чанар, хүртээмжтэй тогтолцооны шинэчлэлийг үе.

II үе шат (2031-2040): Амьдралын зөв дадал, хэвшилтэй иргэн төлөвшүүлэх үе.

III үе шат (2041-2050): Эрүүл амьдралын хэв маягийг дэмжих үе.

I үе шат (2021-2030): Эрүүл мэндийн чанар, хүртээмжтэй тогтолцооны шинэчлэлийн үе:

1. Иргэн, гэр бүл ажил олгоогчийн оролцоонд тулгуурласан нийгмийн эрүүл мэндийн тогтолцоо бэхэжсэн байна.
2. Нотолгоонд суурилсан орчин үеийн оношилгоо, эмчилгээний техник, технологийн дэвшлийг нэвтрүүлж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, гүйцэтгэлд тулгуурласан санхүүжилт, даатгалын тогтолцоотой болсон байна.
3. Эрүүл мэндийн салбарт цахим үйлчилгээг өргөжүүлэн үндэсний эрүүл мэндийн мэдээллийн сан бүрдсэн байна.
4. Эрүүл мэндийн хүний нөөцийн хангалт, ур чадвар, нийгмийн хамгааллыг сайжруулсан байна.
5. Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагддаг эмчилгээ, үйлчилгээний хамрагдах хүрээг нэмэгдүүлж, зонхилон тохиолдох өвчнийг эрт илрүүлж, өвчлөл, нас баралтын эрсдэлт хүчин зүйл буурсан байна.
6. Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд даатгалын, улсын төсвийн болон хувь хүний санхүүжилтийн зохистой харьцааг бий болгож, хүн амын эрүүл амьдралын хэвшлийг төлөвшүүлж, иргэн бүрийг эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээнд бүрэн хамруулж, нийт сумыг хамарсан алсын зайн үндэсний сүлжээг бий болгож, хүн амын дундаж наслалт уртассан байна.
7. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, зүрх судасны өвчлөлөөс болон хорт хавдраас шалгаалсан нас баралт буурсан байна.

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, 10 000 хүн амд ногдох зүрх, судасны өвчлөлөөс шалтгаалсан нас баралт, хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралтыг бууруулах.

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
<i>Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөлийн шалтгаант нас баралт, 10000 хүн амд</i>														
Улсын дундаж	22.6	20.9	19.6	19.1	18.8	17.5	17.4	18.9	17.3	16.4	18.9	17.5	16 ^a	14 ^a
УБ хот	21.8	17.7	18.5	16.3	15.1	14.6	14.8	16.5	15.5	15.2	18.1	16.4	-	-
<i>Хорт хавдрын нас баралт, 10000 хүн амд</i>														
Улсын дундаж	12.7	12.6	13.0	13.5	13.6	13.4	13.0	13.6	14.4	13.0	12.9	13.0		
УБ хот	16.4	12.7	12.7	12.3	12.1	12.8	12.5	14.1	14.1	12.8	13.5	13.6		

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” батлах тухай, 2016

- Товлолт дархлаажуулалтын хамралтыг нэмэгдүүлж, вируст гепатитын өвчлөл, сүрьеэгийн тохиолдлыг бууруулсан байна.

Сүрьеэ болон вируст гепатитийн өвчлөл, 10000 хүн амд, сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
<i>Сүрьеэгийн өвчлөлт, 10000 хүн амд</i>														
Улсын дундаж	14.3	13.9	14.2	14.1	14.1	13.1	12.4	11.0	11.2	10.2	7.1	6.9	14 ^a	13 ^a
УБ хот	20.1	19.1	19.7	20.4	19.7	18.6	16.6	14.8	14.7	14.1	9.6	8.5	-	-
<i>Вируст гепатитийн өвчлөл, 10000 хүн амд</i>														
Улсын дундаж	52.7	24.1	8.8	3.9	2.9	1.8	1.7	1.5	1.6	1.3	0.4	0.6	2.5 ^a	2 ^a
УБ хот	42.0	23.0	9.9	4.9	4.1	2.6	2.4	2.0	1.6	1.0	0.4	0.8	-	-

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” батлах тухай, 2016 /Source: а. Resolution No 19, State Great Khural, Mongolia “Approving Mongolia Sustainable Development Vision-2030”, 2016

- Сэргийлж болох эх, хүүхдийн эндэгдэлд нөлөөлөх хүчин зүйлийг багасгаж, эх, нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин буурсан байна.

Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
Улсын дундаж	48.2	50.8	42.6	30.6	26.0	48.6	26.9	27.1	23.0	30.2	94.9	35,1	20.0 ^a	15.0 ^a
УБ хот	44.2	43.0	52.3	35.9	28.8	41.8	31.2	29.5	24.3	27.7	118.1	28,4	-	
Аймгийн дундаж	51.8	58.6	32.8	25.0	23.0	56.0	22.3	24.4	21.6	32.9	70.9	42,8	-	

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” батлах тухай, 2016 Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд),

Үзүүлэлт	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030
Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд														
Улсын дундаж	16.3	15.3	14.6	15.3	15.3	16.8	13.6	13.4	13.3	13.7	11.6	12.4	11 ^a	8 ^a
УБ хот	13.3	13.1	13.6	15.0	14.7	15.0	12.7	13.6	12.9	13.2	11.1	12.5	-	-
Аймгийн дундаж	19.2	17.5	15.7	15.7	15.9	18.8	14.5	13.1	13.8	14.3	12.0	12.3	-	-
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд														
Улсын дундаж	20	18.7	18.0	18.4	18.3	20.8	16.7	16.9	16.1	14.0	13.9	15.5	12 ^a	9 ^a
УБ хот	16.2	16.0	16.3	17.8	17.3	18.2	15.4	16.1	14.9	13.4	13.1	14.9	-	-
Аймгийн дундаж	23.5	21.3	19.7	19.0	19.2	23.7	18.1	17.7	17.6	14.6	14.7	16.2	-	-

Эх үүсвэр: а. Монгол Улсын Их Хурлын тогтоол 19, “Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” батлах тухай, 2016

БҮЛЭГ II. ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Монгол улсын Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдрийн А/760 дугаар тушаалаар “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” арга хэмжээний төлөвлөгөөг батлан хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд 2021-2024 онуудад Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийг дэмжих, тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах замаар эх, хүүхдийн өвчлөл, эндэгдлийг тогтвортой бууруулах зорилт тавьсан байна.

2.1. ЖИРЭМСНИЙ ХЯНАЛТ, ТӨРӨХИЙН ӨМНӨХ ҮЕИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Жирэмсэн үеийн хяналт нь эх, ургийн эрүүл мэндэд учирч болох эрсдэлт хүчин зүйлүүдийг цаг алдалгүй илрүүлэх, хүндрэлээс урьдчилан сэргийлэх, эсэн мэнд амаржуулах, төрсний дараах үед тусламжийг цаг алдалгүй үзүүлэхэд чиглэгддэг нэн чухал тусламж, үйлчилгээ юм.

ДЭМБ-аас жирэмсэн үеийн хяналтад дунджаар найман удаа хамрагдсан байхыг зөвлөмж болгосон ба цусны даралт хэмжих, шээсэнд бактери, уураг илрүүлэх шинжилгээ, тэмбүү болон далд хэлбэрийн цус багадалтыг илрүүлэх цусны шинжилгээ, жин/өндрийн хэмжилт зэрэг тусгайлсан үйлчилгээг зөвлөмж болгодог.

Манай улсад хэвийн явцтай жирэмсэн эмэгтэйг 6 удаа, өндөр эрсдэлтэй жирэмсэн эмэгтэйг 8 удаа үзүүлэхийг зөвлөдөг бөгөөд эх жирэмсэн болсноо мэдмэгц 12 долоо хоногоос дотогш хугацаанд эхний үзлэгт хамрагдахыг шаарддаг.

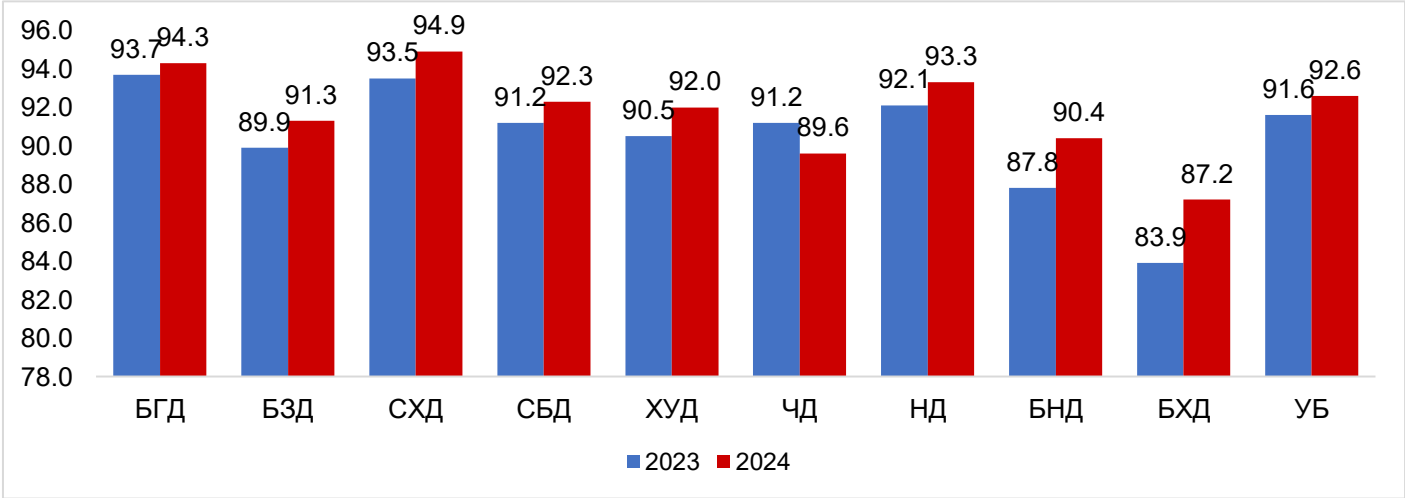
Төрөхийн өмнөх эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ нь жирэмснийг эрт илрүүлж, жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг жирэмсний эрт үед хяналтад авч, жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа эмчийн хяналтад хамруулах, жирэмсэн эхчүүдийг цусны ерөнхий шинжилгээ, БЗДХ-ын шинжилгээнд бүрэн хамруулах нь цус багадалт, жирэмсний хожуу хордлого, бөөрний эмгэг, ургийн болон бусад эмгэгийг эрт илрүүлж, жирэмслэлт төрөлтийн хүндрэлээс сэргийлэх, хүндрэлийг эрт илрүүлж цаг алдалгүй эмчлэх, хавсарсан өвчнийг оношлох, эмчлэх мөн жирэмсний болон төрөх үеийн хүндрэлийг бууруулахад чиглэгдэж байна.

2.1.1. Жирэмсний хяналт

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар НЭМГ-ын дүүргийн эрүүл мэндийн төвд, ЭНЭҮТ-д нийт жирэмсний хяналтад 30090 эмэгтэй хамрагдсанаас 92.6 хувь нь жирэмсний эхний 3 сартайд, 6.7 хувь нь 4-6 сартайд, 0.7 хувь нь 7 ба түүнээс дээш сартайд хяналтад хамрагдаж байна.

Жирэмсний эрт хяналтын хувь 92.6 хувь болж, өмнөх оноос 1.0 хувиар өссөн нь улсын дунджаас 0.5 хувиар, аймгийн дунджаас 1.0 хувиар бага үзүүлэлттэй байна. Жирэмсний эрт хяналтын хувь Баянзүрх, Багануур, Багахангай дүүрэгт Нийслэлийн дунджаас бага байна.

Жирэмсний эрт хяналтын хувь, дүүргээр, 2023-2024

НЭМГ-ын харъяа эрүүл мэндийн байгууллагад хяналтанд хамрагдсан нийт жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 98.9 хувь нь цусны шинжилгээ хийлгэснээс 4.4 хувь нь цус багадалттай байгаа нь улсын дунджаас /4.0/ 0.4-өөр, аймгийн дунджаас /3.5/ 0.9-өөр тус тус их байна.

Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 99.8 хувь нь тэмбүү илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээнд хамрагдсанаас 1.2 хувьд нь тэмбүү өвчин илэрсэн ба энэ үзүүлэлт нь улсын дунджаас 0.1 хувиар их байна. СХДЭМТ 3.2, НДЭМТ 2.5, ЧДЭМТ 2.5, хувь байгаа нь Нийслэлийн дундаж үзүүлэлтээс 0.9-1.6 хувиар их байна.

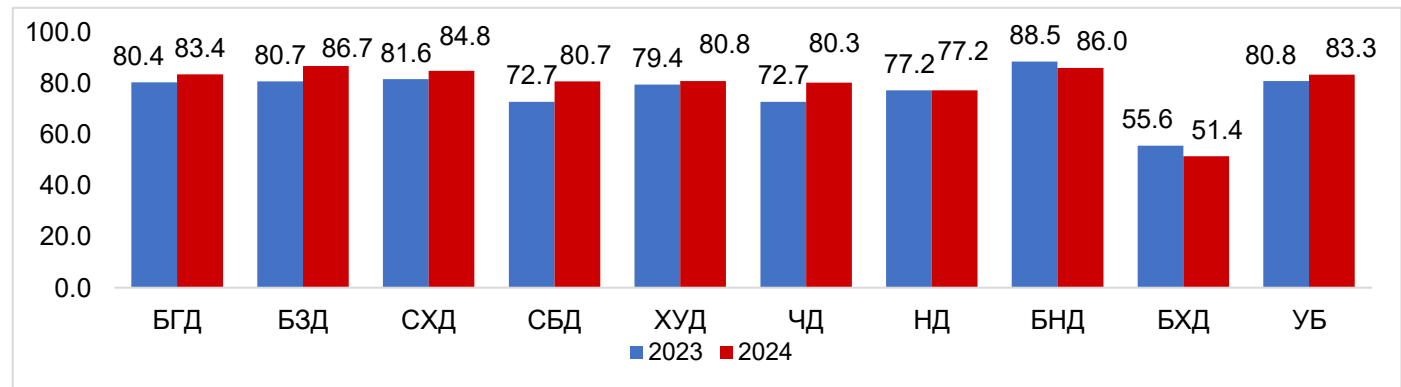
Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 99.8 хувь нь хамрагдсанаас 0.1 хувьд нь заг хүйтэн илэрч улсын дундажтай ижил түвшинд байна. БНДЭМТ 0.3, СХДЭМТ 0.15, БГДЭМТ, СБДЭМТ, ЧДЭМТ тус бүр 0.12 хувийг тус тус эзэлж байна.

Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 99.8 хувь нь хамрагдсанаас 1.2 хувь нь эерэг гарч улсын дундажтай ижил түвшинд байна. СХДНЭ 2.6, ЧДЭМТ 2.5, СХДЭМТ 2.4 хувь байгаа нь Нийслэлийн дундаж үзүүлэлтээс 1.2-1.4 хувиар их байна.

2.1.2 Жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтанд хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь

2024 оны байдлаар улсын хэмжээнд нийт төрсөн эхчүүдийн 84 хувь нь жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа үзүүлж хяналтад байж төрсөн бол Улаанбаатар хотод төрсөн эхчүүд мөн 84 хувь байгаа нь улсын дундажтай адил байгаа бол, аймгийн дунджаас 0.6 хувиар тус тус өндөр байна.

Жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, дүүргээр /2023-2024/

2.2. ТӨРӨЛТ, ТӨРӨХ ҮЕИЙН ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

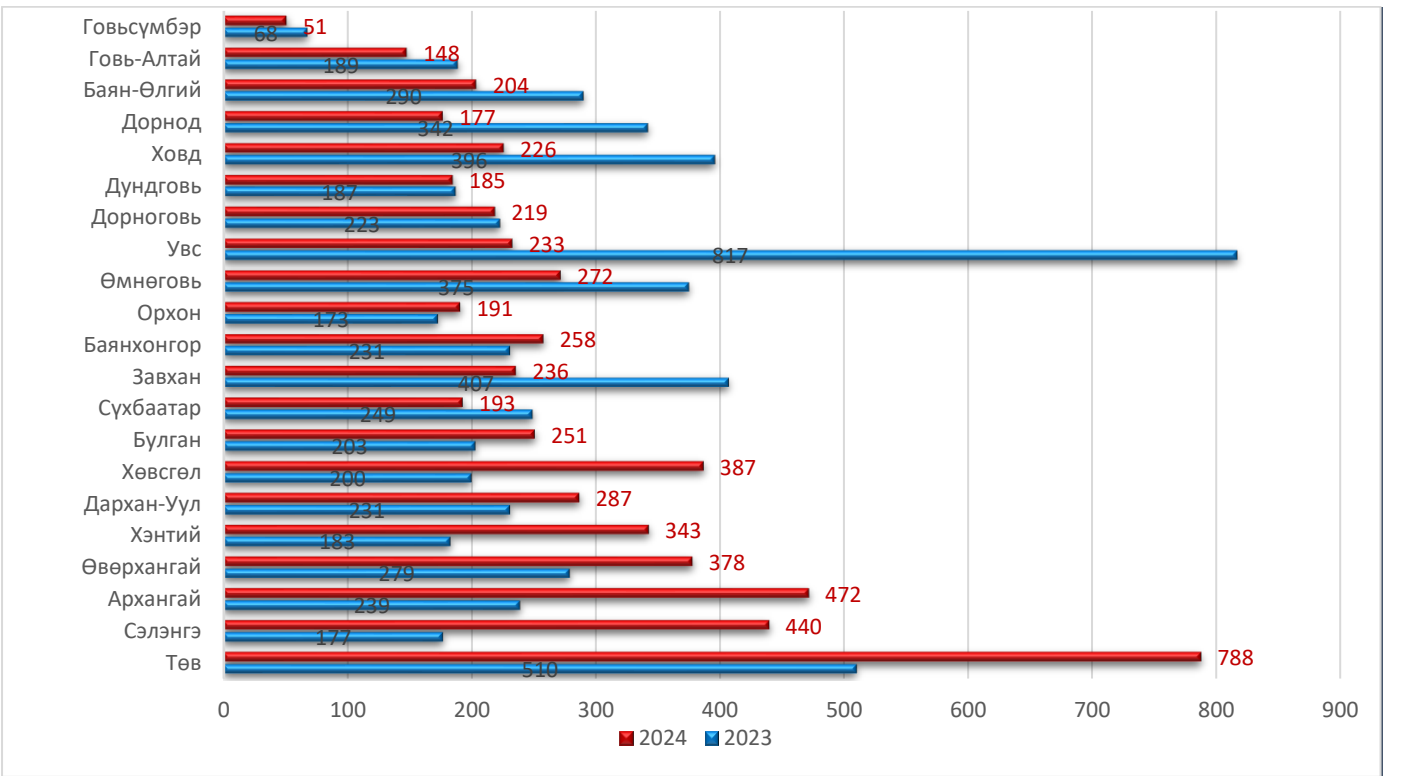
Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийг дэмжих төрөөс баримталж буй бодлого салбарын тэргүүлэх чиглэл байсаар байгаа бөгөөд Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны “Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” арга хэмжээний төлөвлөгөө баталсан А/760 тушаалын хэрэгжилтийн хүрээнд тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах замаар эх, хүүхдийн өвчлөл энэдэгдлийг тогтвортой зорилт тавин олон талт арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсний үр дүнд төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ сайжирсаар байна.

2024 онд Улсын хэмжээнд 57319 эх амаржсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 6596 тохиолдлоор буюу 10.3 хувиар, Улаанбаатар хотод 31120 эх амаржиж өмнөх онтой харьцуулахад төрөлт 2924 тохиолдлоор тус тус буурсан байна.

2024 онд Улаанбаатар хотод хөдөө, орон нутгаас 5939 эх ирж амаржсан нь нийт төрөлтийн 19.1 хувийг эзэлж байна. Энэ нь өмнөх оноос 30 тохиолдлоор буюу 1.5 хувиар өссөн байна.

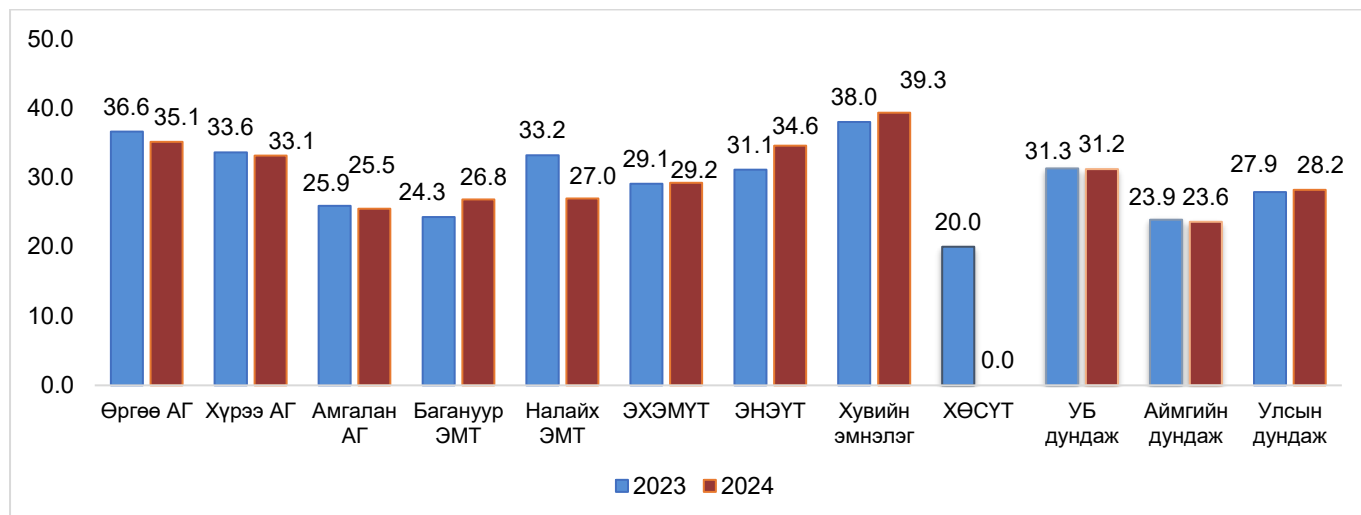
Нийт төрөлтийн 27.9 хувь нь Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв, 18.7 хувь нь Нийслэлийн өргөө амаржих газар, 19.4 хувь нь Нийслэлийн амгалан амаржих газар, 15.4 хувь нь Эх, нярай эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв, 8.9 хувь нь Нийслэлийн хүрээ амаржих газар, 6.1 хувь нь хувийн эмнэлгүүд, 4 хувь нь Аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн төвд байна.

Улаанбаатар хотод хөдөө, орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд, бодит тоо, 2023-2024 он

ДЭМБ-ын зөвлөснөөр нийт төрөлтийн 15 хүртэлх хувь нь мэс заслын аргаар төрүүлж болно гэж зөвлөдөг. Улаанбаатар хотын хувьд 31.1 хувь нь мэс заслаар хүүхдээ төрүүлсэн байгаа нь өмнөх оноос 0.2 хувиар, улсын дунджаас 2.9 хувиар, аймгийн дунджаас 7.2 хувиар бага байна.

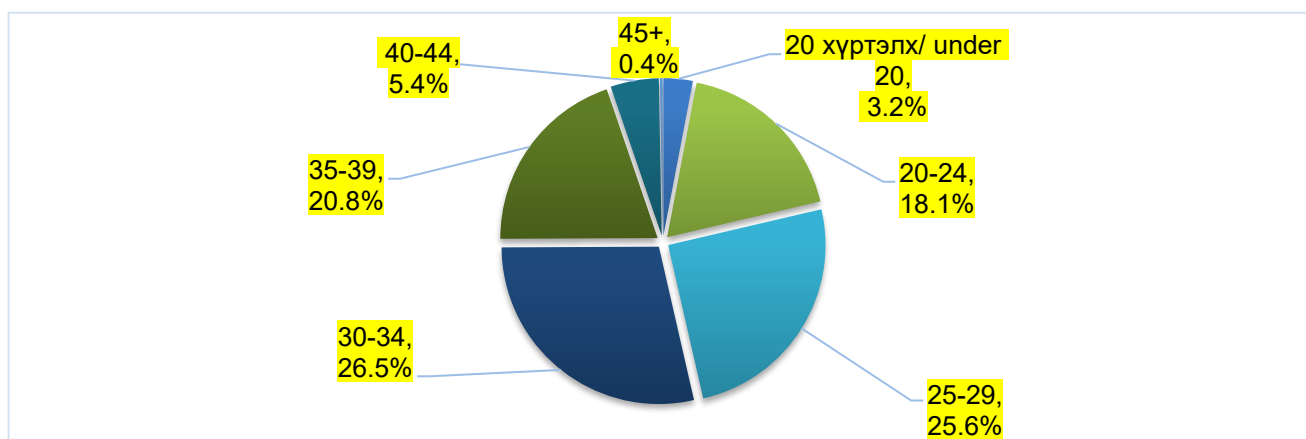
Нийт төрөлтөд мэс заслын аргаар төрүүлсэн төрөлтийн эзлэх хувь, эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2023-2024 он

НЭМГ-ын харьяа Өргөө, Хүрээ, Амгалан амаржих газар, Багануур, Налайх, Багахангай ЭМТ, Жаргалант ТЭМТ болон “Таны төлөө бид” хувийн эмнэлэгт 15737 төрөлт буюу нийт төрөлтийн 50.5 хувь нь, ЭМЯ-ны харьяа ЭХЭМҮТ, ЭНЭҮТ, ХӨСҮТ, Интермед, Гурван гал хувийн эмнэлэгт 15383 төрөлт буюу 49.5 хувь нь төрсөн байна.

НЭМГ-ын харьяа ЭМБ-д төрсөн эхчүүдээс анхны төрөлт 26.8 хувь, 1 жилийн зайтай төрсөн эх 7.1 хувь, 2 жилийн зайтай төрсөн эх 13.5 хувь, 3 ба түүнээс дээш жилийн зайтай төрсөн эх 57.3 хувь байна. Нийт төрөлтөд 35-аас дээш насны төрөлт 26.6 хувь, 20 хүртэлх насны төрөлт 3.1 хувийг эзэлж байна.

Төрөлтийг насны ангиллаар авч үзэхэд 20 хүртэлх насны төрөлт 3.2 хувь, 20-24 насны төрөлт 18.1 хувь, 25-29 насны төрөлт 25.6 хувь, 30-34 насны төрөлт 26.5 хувь, 35-39 насны төрөлт 20.8 хувь, 40-44 насны төрөлт 5.4 хувь, 45-55 насны төрөлт 0.4 хувийг эзэлж байна. Амаржсан эхчүүдийн 26.8 хувь нь анхны төрөгч, 71.4 хувь нь 2-5 удаа төрсөн, 1.8 хувь нь 6 ба түүнээс дээш удаа төрсөн байна. Улаанбаатар хотод төрсөн эх, насны ангиллаар, 2024 он

Нийт төрөлтийн 99.8 хувийг эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмч, 0.1 хувийг их эмч, 0.1 хувийг мэргэжлийн бус хүн удирдаж төрүүлсэн байна. Төрөлтийн тусгай коэффициентийг тооцоход нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 74.3 нь хүүхэд төрүүлсэн байна. Энэ нь 2023 онтой харьцуулахад 8.5-аар буурсан байна.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2024 он

Насны бүлэг	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
10-14	89440	18	0.2
15-19	71960	972	13.5
20-24	57329	5630	98.2
25-29	55461	7969	143.7
30-34	59045	8254	139.8
35-39	62960	6473	102.8
40-44	57252	1679	29.3
45-49	54710	125	2.3
50-54	50786	18	0.4

Энэ үзүүлэлт нь эмэгтэйчүүдийн насны бүлгүүд дэх төрөлтийн ялгавартай түвшнийг илэрхийлнэ. Насны бүлэг дотор 25-29 насны 1000 эмэгтэй тутмын 143.7 нь, 30-34 насны 1000 эмэгтэй тутмын 139.8 нь 35-39 насны 1000 эмэгтэй тутмын 102.8 нь хүүхэд төрүүлсэн нь хамгийн өндөр үзүүлэлттэй байна.

2.2.1 Гэрийн төрөлт

Гэрийн төрөлтийн 154 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт төрөлтийн 0.26 хувийг эзэлж, байгаа ба өмнөх оны үзүүлэлтээс 41 тохиолдлоор буюу 21.0 хувиар буурсан байна. Гэрийн төрөлтийн нийт тохиолдлын 42.2 хувь нь хөдөө орон нутгийн, 57.8 хувь нь УБ хотын харьяалалтай иргэд эзэлж байна.

Төрөлтийн тоо эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2024 он

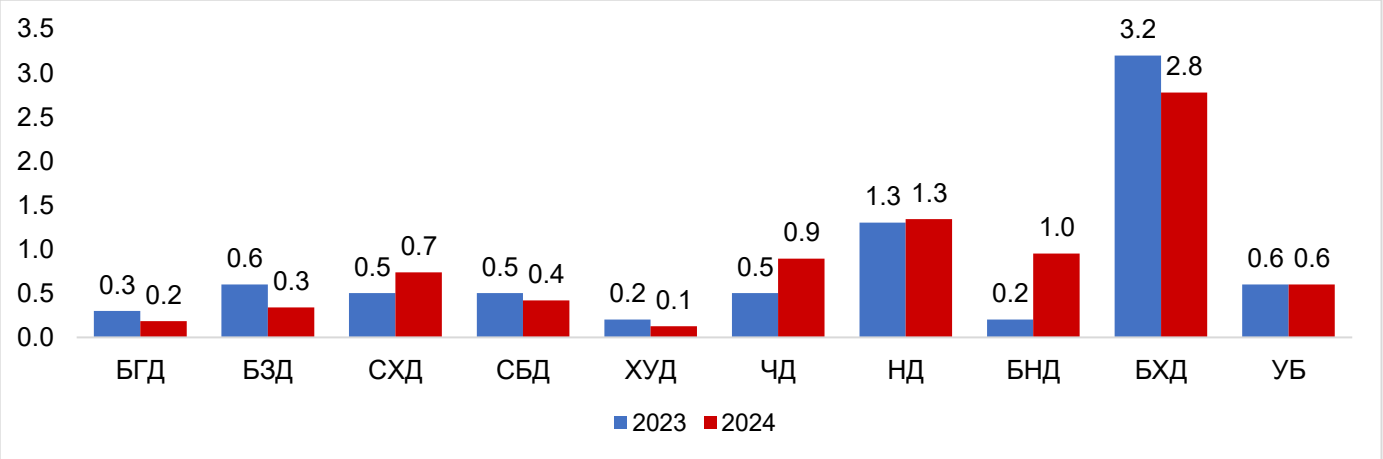
№	Эмнэлгийн нэр	Нийт төрөлт	Гэрийн төрөлт	Хөдөө, орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд	Мэс заслын аргаар төрүүлсэн тоо	Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь	Эмнэлгийн мэргэжилтэн эх барьсан хувь
1	Аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн төв	941	2	126	362	29.2	100
2	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	1	0	0	0	0	100
3	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	8689	40	4300	2538	29.2	99.9
4	Эх, нярай, эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв	4791	5	628	1657	34.6	99.9
5	Хувийн эмнэлгүүд	2039	1	117	748	36.6	100
6	Өргөө амаржих газар	5838	12	271	2050	35.1	100
7	Хүрээ амаржих газар	2783	11	67	922	33.1	100
8	Амгалан амаржих газар	6038	18	440	1539	25.5	99.8
	Бүгд /Total	31120	89	5949	9816	27.9	99.9

Мэдээллийн эх сурвалж: 2024 оны төрөлтийн бааз мэдээлэл

2.2.2 Хяналтгүй төрөлт

Улаанбаатар хотод 2024 онд эмчийн хяналтгүй төрөлтийн 186 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 16 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт төрөлтөд эзлэх хувь 0.6 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй ижил түвшинд байна. Хяналтгүй төрөлт Налайх, Багануур, Багахангай дүүрэгт нийслэлийн дунджаас өндөр, Сонгинохайрхан, Чингэлтэй дүүргүүд нийслэлийн дундажтай адил байна.

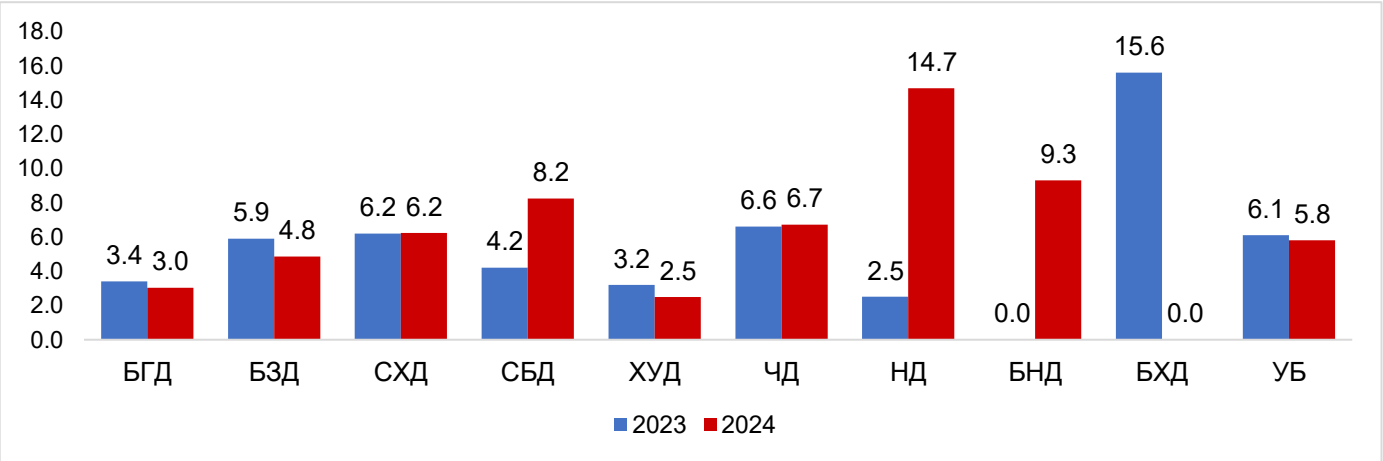
Хяналтгүй төрөлтийн хувь, дүүргээр, 2023-2024

2.2.3 Амьгүй төрөлт

Амьгүй төрөлтийн 184 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 27 тохиолдлоор буурсан байна. Амьгүй төрөлтийн 27.7 хувь нь хөдөө орон нутгийн, 72.3 хувь нь УБ хотын харьяалалтай иргэд эзэлж байна.

Амьгүй төрөлт, 1000 нийт төрөлтөд, дүүргээр, 2023-2024 он

Амьгүй төрөлт Налайх, Багануур, Сүхбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна.

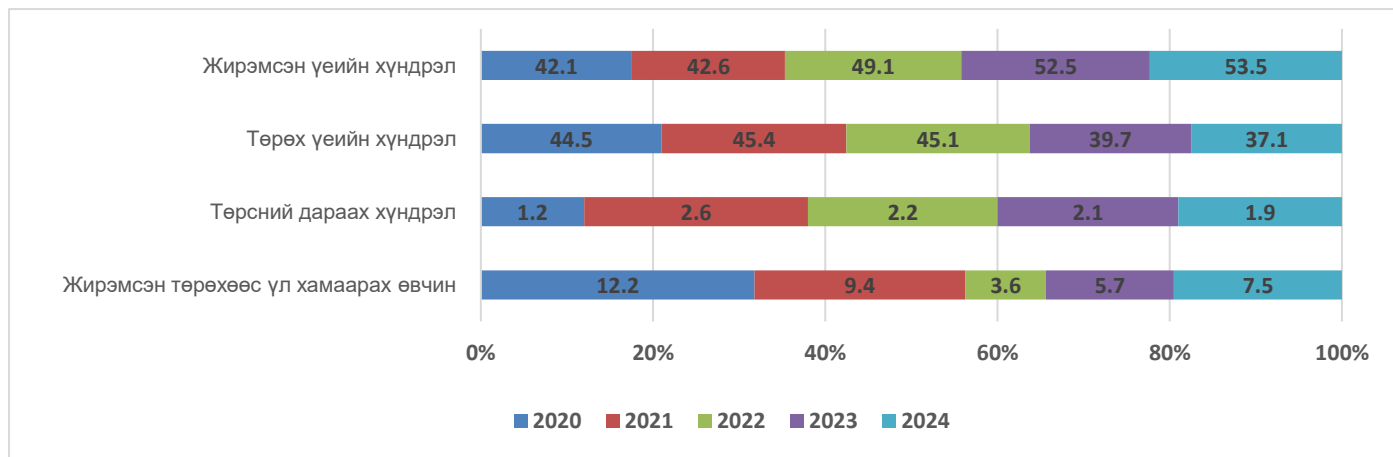
2.3 ТӨРСНИЙ ДАРААХ ҮЕИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2024 оны байдлаар улсын хэмжээнд 57050 жирэмсэн эмэгтэйчүүд шинээр хяналтанд хамрагдсан бөгөөд 93.1 хувь нь жирэмсний эрт үедээ буюу эхний 3 сартайдаа, 6.3 хувь нь 4-6 сартайдаа, 0.7 хувь нь хожуу буюу 7 ба түүнээс дээш сартайдаа хяналтанд хамрагджээ. Жирэмсний эрт үеийн хяналт Улаанбаатарт 92.6%, орон нутагт 93.6% байна. Өмнөх онтой харьцуулахад Улаанбаатарт 1.0 хувиар, орон нутагт 0.6 хувиар өссөн байна.

2024 оны байдлаар Улсын хэмжээнд жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл 47818 бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 828 ногдож байгаа ба өмнөх оноос 9360 тохиолдол буюу 19.3 хувиар өссөн байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа амаржих газар, дүүргийн эрүүл мэндийн төв, хувийн эмнэлгүүдэд жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн нийт 17892 тохиолдол буюу УБ хотод бүртгэгдсэн хүндрэлийн 37.4 хувийг эзэлж байна.

Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах хүндрэлийн 17612 тохиолдол буюу 98 хувь нь амаржих газруудад, 172 тохиолдол буюу 1 хувь нь Багануур, Налайх дүүргийн эрүүл мэндийн төвд бүртгэгдсэн байна.

Жирэмсэн үеийн хүндрэл өмнөх оноос 1 хувиар өссөн ба жирэмсэн үеийн хүндрэл манас таталтын урьтал 16.8, манас таталт 0.02 хувь, ихэс түрүүлэлт 1.15 хувь, ихэс цагаасаа өмнө ховхрох 0.77 хувь, артерын даралт ихсэх өвчин 9.4 хувь, чихрийн шижин багасалт 1.65 хувь, бусад нь 70 хувийг эзэлж байна.

Төрөх үеийн хүндрэл өмнөх оноос 2.6 хувиар буурсан ба ус эрт гарах 39.5 хувь, төрөх хүчний сулралт 40.9 хувь, ургийн буруу байрлалаас төрөлт саатах 2.4 хувь, эхийн аарцаг ясны хөгжлийн гажгаас төрөлт саатах 0.9 хувь, хязангийн урагдалт 6.7 хувь, умайн хүзүүний урагдал 0.9 хувь, бусад 7.7 хувийг эзэлж байна.

Төрсний дараах хүндрэл өмнөх оноос 0.2 хувиар буурсан ба төрсний дараах эрт үеийн /цаг/ цус алдалт 86.6 хувийг, хожуу цус алдалт 0 хувийг, төрсний дараах 3-р үеийн цус алдалт 11.1 хувь, бусад нь 2.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

2.4 ЭХИЙН ЭНДЭГДЭЛ

Тогтвортой хөгжлийн зорилтод 2030 онд 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшнийг 70 болгох зорилт тавьсан Монгол Улсын хувьд “Алсын хараа 2050” Монгол Урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшнийг тодорхойлсноор 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшнийг 2025 онд 20.0, 2030 онд 15.0, 2050 онд 5.0 болгохоор тодорхойлсон.

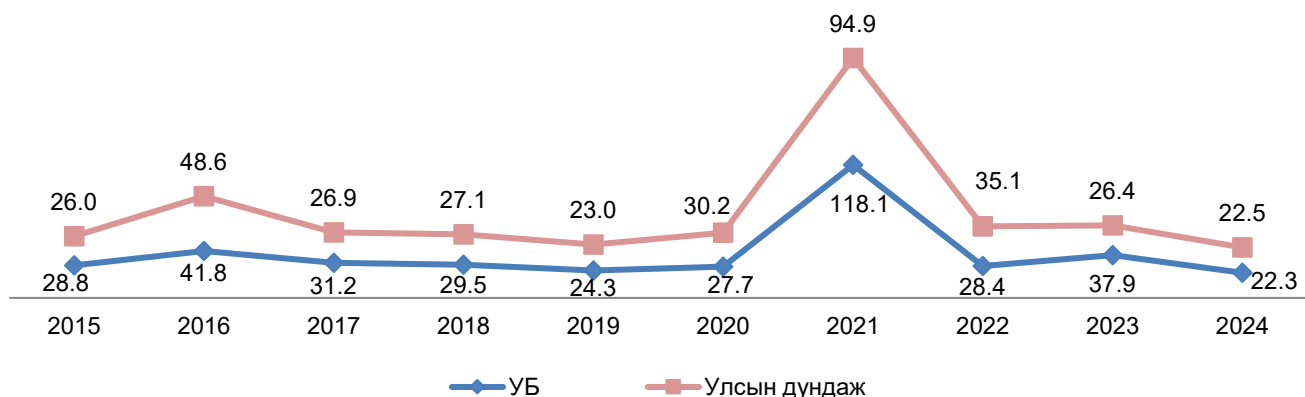
Улсын хэмжээнд 2024 оны байдлаар эхийн эндэгдлийн 13 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 7 тохиолдол нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдэж, 100 000 амьд төрөлтөд 22.3 болсон нь улсын дунджаас 0.2 хувиар их үзүүлэлттэй байна. Эхийн эндэгдлийн 7 тохиолдол УБ хотын харьяалалтай байгааг дүүргээр авч үзвэл Баянгол 1, Баянзүрх 1, Сонгинохайрхан 2, Хөдөө орон нутгийн 3 тус тус бүртгэгдсэн байна.

100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл Сонгинохайрхан, Баянгол дүүрэгт Улаанбаатар хотын дундаж болох 22.3-аас өндөр буюу 30.4-34.8 байна. Эхийн эндэгдэл Хан-Уул, Сүхбаатар, Чингэлтэй, Налайх, Багануур, Багахангай дүүрэгт бүртгэгдээгүй байна.

Эхийн эндэгдлийн түвшин, 100 000 амьд төрөлтөд, 2015-2024 он

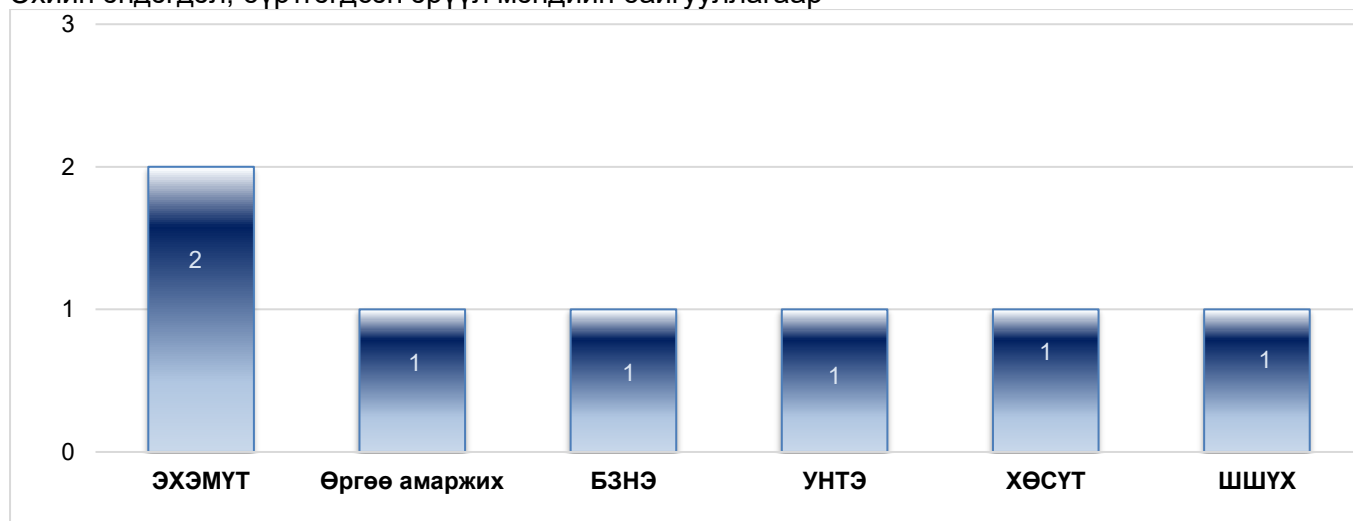
Үзүүлэлт	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Улс	21	38	20	21	18	19	68	23	17	13
Улаанбаатар	12	17	12	12	10	11	43	10	13	7
Улс	26	48.6	26.9	27.1	23	30.2	94.9	35.1	26.4	22.5
Улаанбаатар	28.8	41.8	31.2	29.5	24.3	27.7	118.1	28.4	37.9	22.3

Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2015-2024 он

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн эхийн эндэгдлийн 7 тохиолдлоос 5 тохиолдол буюу 71.4 хувийг ЭМЯ-ны харьяа төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд, 2 нь нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа эмнэлэгт эндсэн байна.

Эхийн эндэгдэл, бүртгэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагаар

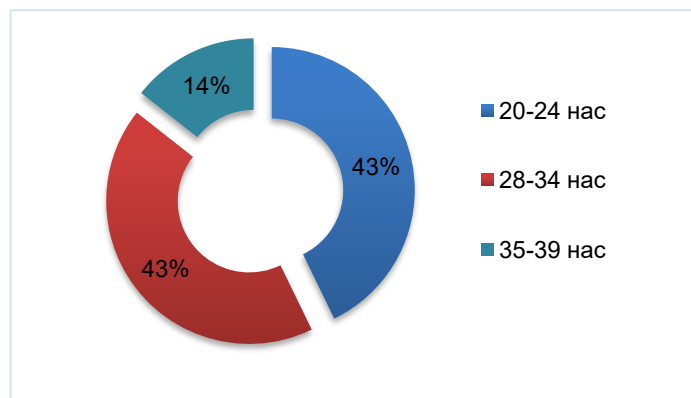

Эндсэн эхчүүдийг насны ангиллаар авч үзвэл:

42.8 хувь нь 20-24 нас, 28.5 хувь нь 28-34 нас, 14.3 хувь нь 35-39 эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Эндсэн эхчүүд насны ангиллаар, 2024 он

Эхийн эндэгдлийн шалтгаан, 2024 он

Эндсэн эхчүүдийн 1 буюу 14.3 хувь нь эх барихын шууд шалтгаантай, 6 буюу 85.7 хувь нь эх барихын шууд бус шалтгаантай эндэгдэл байна.

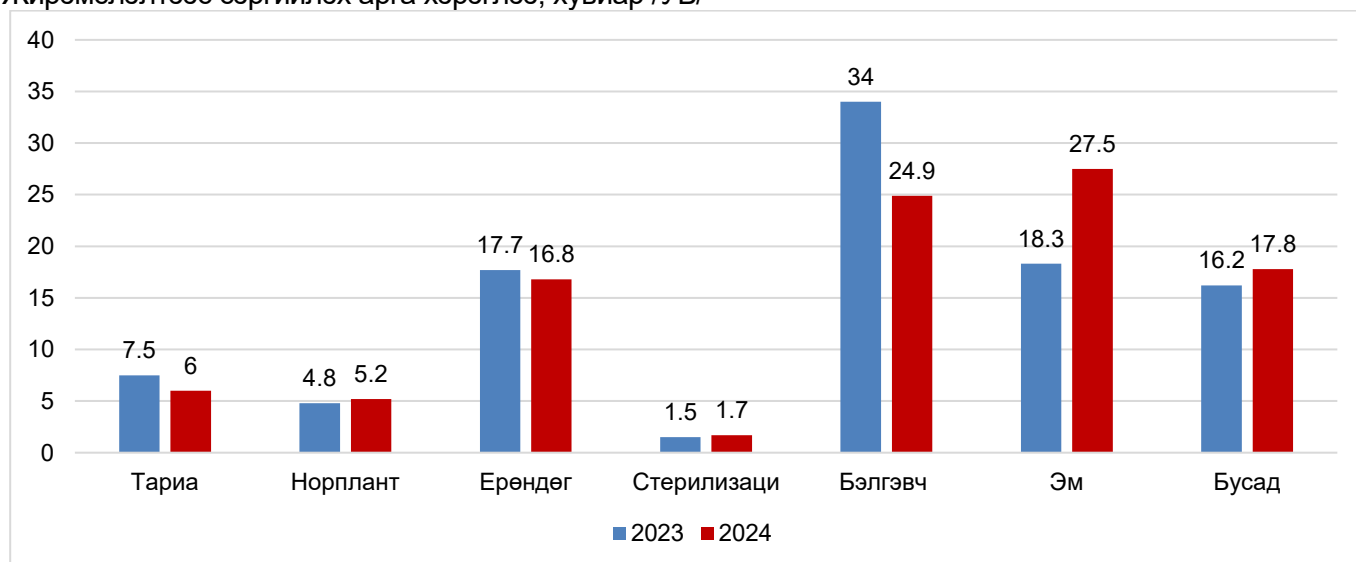
2.5 ЖИРЭМСЛЭЛТЭЭС СЭРГИЙЛЭХ ОРЧИН ҮЕИЙН АРГА, ХЭРЭГЛЭЭ

Жирэмслэхээс сэргийлэх арга, хэрэгслэлийг зөв хэрэглэх нь хэт эрт, хэт орой жирэмслэхээс сэргийлэх, төрөлт хоорондын зайг зохицуулах, нийт хүүхдийн тоог хязгаарлах зэрэг боломжийг олгодог ач холбогдолтой. .

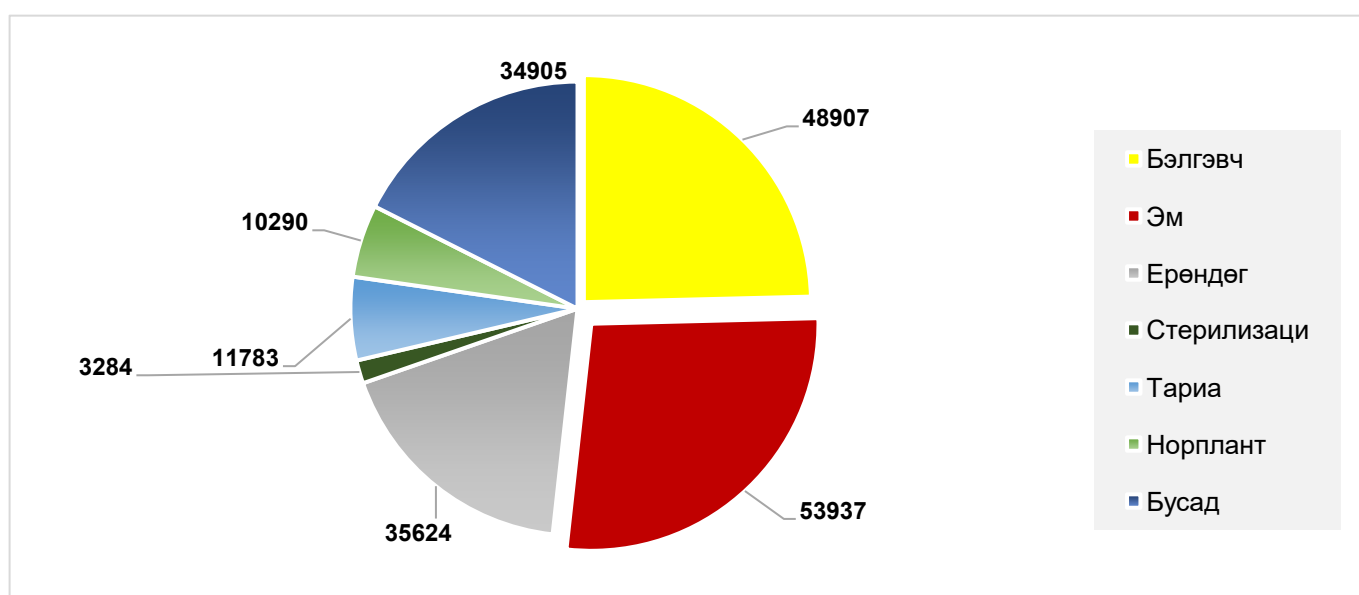
Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, хэрэгслийг орчин үеийн болон уламжлалт гэж ангилдаг ба орчин үеийн аргад умайн гуурсан хоолой, эрэгтэй үрийн суваг боох, ерөндөг, тариа, суулгац, эм, эрэгтэй/эмэгтэй бэлгэвч, диафрагм, лаа, царцмаг болон яаралтай ууж хамгаалах эмийн аргууд хамаардаг.

2024 оны байдлаар улсын хэмжээнд төрөх насны эмэгтэйчүүдийн 49.5 хувь нь ЖСА хэрэглэдэг гэсэн статистик үзүүлэлт байгаа нь өмнөх оноос 1.1 хувиар өссөн байна. Нийслэлийн хэмжээнд жирэмслэлтээс сэргийлэх аргын хэрэглээг төрлөөр нь авч үзвэл; ерөндөг 16.8, бэлдмэл /эм/ 27.5, бэлгэвч 24.9, тариа 6.0, бусад 17.8, суулгац /норплант/ 5.2, умайн гуурсан хоолойг боох 1.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглээ, хувиар /УБ/

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, /2024 УБ/

2.6 ҮР ХӨНДӨЛТ

Жирэмсэлсний дараа үр хүүхэдтэй болохыг хүсэхгүй байх нь үр хөндүүлэх үндсэн шалтгаан болдог. Хүсээгүй байхдаа жирэмсэн болох шалтгаан нь жирэмслэлтээс хамгаалах аргуудыг хэрэглэлгүйгээр бэлгийн харьцаанд орох мөн хэрэглэсэн боловч зөв хэрэглэж чадаагүйтэй холбоотой. Хөгжиж буй орнуудад хүсээгүй жирэмслэлтийн 84 хувийг орчин үеийн жирэмснээс сэргийлэх арга, хэрэгслийн хангагдаагүй хэрэгцээтэй эмэгтэйчүүд эзэлдэг. Үр хөндөлтийн хувь хэмжээ нь гэр бүл төлөвлөлтийн хөтөлбөрүүдийн үр ашгийг харуулах чухал үзүүлэлт болдог.

Улсын хэмжээнд 2024 онд 12676 үр хөндөлтийн тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 219.5, нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд 15.1 үр хөндөлт ногдож байна. Өмнөх оноос 479 тохиолдлоор буюу 4.0 хувиар, 1000 амьд төрөлтөд 29.8 тохиолдлоор тус тус нэмэгдсэн байна.

Улаанбаатар хотын эмнэлэгт үр хөндөлтийн 9675 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт үр хөндөлтийн 76.3 хувийг эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд 307.9 нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 22.7 нь үр хөндүүлсэн байна.

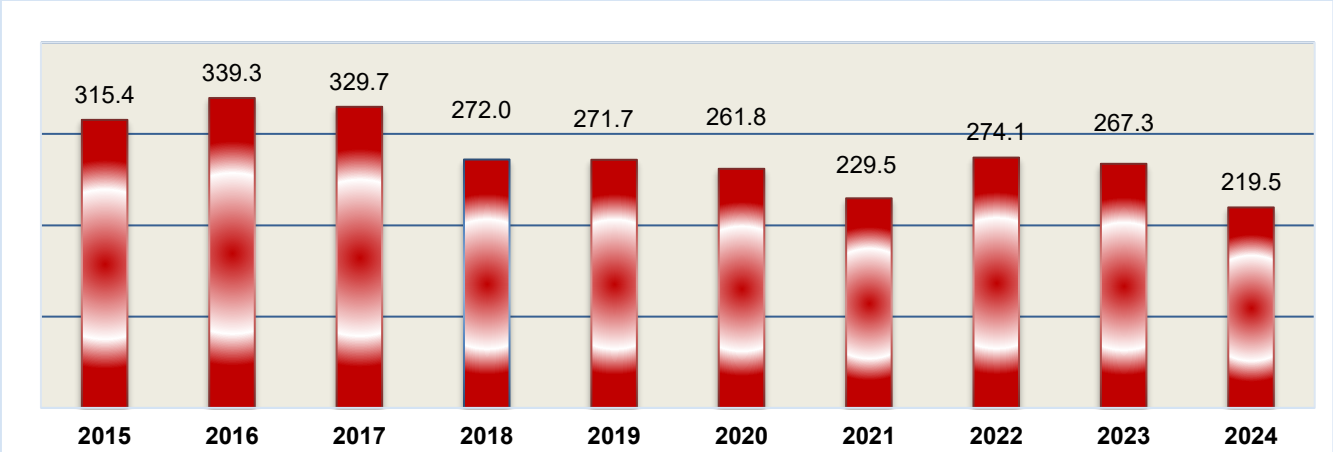
Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын харьяа улсын болон хувийн эмнэлэгт 7218 тохиолдол буюу 57 хувь нь үр хөндүүлснээс ЭМЯ-ны харьяа ЭХЭМҮТ, ЭНЭҮТ-д 1306 тохиолдол буюу 18.1 хувь, хувийн эмнэлэгт 2306 тохиолдол буюу 31.9 хувь нь үр хөндүүлсэн байна.

Үр хөндөлт бүртгэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2020-2024 он

Эрүүл мэндийн байгууллага	2020		2021		2022		2023		2024	
	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь	Нийт бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	20-оос доош насны үр хөндөлтийн эзлэх хувь
ЭХЭМҮТ	1556	6.9	1361	6.4	1487	9.0	1448	10.6	1306	11.3
Амаржих газар	6772	3.8	5375	3.3	5808	3.7	3407	5.2	4832	3.4
Дүүргийн ЭМТ	83	4.8	106	1.9	86	10.4	90	12.2	80	11.2
Хувийн эмнэлэг	2005	2.0	1509	2.0	1895	2.0	1797	3.1	2306	2.3
Бүгд	10416	4.4	8351	3.4	9276	6.2	6742	7.7	9756	7.0

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад үр хөндөлт 3014 тохиолдлоор өссөн байна. (ЭХЭМҮТ-142, Амаржих газар-1425, Хувийн эмнэлэг- 1741 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна)

Үр хөндөлт, 1000 амьд төрөлтөд, 2014-2023 он

НЭМГ-ын харьяа эмнэлэгт үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 4.56 хувь нь хожуу үр хөндүүлсэн ба өмнөх оноос 0.16 хувиар өссөн байна. Үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 12.4 хувь нь төрөөгүй эмэгтэйчүүд эзэлж байна. 20-оос доош насны үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн хувь 3.0 байгаа нь өмнөх оноос 0.5-аар нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Үр хөндөлтийн 22 хүндрэлийн тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 21 тохиолдлоор өссөн ба умайн агшилт суларч цус алдсан хүндрэл гарсан байна.

2.7. ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

2024 оны байдлаар улсын хэмжээнд 57756 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 6550 хүүхдээр буюу 10.2 хувиар буурсан байна. Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 4.6 хувь нь 2500 граммас доош жинтэй төрсөн. Амьд төрсөн хүүхдийн 1402 хоёр ихэр, 18 нь гурван ихэр хүүхэд байна.

Улаанбаатар хотод нийт 31420 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оноос 2877 хүүхдээр хасагдсан байна. Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 50.3 хувь буюу 15823 хүүхэд НЭМГ-ын харьяа амаржих газар болон хувийн эмнэлэгт төрсөн ба 51 хувь нь хүү, 49 хувь нь охин байна.

Төрөөд 1 цагийн дотор хөхөө амалсан хувь 95. байгаа нь өнгөрсөн оноос 0.6-аар буурсан байна. Амьд төрсөн хүүхдийн 3.8 хувь нь 2500 граммас бага жинтэй төрж, 99.1 хувь нь БЦЖ, 64.8 хувь нь саагийн, 99.8 хувь нь гепатитын вакцин хийлгэсэн байна.

Амьд төрсөн нярайн 467 нь 2 ихэр, 6 нь гурван ихэр, 7.0 хувь нь дутуу, 0.4 хувь нь бүтэлтэй төрсний 95.3 хувь нь амьдарч, 4.7 хувь нь нас барсан байна. Амьд төрсөн нярайн 0.4 хувьд нь төрөлхийн гажигтай нярай бүртгэгдсэн байна.

Амьд төрсөн хүүхэд, бүртгэгдсэн эрүүл мэндийн байгууллагаар, 2024 он

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	Төрсөн хүүхэд					Амьгүй төрөлтийн түвшин (нийт 1000 төрөлтөд)
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа (100-д)	Бага жинтэй хүүхдийн эзлэх хувь	
Амаржих газар	14750	7436	7214	103	4.0	5.2
Эрүүл мэндийн төв	940	470	470	100	4.0	13.8
Хувийн эмнэлэг	2049	1059	990	107	2.0	1.47
НЭМГ-ын дүн	15823	8069	7754	104.1	4.0	6.0
Улаанбаатар	31420	16181	15239	106.2	52	5.8
Аймгийн дүн	26336	13534	12802	105.7	3.8	4.0
Улсын дүн	57756	29715	28041	106.0	4.6	5.0

Улаанбаатар хотод нярай хүүхдийн өвчлөлийн 16636 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өмнөх оноос 140-өөр буурч, давхардсан тоогоор амьд төрсөн хүүхдийн 52.9 хувь нь өвчилсөн бол НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд 1927 буюу 11.6 хувь нь бүртгэгдэж, амьд төрсөн хүүхдийн 23.7 хувь нь өвчилсөн байна. Нярай хүүхдийн өвчлөлийн аймгийн дундаж /40.8/, улсын дундаж /45.7/ байна.

Улаанбаатар хотын нярайн өвчлөлд перинаталь үед үүссэн эмгэг 80.2 хувийг эзэлж байгаа бол НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд 82.3 байна. Үүнээс: нярайн шарлалт 46.3 хувь, Нярайн ишемийн шалтгаант энцефалопати 23.1 хувь, перинаталь өвөрмөц бусад халдвар 4.5 хувь, нярайн амьсгал гачаал 3.1 хувийг тус тус эзэлж тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Төрөлхийн гажгийн 224 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өмнөх оноос 52 тохиолдол буюу 23.2 хувиар буурсан байна.

Нярай хүүхдийн өвчлөл, 2024 он

Үзүүлэлт	Нийт өвчлөл	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Халдварт ба шимэгчит өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин		Хоол шингээх эрхтэний эмгэг			Бусад өвчлөл
			Бүгд	Үүнээс: Төрөлхийн тэмбүү	Бүгд	Үүнээс: Уушгины хатгаа	Бүгд	Үүнээс: Халдварт бус суулгалт	Гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант эмгэг	
Аймгийн дүн	13004	9404	10	3	1289	423	216	10	6	1522
Улаанбаатар	16636	11622	25	10	535	55	128	9	21	2102
Улсын дүн	27157	21026	35	13	1824	478	344	19	27	3624

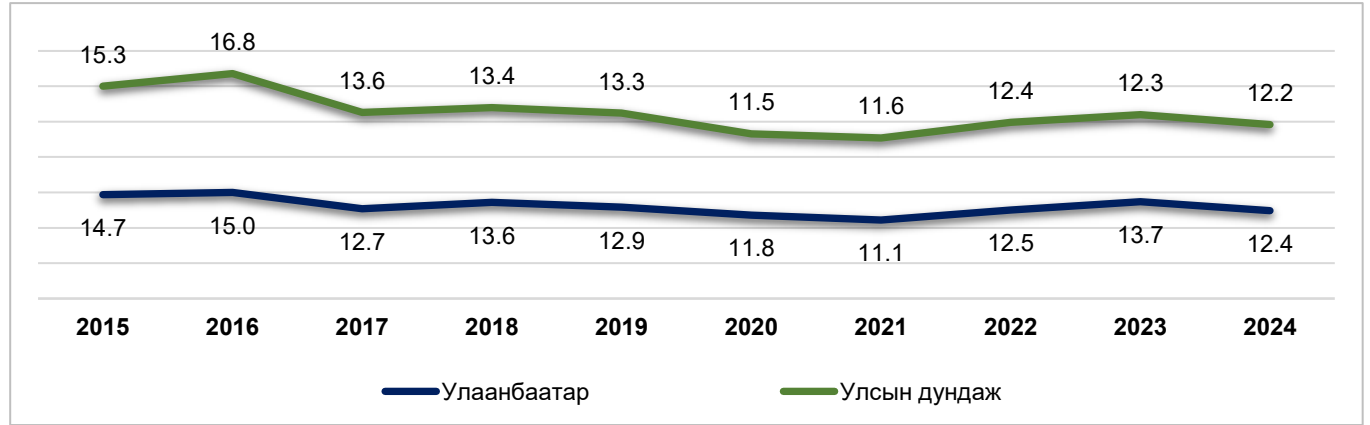
2.8. НЯЛХАС БОЛОН ТАВ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛ

Хүүхдийн эндэгдэл сүүлийн жилүүдэд тогтвортой буурч байгаа нь хөхөөр хооллолт, өргөн дархлаажуулалт, хүүхдийн өвчний цогц менежмент зэрэг нийгмийн эрүүл мэндийн оновчтой арга хэмжээг амжилттай авч хэрэгжүүлж байгаатай шууд холбоотой юм.

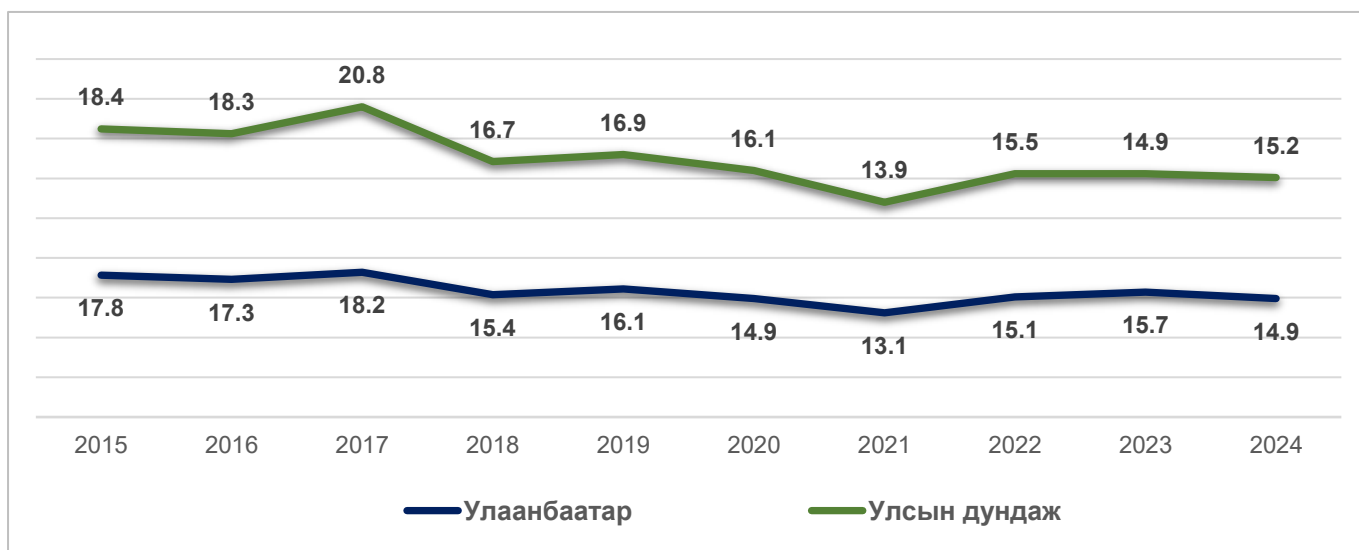
Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин, 1000 амьд төрөлтөд, сүүлийн 10 жилээр

Үзүүлэлт	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	17.3	18.2	15.4	16.1	14.9	13.4	13.1	15.0	15.7	14.9
Нялхсын эндэгдлийн түвшин	14.7	15.0	12.7	13.6	12.9	11.8	11.1	12.5	13.7	12.4

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрсөн хүүхдэд

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрсөн хүүхдэд, 2015-2024 он

2024 оны байдлаар Улаанбаатар хотын хэмжээнд нялхсын эндэгдлийн 389 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 80 тохиолдлоор, амьд төрсөн 1000 хүүхдэд 12.4 болж 1.3 промилиор буурсан байна. Нялхсын эндэгдлийн 16 хувь нь НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд, 84 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа эмнэлгүүдэд эндсэн байна. Нялхсын эндэгдэл Багануур, Багахангай дүүрэгт Улаанбаатар хотын дунджаас өндөр байна.

Нялхсын эндэгдлийн 62 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа бөгөөд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 7.6 байна. Нярайн эндэгдэлийн нийт 239 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 150 буюу 62.7 хувь нь нярайн эрт үед (амьдралын 0-6 хоногт), 41 буюу 37.2 хувь нь нярайн хожуу үед (амьдралын эхний 7-28 хоногт) эндсэн байна.

НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдэд бүртгэгдсэн нялхсын эндэгдлийн 53 хувь нь эрт үед, 28 хувь нь нярайн хожуу үед, 19 хувь нь 29-365 хүртэлх хоногтойдоо эндсэн байна.

Улсын хэмжээнд тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 877 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Улаанбаатар хотод 468 тохиолдол буюу 54 хувь нь бүртгэгдсэн байна.

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 389 тохиолдлын 254 нь буюу 65.3 хувь нь УБ хотын харьяаллын хүүхдүүд эндсэн байна. УБ хотод эндсэн нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл дотор хөдөө орон нутгийн харьяалалтай 135 хүүхэд эндсэн байна.

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл перинаталь үед үүссэн эмгэг өвчлөлийн хамааралтай нас баралт тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна. НЭМГ-ийн харьяа эмнэлэгт Нярайн эрт үеийн перинаталь үед үүссэн эмгэгийн нас баралтад нярайн амьсгалын гачаал 31.6 хувийг, нярайн ишемийн шалтгаант энцефалопати 21.5 хувийг, төрөх үеийн бүтэлт 15.2 хувийг, төрөлхийн гажиг 3.5 хувийг эзэлж байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэлд амьсгалын тогтолцооны өвчлөлөөс шалтгаалсан эндэгдэл дотор уушгины хатгаагаар 73.2 хувь, төрөлхийн гажгаас 37.8 хувийг зүрх судасны тогтолцооны гажиг, 19.4 хувийг дауны хам шинж, 38.3 хувийг бусад эрхтэн тогтолцооны төрөлхийн гажиг тус тус эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод тав хүртэлх насны хүүхдийн бэртэл, хордлого, осол гэмтлийн гаднын шалтгаант нас баралтын 36 тохиолдол бүртгэгдсэн ба 26 буюу 72.2 хувь нь, НЭМГ-ийн харьяа эмнэлэгт 2 тохиолдол бүртгэгдсэн.

Улаанбаатар хотод 1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 12 буюу 3.1 хувь, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 24 буюу 30.4 хувийг осол гэмтлийн шалтгаант эндэгдэл эзэлж байна.

Осол гэмтлийн шалтгаант эндэгдлийг хэлбэрээр авч үзвэл 86.2 хувийг гадны шалтгаант бусад осол, 0.8 хувийг зам тэврийн осол эзэлж байна. Гадны шалтгаант бусад ослоор эндсэн эндэгдлийн дотор орон дотроо санамсаргүй амьсгал боогдох 9.2 хувь, хоол болон гадны биет залгих буюу амьсгалснаас амьсгалын зам бөглөрөх 13.7 хувь, барилга байгууламжаас ойчих 7.1 хувийг эзэлж байна.

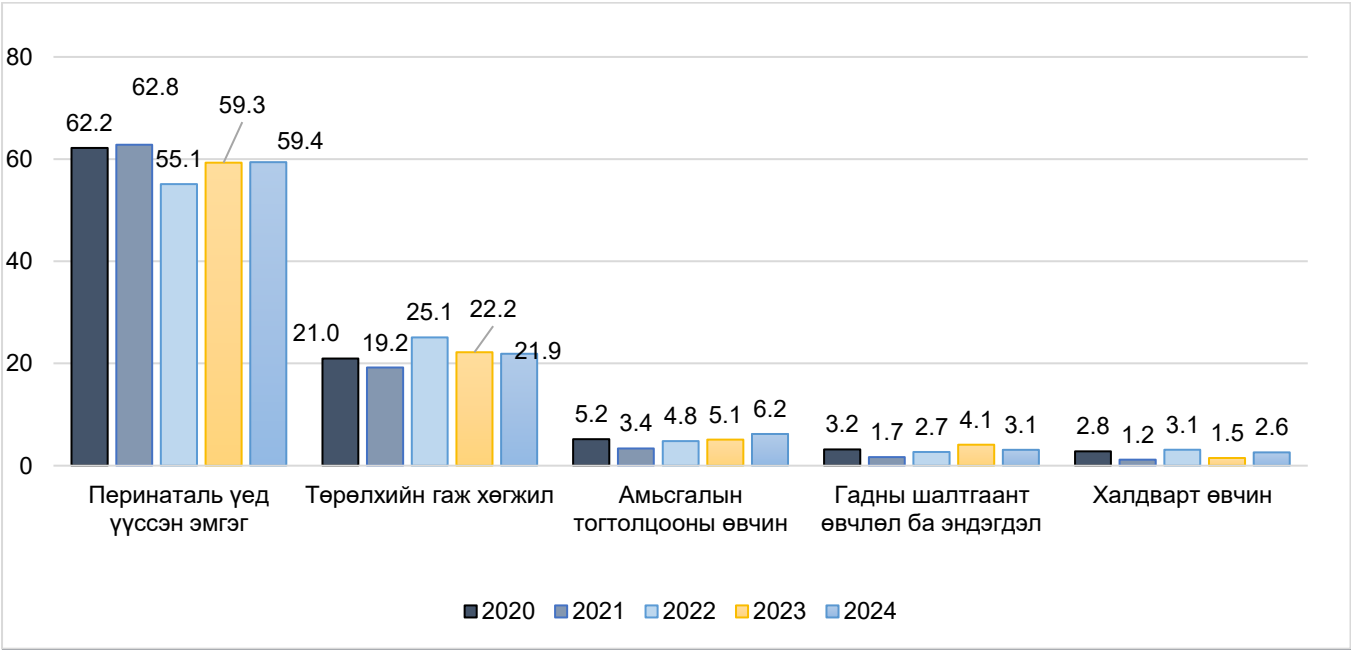
Шалтгаан	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл		5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	231	59.4	231	49.4
Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил	85	21.9	94	20.1
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	24	6.2	33	7.1
Гадны шалтгаант өвчлөл ба нас баралт	12	3.1	36	7.7
Халдварт өвчин	10	2.6	14	3.0
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	5	1.3	17	3.6
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	9	2.3	13	2.8
Хавдар	2	0.5	14	3.0
Бусад	11	2.8	16	3.4
Нийт/Total	389	100.0	468	100.0

■ Тэргүүлэх шалтгаан ■ Хоёрдугаар шалтгаан ■ Гуравдугаар шалтгаан

Улсын хэмжээнд 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 175 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Улаанбаатар хотод 79 тохиолдол буюу 45.1 хувь нь, 21 тохиолдол буюу 26.6 хувь нь хөдөө орон нутгаас ирж энджээ.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгааныг өмнөх онтой харьцуулахад төрөх тойрны перинаталь үеийн эмгэг 2.4 %-иар, төрөлх гажиг, гаж хөгжил 0.9%-иар, гадны шалтгаант нас баралт 0.1%-иар, хавдрын шалтгаант 0.7%-иар, бусад шалтгаант 7.4 хувиар тус тус буурсан бол, амьсгалын эрхтэн тогтолцооны өвчний шалтгаант болон халдварт өвчин 1.1%-иар, мэдрэлийн тогтолцооны шалтгаант 1.2%-иар, хоол боловсруулах тогтолцооны шалтгаант 1.7%-иар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

Нялхсын эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2020-2024 он

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2020-2024 он

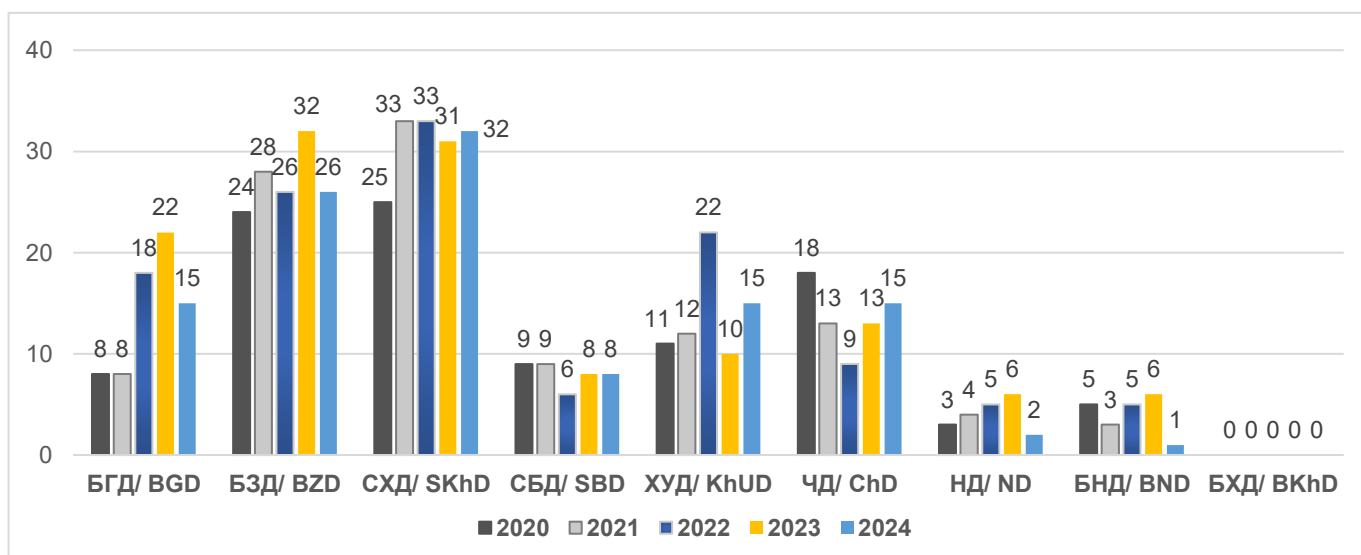
1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 79 тохиолдол бүртгэгдсэн нь амьд төрсөн 1000 хүүхдэд харьцуулахад 2.5 болж өмнөх оноос 0.5 промилиор өссөн байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах чиглэлээр:

НЭМГ-ын даргын 2020 оны “Хүүхдийн эндэгдэлд авах зарим арга хэмжээний тухай” А/32 дугаар тушаалын дагуу хүүхдийн эмнэлгийн бус эндэгдлийн тохиолдолд Эмгэг судлалын үндэсний төвийн эмгэг судлалын тусламж, үйлчилгээний албаар шинжилгээг хийлгэн, дүгнэлт гармагц эмнэлзүй-эмгэг судлалын конференцийг тогтмол зохион байгуулан, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг чадавхижуулах, алдаанаас суралцах, дахин давтагдах эрсдэлээс сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллаж байна. Харьяа эрүүл мэндийн байгууллагуудад Хүүхдийн эндэгдлийг магадлан хэлэлцэх зөвлөл байгуулан, улирал бүрээр төлөвлөгөө гарган үр дүнг тооцон ажиллаж хэвшсэн.

Дээрх тушаал хэрэгжиж эхэлсэн сүүлийн 3 жилд хүүхдийн сэргийлж болох эндэгдэл, үүнээс эмнэлгийн бус эндэгдэл нийслэлийн хэмжээнд тогтвортой буурсаар байгаа нь бидний гол амжилт юм. Тухайлбал, 2019 онд 92, 2020 онд 71, 2021 онд 66, 2022 онд 75, 2023 онд 68, 2024 онд 79 тохиолдол бүртгэгдээд байгаа бөгөөд 2019 оноос 13 тохиолдол буюу 0.2 промилээр буурсан байна.

5-19 насны хүүхдийн эндэгдэл бодит тоо, дүүргээр, 2020-2024 он

Өсвөр насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаанд сүүлийн жилүүдэд бэртэл хордлого, гадны шалтгаант өвчлөл, эндэгдэл тэргүүлэх байранд орсоор байна.

10-14 насны 10000 хүүхэд тутмын 1.0 нь осол гэмтлээр эндсэн нь өмнөх оноос 0.1-ээр, 5-19 насны 10000 хүүхэд тутмын 0.7 нь эндсэн нь өмнөх оноос 0.8-аар буурсан байна. Өсвөр үеийнхний дотор амиа хорлох, бусад осол, зам тээврийн ослоор дийлэнх нь нас барсан нь тулгамдсан асуудлын нэг хэвээр байсаар байна.

Өсвөр үеийнхний гадны шалтгаант эндэгдлийг тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2019-2023

Нас барсан хэлбэр	2020		2021		2022		2023		2024	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Амиа хорлосон	13	16.7	15	15.5	13	16.7	15	15.5	16	18.6
Хий уурын хордлого	21	26.9	18	18.6	21	26.9	18	18.6	15	17.4
Барилга байгууламжаас ойчих	10	12.8	16	16.5	10	12.8	16	16.5	13	15.1
Зам тээврийн осол	5	6.4	11	11.3	5	6.4	11	11.3	11	12.8
Бусад осол	28	35.9	37	38.1	28	35.9	37	38.1	31	36.0
Тодорхой бус	1	1.3	0	0.0	1	1.3	0	0.0	0	0
Үйлдвэрийн осол	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0
Нийт/Total	78	100.0	97	100.0	78	100.0	97	100.0	86	100.0

БҮЛЭГ III.-ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

“Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ гэж өвчин эмгэг, гэмтэл, хүний биеийн үйл ажиллагааны алдагдлыг орчин үеийн болон уламжлалт анагаах ухаанд тулгуурлан оношлох, эмчлэх, сувилах, хөнгөвчлөх, сэргээн засах цогц үйл ажиллагааг”, “Эмнэлэг гэж эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх чиг үүрэг бүхий хуулийн этгээд (эмнэлгийн тусламж,үйлчилгээний тухай хууль, 3 дугаар зүйл) юм.

Монгол Улсын эрүүл мэндийн байгууллагын тогтолцоо нь нийгмийн эрүүл мэнд, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ, эм хангамж, анагаах ухааны боловсрол, эрдэм шинжилгээ, сургалтын үйл ажиллагаа хариуцсан төрийн болон хувийн хэвшил, холимог өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас бүрдэнэ. “Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ” гэж өвчин эмгэг, гэмтэл бэртэл, хүний биеийн үйл ажиллагааны алдагдлыг орчин үеийн болон уламжлалт анагаах ухаанд тулгуурлан оношлох, эмчлэх, сувилах, хөнгөвчлөх, сэргээн засах цогц үйл ажиллагааг хэлнэ гэж “Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай” хуулинд заасан.

Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ нь төрийн онцгой ивээлд нэгдсэн зохицуулалттай байж, тусламж үйлчилгээг үзүүлэхдээ төр, иргэн, хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааг харилцан ашигтай, шударга, үйлчлүүлэгчээ дээдэлсэн тэгш хүртээмжтэй байхад чиглэнэ. Энэхүү бүлэгт эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний албан ёсны статистик мэдээллийг Эрүүл мэндийн байгууллагуудын шатлал тус бүрээр харьцуулан дүгнэлээ.

Эрүүл мэндийн байгууллага, анхан болон лавлагаа шатлалаар, 2024 он

№	Эрүүл мэндийн байгууллага		Аймгийн дүн	Улаанбаатарын дүн	Улс
1	Өрхийн эрүүл мэндийн төв		76	151	224
2	Тосгоны эрүүл мэндийн төв		16	4	20
3	Сумын эрүүл мэндийн төв	А зэрэглэл	53		53
4		Б зэрэглэл	113		113
5		В зэрэглэл	141		141
6	Сум нэгдсэн эмнэлэг		6		6
7	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг		16		16

8	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг		4	4
9	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв, НЭМҮТ		10	10
10	Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв	5		5
11	Тусгай мэргэжлийн төв		3	3
12	Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг	1	13	14
13	Амаржих газар		3	3
14	Түргэн тусламжийн төв		1	1
15	Клиник (хувийн)	508	1080	1588
16	Ортой эмнэлэг	103	126	229
17	Сувилал	47	44	91
18	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	82	60	142
19	Эмийн сан	967	1150	2117
20	Тусгай эмнэлэг	21	6	27
21	Бусад	76	28	104
	Нийт	2231	2683	4914

2024 онд статистик тайлан ирүүлсэн 4914 эрүүл мэндийн байгууллагаас хүн амд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байгаа төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг 14, тусгай мэргэжлийн төв 3, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв 5, аймгийн нэгдсэн эмнэлэг 16, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг 4, дүүргийн эрүүл мэндийн төв 10, сумын нэгдсэн эмнэлэг 6, сумын эрүүл мэндийн төв 307, өрхийн эрүүл мэндийн төв 224, ортой хувийн эмнэлэг 229, хувийн клиник 1588 байна.

3.1. АМБУЛАТОРИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

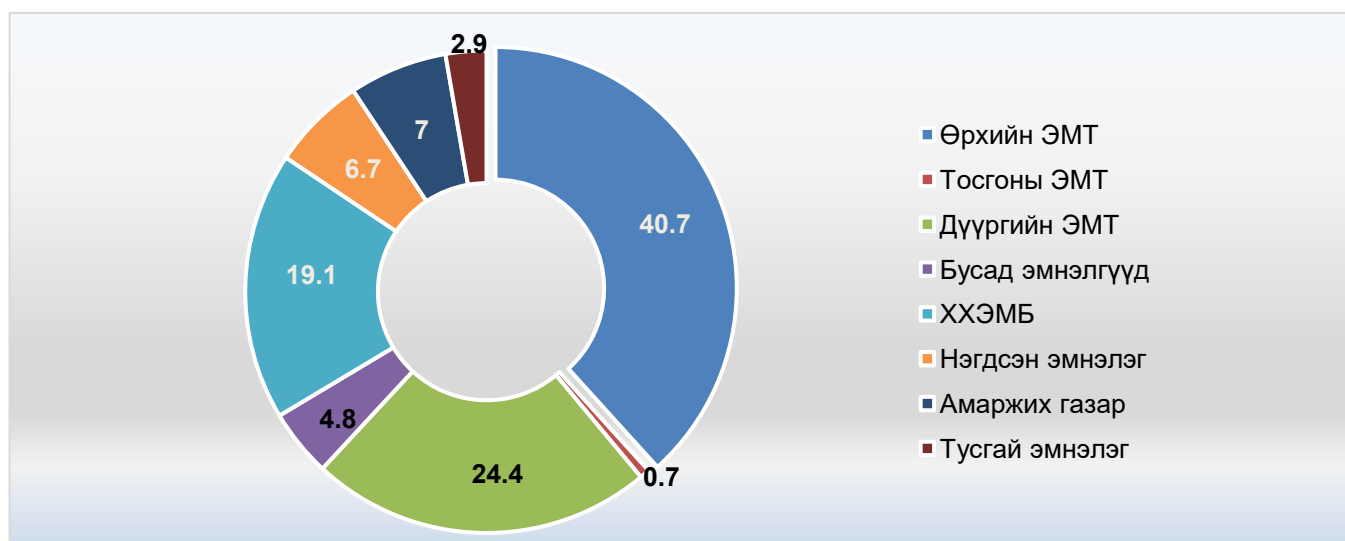
Улсын хэмжээнд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 24526530 амбулаторийн үзлэг хийгдсэний 25 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 58 хувийг өвчний учир амбулаторит, 7.3 хувийг идэвхитэй хяналтын үзлэг, 9.2 хувийг гэрийн үзлэг тус тус эзэлж байна. Үүнээс Улаанбаатарт 15127901 үзлэг буюу 62 хувийг эзэлж байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 6 хувиар буюу 829264 үзлэгээр өссөн байна. Нийт үзлэгийн 47 хувь нь өрхийн эрүүл мэндийн төвд хийгдсэн байна.

Улсын хэмжээнд нэг эмчид ногдох хүний тоо 214 байгаа бол Улаанбаатарын хэмжээнд энэ үзүүлэлт 156 байна. Нэг эмчид ногдож байгаа үзлэгийн тоо улсын хэмжээнд 1536.0 байна.

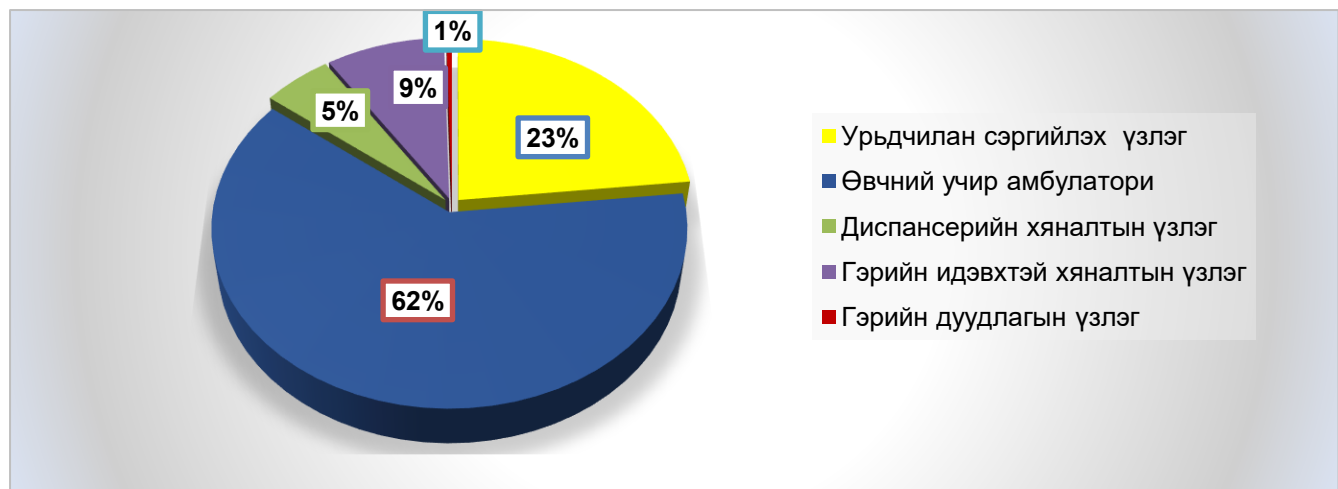
Улсын хэмжээнд нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 226.0 байгаа бол Улаанбаатарын хэмжээнд энэ үзүүлэлт 199.0 байна.

Улаанбаатарт нийт үзлэгийн 31.2 хувь нь өрхийн эрүүл мэндийн төвд хийгдсэн бөгөөд өмнөх оны мөн үеэс 0.8 хувиар өссөн үзүүлэлтэй байна. Амбулаторийн нийт үзлэгийн 23 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 61 хувийг өвчний учир амбулатори, 7 хувийг диспансерийн хяналтын үзлэг, 10 хувийг гэрийн идэвхтэй хяналтын үзлэг, 1 хувийг гэрийн дуудлага тус тус эзэлж байна.

Нийт үзлэг, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний төрлөөр, хувиар, 2024 он

Нийт үзлэгийн бүтэц, хувиар, 2024 он

Амбулаторийн тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2015-2024 он

Үзүүлэлт	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
10000 хүн амд ногдох нийт ажиллагсад	181.2	178.0	195.3	199.5	208.2	213.6	218.9	236.5	243.0	235
10000 хүн амд ногдох их эмч	42.3	42.2	45.9	48.2	49.9	52.4	54.2	58.1	60.9	45
Жилд нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо	6.4	6.4	7.4	7.3	7.7	6.8	6.0	8.0	9.0	9.0
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	29.4	30.7	30.1	28.6	36.0	32.1	31.0	29.1	23.1	25
Нэг их эмчид ногдох хvний тоо	236.5	236.9	217.6	207.5	200.6	191.0	181.0	172.0	164.2	171

Мэс заслын хагалгаа, Улаанбаатар хот, 2024 он

Эрүүл мэндийн байгууллага	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Үүнээс:		Мэс заслын хүндрэл	Нас барсан
	Бүгд	0-15 насны	Дурангий н мэс засал	Давтан хагалгаа		
Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар	43.7	46.1	25.3	14.1	4.1	6.7
Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	8.9	0.1	32.8	18.6	19.1	21.7
Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	3.1	0.0	10.0	9.0	4.6	0.7
Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	5.9	1.0	1.0	4.0	2.7	12.3
Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	7.8	30.9	1.5	19.4	10.1	1.1
Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	2.4	0.0	0.8	5.9	30.2	8.5
Хавдар судлалын үндэсний төв	0.4	0.2	0.1	3.2	0.0	0.0
Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	9.4	11.3	2.6	2.4	2.5	48.0
Монгол Японы эмнэлэг	2.0	0.7	10.4	2.1	15.0	0.0
Эх нярайн, эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв-2	2.7	4.7	0.4	0.3	8.2	0.0
АШУҮИС-ийн төв эмнэлэг	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ЭМЯ-ны харьяа хувийн эмнэлэг	13.7	5.0	15.0	21.0	3.5	1.1
Бүгд	100	100	100	100	100	100

Түргэн тусламжийн үйлчилгээ.

Нийслэлийн хүн амд үзүүлэх түргэн тусламжийн үйлчилгээг нийслэлийн Түргэн тусламжийн төв, түүний салбарууд, алслагдсан дүүргийн эрүүл мэндийн төв болон тосгодын эрүүл мэндийн төвүүд үзүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд үйл ажиллагаандаа Эрүүл мэндийн Сайдын 2019 оны “Журам батлах тухай” А/294 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Түргэн тусламжийн үйлчилгээг зохион байгуулах үлгэрчилсэн журам”, “Түргэн тусламжийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагаа” MNS 6717:2018 стандартыг мөрдөн ажиллаж байна.

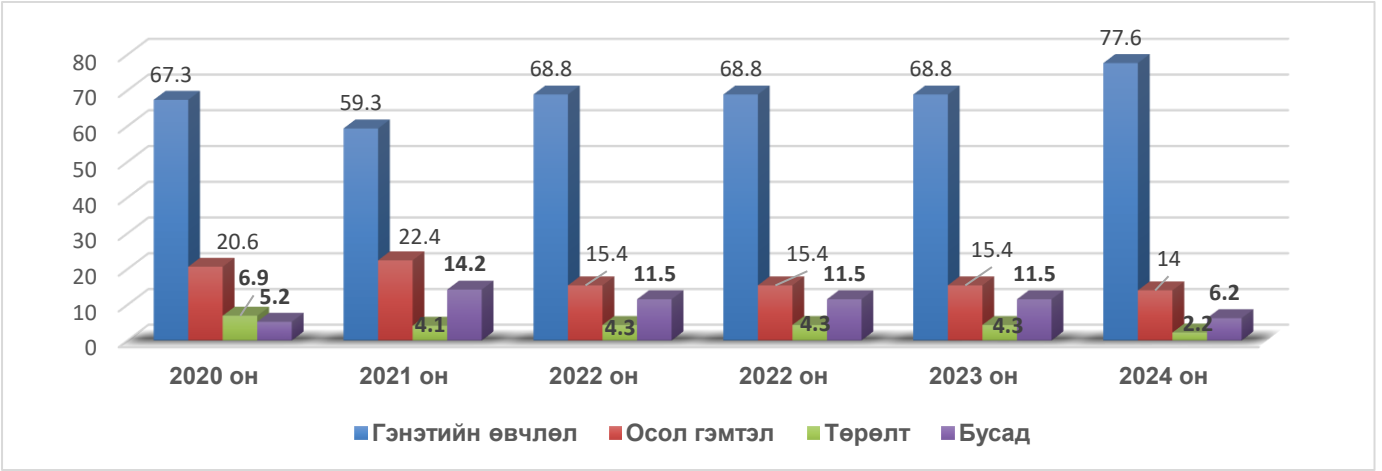
НЭМГ-аас нийслэлийн хүн амд үзүүлэх түргэн тусламжийн үйлчилгээний төвлөрлийг сааруулах, шуурхай, аюулгүй байдлыг хангах, яаралтай дуудлагын 20 минутын очилтын хувийг нэмэгдүүлэх зорилгоор түргэн тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх журмыг шинэчлэн боловсруулж алслагдсан дүүргийн эрүүл мэндийн төв, тосгодын эрүүл мэндийн төвүүдийг мэргэжил арга зүйгээр хэрхэн хангах талаар тусгах зорилт тавин ажиллаж байна.

Улаанбаатарт 2024 оны байдлаар Нийслэлийн түргэн тусламжийн төв болон дүүрэг, тосгоны ЭМТ-д нийт 497982 дуудлага хүлээн авч үйлчилсэнээс 69573 буюу 14 хувийг осол гэмтлийн дуудлага эзэлж байна. Нийт дуудлага өмнөх оноос 51132-аар, осол гэмтлийн дуудлага 15104-ээр өссөн байна.

№	Дуудлагын төрөл	Бодит тоо	Эзлэх хувь
1	HTTT /Насанд хүрээсдийн/	330858	67
2	HTTT /хүүхэд/	152707	30
3	Алслагдсан ЭМТ болон тосгодын ЭМТ	14417	3.0
4	Нийт	497982	100

Нийслэлийн түргэн тусламжийн төв 473207 дуудлага хүлээн авч үйлчилсэнээс 67610 тохиолдол буюу 15 хувийг осол гэмтлийн дуудлага эзэлж байна. Нийт дуудлагын 31.0 хувь нь хүүхдийн, 69.0 хувь нь насанд хүрэгчдийн дуудлага эзэлж байна. Нийт дуудлагын дотор яаралтай дуудлага 75 хувийг үүнээс 20 минутын дотор 69 хувьд нь очиж эмнэлгийн тусламж үзүүлсэн байна.

Дуудлагын төрөл, Улаанбаатар, хувиар, 2020-2024 он

2024 онд нийт дуудлагын 77.6 хувийг гэнэтийн өвчлөлийн, 2.2 хувийг төрөхийн, 14 хувийг осол гэмтлийн дуудлага, 6.2 хувийг бусад дуудлага эзэлж байна. Осол гэмтлийн дуудлага өмнөх оноос 1.4 хувиар буурсан байна.

Нийт насанд хүрэгсдийн осол гэмтлийн дуудлагын 20 хувь нь гудамжны, 4.4 хувь нь зам тээврийн осол, 0.4 хувь нь амиа хорлосон, 2.9 хувь нь бусад хорлогдсон, 0.2 хувь нь үйлдвэрийн осол, 0.3 хувь нь спортын, 26.0 хувь нь архины хордлогын, 46.1 хувийг бусад осол тус тус эзэлж байна.

2024 онд хүүхдийн дуудлагын 4.7 хувийг осол гэмтлийн дуудлага эзэлж байна. Үүнээс 8.7 хувийг ахуйн осол гэмтэл, 3.5 хувийг түлэгдэлт, 12.3 хувийг угаарын хийн хордлого, 0.3 хувийг эмийн бодисын хордлого, 1.2 хувийг химийн бодисын хордлого, 0.8 хувийг хоолны хордлого, 27.1 хувийг зам тээврийн осол гэмтэл, 46 хувийг бусад осол тус тус эзэлж байна.

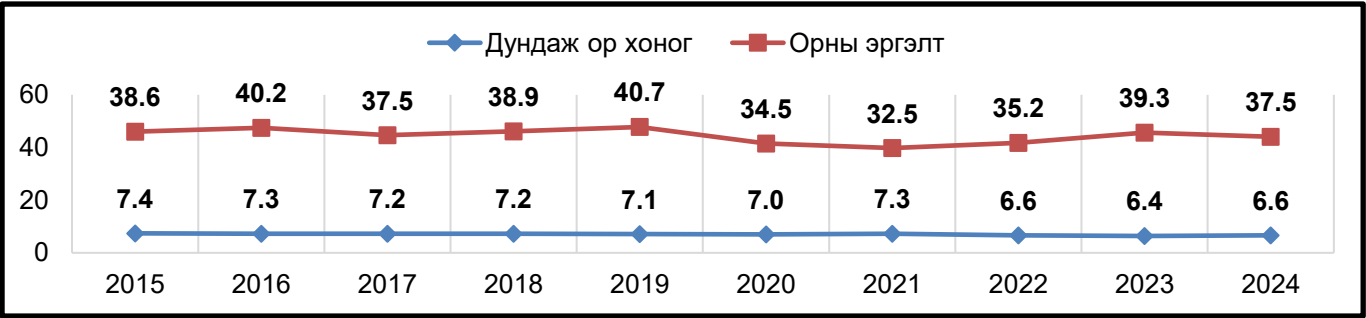
3.2 ХЭВТҮҮЛЭН ЭМЧЛЭХ ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

2024 оны байдлаар ЭМЯ-ны харьяа төв эмнэлэг, НЭМГ-ын харьяа болон мэдээ ирүүлдэг эмнэлгүүдэд хийт 574377 хүн хэвтэн эмчлэгдэн, 3791112 ор хоног ашигласан бөгөөд ор ашиглалтын хувь 66.4, дундаж ор хоног 6.6, орны эргэлт 37.5 байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа болон бусад мэдээ ирүүлдэг ор бүхий эмнэлгүүдэд 304396 хүн хэвтэн эмчлэгдэн, 1954006 ор хоног ашигласан бөгөөд ор ашиглалтын хувь 56.9, дундаж ор хоног 6.4, орны эргэлт 33 байна.

Улсын хэмжээнд 2024 оны байдлаар эмнэлэгт 1044045 үйлчлүүлэгч хэвтэн эмчлүүлж 7064464 ор хоног ашигласан бөгөөд дундаж ор хоног 6.8 байна. Улсын дунджаар ор ашиглалтын хувь 64.1, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хэвтэн эмчлүүлэгч 4547 хүнээр, ор хоног 82535-ээр тус тус буурсан байна.

Эмнэлгийн орны үзүүлэлт, 2015-2024 он УБ

Нийт хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлд Улаанбаатар хотын харьяаллын иргэдийн өвчлөл 79 хувийг эзэлж байна. Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа болон бусад мэдээ өгдөг ор бүхий эмнэлгүүдэд 304983.5 хүн хэвтэн эмчлэгдэж, 1956900 ор хоног ашигласан бөгөөд ор ашиглалтын хувь 56.9, дундаж ор хоног 6.4, орны эргэлт 33 байна.

2024 онд ЭМЯ-ны харьяа төв эмнэлэг, НЭМГ-ын харьяа болон мэдээ ирүүлдэг эмнэлгүүдэд 9174 нас баралтын тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 246 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт нас баралтын 50 хувь нь НЭМГ-ын харьяа улс болон хувийн эмнэлэгт, 50 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа төв эмнэлгүүдэд бүртгэгджээ.

Эмнэлгийн нас баралт, 2014-2024 он

НЭМГ-ын харьяа улс, хувийн хэвшил болон бусад эмнэлэгт нийт 4537 нас баралтын тохиолдол бүртгэгдсэний 56.7 хувь нь эрэгтэй, 43.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Нас баралтыг шалтгаанаар авч үзэхэд хорт хавдрын нас баралт 32.3, сүрьеэгийн нас баралт 0.3, осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралт 3.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хэвтүүлэн эмчлэх тусламж, үйлчилгээ, 2024 он

№	Байгууллага		Орны тоо	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Фонд ашиглалтын хувь	Эмнэлгийн нас баралт		Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
						Бодит тоо	Хувь		
1	Дүүргийн эрүүл мэндийн төв	Баянгол	360	12341.5	57.4	225	1.8	6.2	34.3
2		Сонгинохайрхан	407	7730.5	58.2	169	2.2	7.1	30.4
3		Хан-Уул	378	4031.5	74.7	74	1.8	7.2	38.8
4		Чингэлтэй	440	7890.0	50.4	117	1.5	6.2	30.1
5		Налайх	227	8358.5	72.7	39	0.5	7.1	37.8
6		Багануур	225	9394.0	77.5	44	0.5	6.9	41.8
7		Багахангай	40	1119.5	47.9	0	0.0	6.4	28.0
8	Нэгдсэн эмнэлэг	Баянзүрх	358	17021.5	80.9	259	1.5	6.3	47.5
9		Сонгинохайрхан	365	21671.0	93.4	280	1.3	5.9	59.4
10		Сүхбаатар	345	15917.0	79.2	147	0.9	6.5	47.7
11		Хан-Уул	225	12357.0	93.8	51	0.4	6.4	54.9
12	Амаржих газар	Өргөө	373	17299.5	64.7	21	0.1	5.2	46.4
13		Хүрээ	200	8245.0	45.1	6	0.1	4.1	41.2
14		Амгалан	200	14525.0	93.8	18	0.1	4.8	72.6
15	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Гачуурт	15	341.5	44.4	0	0.0	7.3	22.8
16		Жаргалант	25	477.0	39.1	0	0.0	7.6	19.1
17		Туул	20	704.5	122.9	0	0.0	13.0	35.2
18		Хонхор	15	534.0	65.7	0	0.0	6.9	35.6
19	Бусад эмнэлэг	Энэрэл	84	3354.0	66.0	42	1.3	6.1	39.9
20		Аддиктологи	95	4164.5	78.7	1	0.0	6.7	43.8
21		СЗКЭ	175	4639.5	73.3	0	0.0	10.3	26.5
22		Эрүүл үрс	40	629.0	23.5	0	0.0	5.6	15.7
23		Хантуул	70	240.0	8.4	0	0.0	9.1	3.4
24	Хувийн эмнэлэг		3428	83673.0	41.0	71	0.1	6.3	24.4
25	НЭМГ-т мэдээ өгдөг бусад эмнэлгийн дүн		1751	48325.5	55.8	122	0.3	7.5	27.6
	Бүгд		9861	304984.0	56.9	1686	0.6	6.9	36.2

3.3. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ШАТЛАЛААР

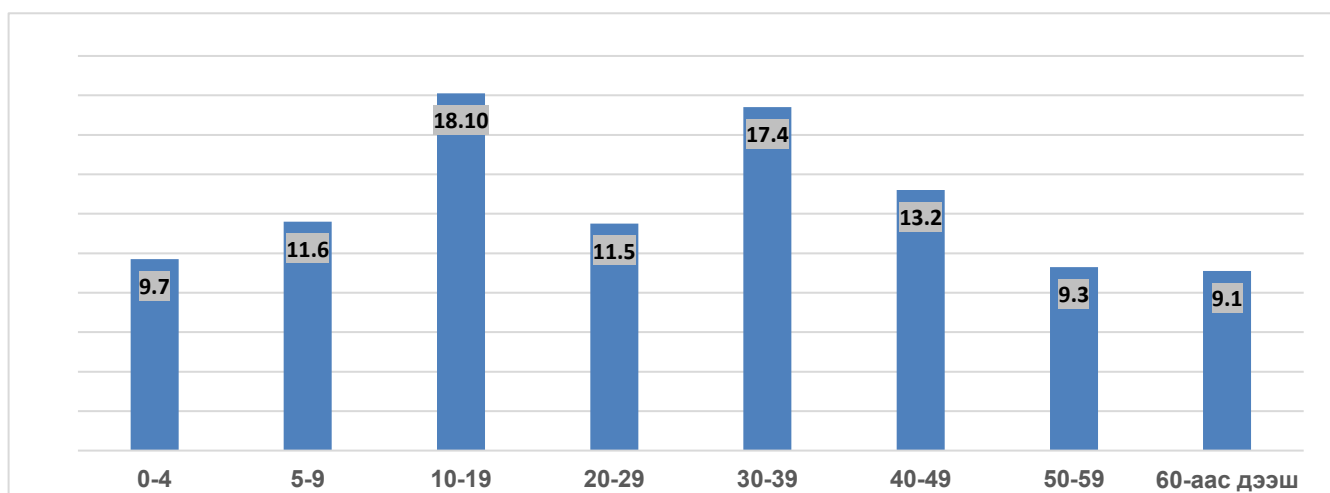
Өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ

Өрхийн эрүүл мэндийн төв нь хот, суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэх үндсэн чиг үүрэг бүхий сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлсэн хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага юм.

Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламжийн тухай хуульд зааснаар иргэдэд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг чанартай, хүртээмжтэй үзүүлэх зорилгоор өрхийн нэг эрүүл мэндийн төвд ногдох иргэний тоог 8000-аас доошгүй байхаар тогтоосон байна. Өрхийн ЭМТ-ийн бүтэц үйл ажиллагааны стандарт (MNS 5292:2017), Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар батлагдсан эрх зүйн 4 баримт бичгийн хэрэгжилтийг ханган, ажиллаж байна.

2024 оны байдлаар Улаанбаатар хотын 151 өрхийн эрүүл мэндийн төв, 11 салбарт 453.5 мянган өрхийн 1,606,857 хүн ам бүртгэлтэй байна. Өрхийн хүн амын бүтцийг насны ангиллаар авч үзвэл нийт хүн амын дотор 0-19 нас хүртэлх хүүхэд 41.3 хувь, хөдөлмөрийн насны буюу 20-49 насны хүмүүс 44 хувийг эзэлж байна.

Өрхийн хүн ам, насны ангиллаар, хувиар, 2024 он

Бүртгэлд хамрагдсан өрхийн 49.9 хувь нь эрүүл өрх, 35.1 хувь нь өвчлөлд бага өртөмтгий өрх, 15 хувь нь өвчлөлд өртөмтгий бүлгийн өрхүүд байна. Нийслэлийн өрхийн эрүүл мэндийн төвд 748 их эмч, 792 сувилагч болон нийт 2499 ажиллагсад хүн амд эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээг үзүүлсэн байна. Нийт ажиллагсдын 89.2 хувь эмэгтэйчүүд байна.

Өрхийн эрүүл мэндийн төвд 4,722,701 үзлэг хийгдэж, нэг иргэн дунджаар 2.9 удаа өрхийн эмнэлэгт хандаж эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авсан байна.

2024 оны байдлаар өрхийн эрүүл мэндийн төвд хийгдсэн үзлэгт:

- Урьдчилан сэргийлэх үзлэг 46.3 хувь
- Идэвхтэй хяналтын үзлэг 7.1 хувь
- Гэрийн идэвхтэй эргэлт 28.6 хувь
- Амбулаторийн үзлэг 17.2 хувь
- гэрийн дуудлага 0.8 хувийг тус тус эзэлж байна.

Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс урьдчилан сэргийлэх үзлэг 0.6, амбулаторийн үзлэг 4.0, гэрийн дуудлагын үзлэг 0.1 хувиар тус тус өссөн бол идэвхтэй хяналтын үзлэг 1.8, гэрийн идэвхтэй эргэлтийн үзлэг 2.8 хувиар тус тус буурсан байна.

“Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт”-д гэрийн идэвхтэй эргэлтийн хувь 30-аас доошгүй байна гэж заасан байдаг.

Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн үзлэгийн хэлбэр, 2015-2024 он

Үзүүлэлт	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	42.9	43.7	42.7	43.0	43.9	39.8	42.3	38.9	46.3	45.7
Гэрийн идэвхтэй эргэлтийн үзлэгийн хувь	28.3	29.0	29.9	29.2	27.8	34.0	30.2	23.9	28.6	31.4
Идэвхтэй хяналтаас эдгэрэлтийн хувь	29.8	32.1	33.2	26.5	26.2	25.9	25.3	34.3	27.4	29.1

Өрх, тосгоны ЭМТ-ийн тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2024 он

Үзүүлэлт	Өрхийн ЭМТ	Тосгоны ЭМТ	Дүн
Эмнэлгийн тоо	147	4	151
Их эмчийн тоо	834	28	862
Сувилагчийн тоо	766	26	792
Орны тоо	-	75	75
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо		2057.0	2057.0
Дундаж ор хоног		7.8	7.8
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	4644566	78135	4722701
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	45.8	42.1	38.7
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа	2.9	2.6	5.5
Өрхийн нэг эмчид ногдох үзлэгийн тоо	5388.1	2790.5	8178.6
Жирэмсний эрт хяналтын хувь	92.3	91.7	92

Тосгоны эрүүл мэндийн төвд 28 их эмч, 26 сувилагч, 1 эх баригч, 3 эм найруулагч, 2 лаборант, нийт 108 ажиллагсад хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна. Нийт ажиллагсдын 82.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Тосгоны эрүүл мэндийн төвд 10278 өрхийн хүн ам бүртгэлтэй байна. Жилдээ 78135 мянган үзлэг хийгдэж, нэг иргэн жилд дунджаар 2-3 удаа хандаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн хяналт, хувиар, 2014-2024 он

Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны “Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн гүйцэтгэлийн гэрээний заавар батлах тухай” А/05 дугаар тушаалд 0-5 хүртэлх насны хүүхдийн гэрийн эргэлт, хяналтыг:
2 хүртэлх сартай хүүхдийг 6-аас доошгүй удаа гэрээр 100% эргэх,
2 сараас 1 нас хүртэлх хүүхдийг сар бүр үзэж, 90 ээс доошгүй хувийг,
1-2 нас хүртэлх хүүхдийг улирал тутам үзэж, 80-аас доошгүй хувийг,
2-5 нас хүртэлх хүүхдийг хагас жил тутамд үзэж, 80-аас доошгүй хувийг хянаж байхаар заасан.

Улаанбаатар хотод дүүргийн эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг 9 эрүүл мэндийн төв, 4 нэгдсэн эмнэлэг, 3 амаржих газар хүн амд амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр эмнэлэгийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлж байна. Дүүргийн эрүүл мэндийн төв, нэгдсэн эмнэлэгт их эмч 1233, сувилагч 1197 ажиллаж байна.

Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ

Улаанбаатар хотын дүүргийн эрүүл мэндийн төвд 786 их эмч, 726 сувилагч 456 эмнэлгийн тусгай мэргэжилтнүүд болон нийт 2369 эмнэлгийн ажилтан, албан хаагчид ажиллаж байна.

Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн 1637 эмнэлгийн оронд 51080 үйлчлүүлэгч хэвтэн эмчлүүлсэн байна. Дундаж ор хоног 6.9 байна. Хоног болоогүй нас баралтын хувь өмнөх оноос 0.1 хувиар өссөн. Амбулаториор үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оноос 360.1 мянгаар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгэний зарим үзүүлэлт, 2024 он

Үзүүлэлт	Дүүргийн эрүүл мэндийн төв									Нийт дүн
	Баянгол	Баянзүрх	Сонгино хайрхан	Сүхбаатар	Хан-Уул	Чингэлтэй	Налайх	Багануур	Багахангай	
Эмнэлгийн орны тоо	360		254	200	90	262	227	225	40	1637
Их эмчийн тоо	129	150	87	78	77	92	96	70	7	786
Сувилагчийн тоо	117	95	101	54	48	91	118	97	5	726
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	12341.5		7730.5	272.5	4031.5	7890.5	8385.5	9391.5	1164.5	51180.5
Дундаж ор хоног	6.2		7.1	6.4	7.2	6.2	7.1	6.9	6.4	6.8
Фонд ашиглалтын хувь	57.4		58.2	46.2	74.7	50.4	72.7	77.5	47.9	65.6
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	26.7		36.1		9.5	17.1	20.5	36.4	0.0	24.4
Амбулаторийн үзлэг	1105.2	2104.3	1360.3	795.2	905.5	778.6	238.0	218.9	51.5	7557.5
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь	38.7	38.2	36.0	34.0	42.5	38.7	21.4	22.0	43.0	35.0

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Улаанбаатар хотын дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт 447 их эмч, 471 сувилагч, 114 эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн, нийт 1507 эмнэлэгийн ажилтан, албан хаагчид ажиллаж тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байна.

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгийн тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2024 он

Үзүүлэлт	СХНЭ	ХУНЭ	СБНЭ	БЗНЭ	Нийт
Эмнэлгийн орны тоо	365	225	345	358	1293
Их эмчийн тоо	181	95	70	101	447
Сувилагчийн тоо	182	84	91	114	471
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	21695.5	12298.5	15811.0	17023.5	66828.5
Дундаж ор хоног	5.9	6.4	6.4	6.3	6.2
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	10.7	7.8	23.3	23.5	16.3

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн оронд 66828.5 хүн хэвтэн эмчлүүлж, дундаж ор хоног 6.2 байгаа нь өмнөх оноос хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо 3728.5-аар, дундаж ор хоног 0.1-ээр тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна. Эмнэлгийн хоног болоогүй нас баралтын хувь өмнөх оноос 0.6 хувиар буурсан байна.

Нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж буй амаржих газруудад нийт 779 ажиллагсад ажиллаж байна. Нийт 204 их эмчийн 62.7 хувийг эх барих, эмэгтэйчүүдийн эмч, 13.2 хувийг эрчимт эмчилгээ, мэдээгүйжүүлгийн их эмч, 13.6 хувийг хүүхэд, нярайн эмч эзэлж байна.

Амаржих газрын тусламж, үйлчилгээний зарим, үзүүлэлт 2024 он

Үзүүлэлт	Өргөө	Хүрээ	Амгалан	Бүгд
Эмнэлгийн орны тоо	373	200	200	773
Их эмчийн тоо	98	38	68	204
Сувилагчийн тоо	90	22	43	155
Эх баригч бага эмч	39	33	62	134
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	17249.5	8226.5	14484.5	39960.5
Дундаж ор хоног	5.2	4.1	4.8	4.7
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	23.8	33.3	16.7	24.6
Төрөлт	5838	2783	6038	14659
Эхийн эндэгдэл	1	0	0	1
Нярайн эндэгдэл	20	6	17	43
Мэс заслын хагалгаа	6304	2356	3883	12543

2024 онд амаржих газруудад 14659 эх амаржиж, 14750 хүүхэд амьд төрсөн байна. Нийт төрөлтийн 0.3 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байна. Амьгүй төрөлтийн түвшин 5.2, төрөлхийн гажигтай төрсөн нярай 0.4 хувь, бага жинтэй нярайн хувь 4.1 байна.

Нийт амаржих газрын 773 оронд 39960.5 хүн эмчлэгдэж, 193094 ор хоног ашигласан ба ор ашиглалтын хувь 93.0, дундаж ор хоног 4.7, орны эргэлт 53.4 байна. Эмнэлгийн нас баралт 45 тохиолдол бүртгэгдсэний 1 тохиолдол нь эхийн эндэгдэл, 28 нь нярайн эндэгдэл байна. Эмнэлгийн нас баралтын 24.6 хувийг хоног болоогүй нас баралт эзэлж байна.

Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын тусламж, үйлчилгээ

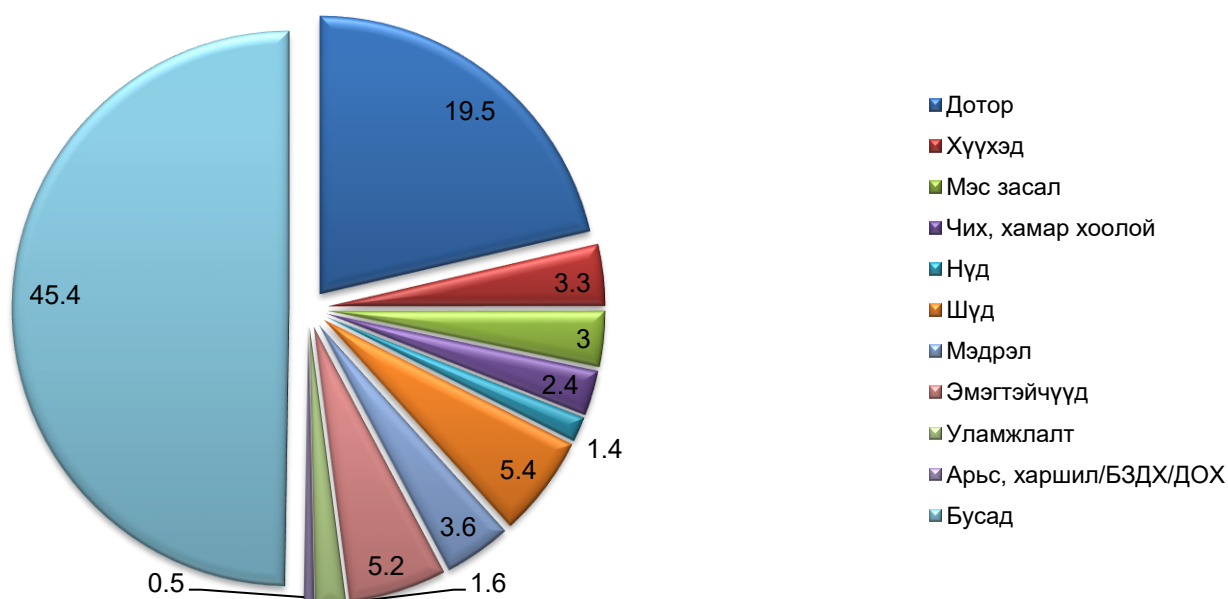
Улсын хэмжээнд 2024 оны байдлаар үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын 43.1 хувийг хувийн эмийн сан, 32.3 хувийг хувийн клиник, 2.9 хувийг эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн үйлдвэр, 4.7 хувийг ортой хувийн эмнэлэг, 1.9 хувийг сувилал, хөнгөвчлөх асаргаа сувилгааны төв эзэлж байна.

Эдгээр хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад нийт 29.4 мянган ажиллагчид байгаагаас 46.1 хувь нь хувийн клиникт, 32.0 хувь нь хувийн эмийн сан, эм ханган нийлүүлэх, эмийн үйлдвэрт, 16.9 хувь нь ортой хувийн эмнэлэгт, 5.1 хувь нь сувилал, хөнгөвчлөх асаргаа сувилгааны төвд тус тус ажиллаж байна.

Улаанбаатар хотод 2024 оны жилийн эцсийн тайлан ирүүлэлтийн байдлаар нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын харьяа ор бүхий 127 эмнэлэг, 65 сувилал, 1298 үүдэн эмнэлэг амбулатори, хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн ба 1490 эмнэлэгт 4376 их эмч, 1931 сувилагч, нийт 16038 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн болон бусад ажилчид ажиллаж байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн газраас тусгай зөвшөөрөл бүхий эрүүл мэндийн байгууллагын 50.6 хувь нь эмийн сан, 38.6 хувь нь клиник үүдэн эмнэлэг, 10.8 хувь нь нэгдсэн, ортой эмнэлэг, сувилал, сэргээн засах төв, төрийн тусгай байгууллагын эмнэлгүүд байна.

Амбулаторийн үзлэг кабинетаар, хувиар

НЭМГ-ын харьяа хувийн эмнэлгүүд 2024 онд 2138330 амбулаторийн үзлэг хийсэн ба өмнөх оноос 125974-өөр өссөн байна. Амбулаторийн үзлэгийн 2.8 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, дийлэнх буюу 96.6 хувийг өвчний учир амбулаторийн үзлэг, 0.5 хувийг идэвхтэй хяналтын үзлэг, 0.1 хувийг гэрийн үзлэг тус тус эзэлж байна.

НЭМГ-ын харьяа эмнэлгүүдийн нийт үзлэгийн 19.1 хувийг ХХЭМБ-ын үзлэг эзэлж байна.

Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын харьяа хувийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний зарим үзүүлэлт, 2016-2024 он

Үзүүлэлт	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ортой эмнэлгийн тоо	87	95	100	101	106	97	88	96	127
Үүдэн эмнэлгийн тоо	829	984	1102	1199	1053	1086	1458	1619	1298
Эмнэлгийн орны тоо	2076	2128	2253	2327	2332	2506	2332	3208	3318
Эмчийн тоо	1873	2174	2399	2568	2819	2897	3603	3961	4423
Сувилагчийн тоо	1033	1233	1234	1328	1320	1316	1607	1736	1950
Амбулаторийн үзлэгийн тоо	1125.1	1216.1	1260.1	1380.8	1208.8	1272.7	1672.6	2012.4	2138.3
Эмчлэгдсэн өвчтөний тоо	57217	56685	60530	63695	58384	62353	72644	86378	83581
Дундаж ор хоног	7.0	7.0	7.0	7.1	6.7	6.5	6.1	5.9	5.9

Хувийн хэвшлийн ор бүхий эмнэлгүүдийн тусламж үйлчилгээ

Ор бүхий эмнэлэгт 83581 хүн эмчлэгдэн гарч өнгөрсөн оны мөн үеэс 2797-оор буурч, 523033 ор хоног ашигласан ба орны фонд ашиглалтын хувь 41.0, дундаж ор хоног 6.3, орны эргэлт 24.4 байна. Эмнэлгийн нас баралт 71 бүртгэгдсэн байна. Сувидалд 29378.5 хүн эмчлэгдэж, 185805 ор хоног ашигласан байна.

НЭМГ-ын харьяа хувийн ортой эмнэлгийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2024 он

Үзүүлэлт	Байгууллагын тоо	Хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөний тоо	Хувь
5-9 ортой	3	3.1	798.5	0.9
10-14 ортой	8	8.1	1624.5	1.9
15-19 ортой	16	16.1	13212.5	15.8
20-25 ортой	18	28.6	12343.5	14.7
26-30 ортой	12	12.2	11658	13.9
31-50 ортой	9	19.4	7047	20.4
55 ба түүнээс дээш ортой	12	12.2	21453.5	32.2
Нийт дүн	98	100	83581.0	100

БҮЛЭГ IV. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ, ХҮНИЙ НӨӨЦ

Монгол Улсын Эрүүл мэндийн салбарт 2024 онд нийт 69702 ажиллагсад Монгол Улсын 3.544.8 мянган хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байна. Энэ нь өмнөх онтой харьцуулахад 5.1 хувь буюу 3402 хүнээр нэмэгдсэн байна. Нийт ажиллагсдаас 92.9 хувь нь эрүүл мэндийн салбарын, 7.1 хувь нь бусад салбарын эрүүл мэндийн ажиллагсад эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод нийт 2683 эрүүл мэндийн байгууллагад 42048 ажиллагсад ажиллаж байгаагаас удирдах ажилтан 1375, нийгмийн эрүүл мэндийн мэргэжилтэн 766, мэдээлэл технологийн мэргэжилтэн 204, их эмч 10624, эм зүйч 3150, бусад дээд мэргэжилтэн 4434, эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн мэргэжилтэн 12883 байгаагаас сувилагч 8326, эм найруулагч 1080, бага эмч 242, техникч 851, лаборант 726, эх баригч 384 тус тус ажиллаж байна.

Эрүүл мэндийн салбарын нийт ажиллагсдыг эмнэлгийн төрлөөр нь ажиллагсдыг харьцуулбал:

- Сум тосгоны эрүүл мэндийн төвд 11.4%;
- Хувийн клиникт 13.9%;
- Хувийн эмийн сан, эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн үйлдвэрт 13.%;
- Төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, ортой хувийн эмнэлэгт 11.3%;
- Аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 7.9%;
- Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвд 6.1%;
- Өрхийн эрүүл мэндийн төвд 5.5 хувь нь ажиллаж байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад нийт ажиллагсдын:

- өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 9.7;
- дүүргийн эрүүл мэндийн төвд 9.7;
- нэгдсэн эмнэлэгт 5.7;
- тусгай эмнэлэгт 4.3;
- амаржих газарт 3.0;
- түргэн тусламжийн төвд 1.4;
- хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны харъяа эрүүл мэндийн байгууллагад 1.0;
- төмөр замын төв эмнэлэгт 1.3;
- хувийн эмнэлэг, эмийн сангуудад 54.4;
- боловсролын байгууллагад 0.4;
- ЭМЯ, ЭМХТ, НЭМГ-т 0.7;
- бусад салбарын эрүүл мэндийн байгууллагад 1.5 хувь нь ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн байна.

Эрүүл мэндийн салбарын ажиллагсдын 83.8 хувь нь эмэгтэйчүүд, 16.2 хувь нь эрэгтэйчүүд байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад ажиллагсдыг хүйсээр харьцуулбал:

- өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төвд 88.3;
- дүүргийн эрүүл мэндийн төвд 85.4;
- нэгдсэн эмнэлэгт 81.7;
- тусгай эмнэлэгт 75.8;
- амаржих газарт 87.1;
- хувийн эмнэлэг, эмийн сангуудад 78.6 буюу эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь өндөр байна.

Эрүүл мэндийн салбарын ажиллагсад, 2024он

Үзүүлэлт		Улсын хэмжээнд	Улаанбаатарт
Нийт ажиллагсад	Бодит тоо	69702	42048
	10000 хүн амд	202.5	250.6
Үүнээс			
Их эмч	Бодит тоо	15973	10624
	10000 хүн амд	46.4	63.3
Сувилагч	Бодит тоо	15152	8326
	10000 хүн амд	44	49.6
Эх баригч	Бодит тоо	1169	384
	10000 хүн амд	3.4	2.3
Лаборант	Бодит тоо	1451	726
	10000 хүн амд	4.2	4.3
Техникч	Бодит тоо	1092	851
	10000 хүн амд	3.2	5.1
Эм найруулагч	Бодит тоо	2307	1080
	10000 хүн амд	6.7	6.4
Бага эмч	Бодит тоо	1635	242
	10000 хүн амд	4.8	1.4
Бусад	Бодит тоо	2147	1900
	10000 хүн амд	6.2	11.3

Насны бүтцээр авч үзэхэд 22.6 хувь нь 29 хүртэлх нас, 33.5 хувь нь 30-39 насны, 20.6 хувь нь 40-49 насны, 10.8 хувь нь 50-54 насны, 6.9 хувь нь 55-59 насны, 5.7 хувь нь 60-аас дээш насныхан эзэлж байна. Нийт ажиллагсдын 82.1 хувь нь эмэгтэй, 17.9 хувь нь эрэгтэй байна.

Улаанбаатар хотод нэг эмчид ногдох хүний тоо 158, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 202 байна. Нийт их эмч нарын 8 хувийг уламжлалт анагаахын, 15.6 хувийг нүүр амны их эмч, 76.4 хувийг бусад мэргэшлийн хүний их эмч тус тус эзэлж байна. Хүний их эмч нарын 9.2 хувь нь ерөнхий мэргэжлийн, 10.8 хувь нь дотор, 4.0 хувь нь хүүхэд, 5.6 хувь нь эх барих эмэгтэйчүүд, 3.4 хувь нь дүрс оношилгоо, 1.6 хувь нь лаборатори, 4.6 хувь нь мэс засал, 2.8 хувь нь мэдрэл, 2.0 хувь нь мэдээгүйжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний эмч нар эзэлж байна.

Эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж буй их эмч нарын 2866 буюу 18 хувь магистрын зэрэгтэй ба үүнээс 366 нь тухайн онд зэрэг хамгаалсан ба 16.1 хувь нь докторын зэрэгтэй байна. Их эмч нарын мэргэжлийн зэрэг 12.7 хувь нь ахлах, 8.5 хувь нь тэргүүлэх, 2.3 хувь нь зөвлөх зэрэгтэй байна.

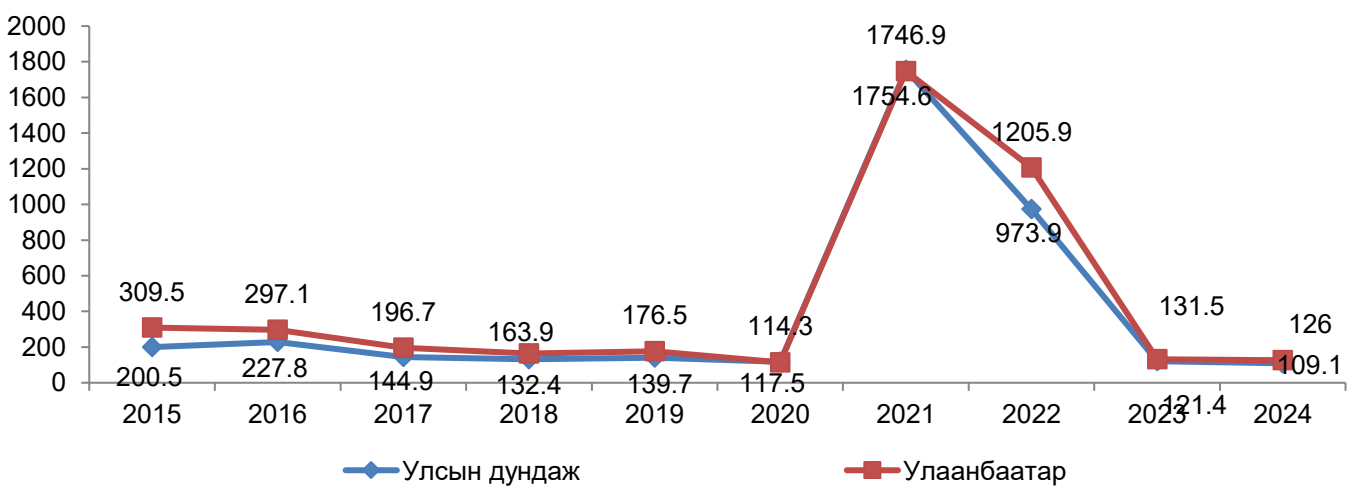
Монгол улсын эрүүл мэндийн салбарт 2024 оны байдлаар нийт 15152 сувилагч ажиллаж байгаагийн 52.6 хувь нь бакалавр, 37.5 хувь дипломын боловсролтой ба 9.9 хувь нь туслах сувилагч байна. Эмнэлгийн сувилагч, тусгай мэргэжилтнүүдийн 15.2 хувь нь ахлах, 8.1 хувь нь тэргүүлэх зэрэгтэй, 1.9 хувь нь магистрын зэрэгтэй сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

БҮЛЭГ V. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд 30 гаруй төрлийн цочмог халдварт өвчний 37.3 мянган тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 109.1 байна. Нийт халдварт өвчний 41.7 хувь амьсгалын замын халдварт өвчин, 32.6 хувь бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 20.0 хувь гэдэсний халдварт өвчин, 0.4 хувь зоонозын халдварт өвчин, 5.3 хувь бусад халдварт өвчин эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод халдварт өвчний нийт 20526 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 126.0 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 836 тохиолдол буюу 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 9.4-өөр буурсан байна.

Бүртгэгдсэн халдварт өвчин, 10000 хүн амд, 2015-2024 он

Халдварт өвчний бүтэц 10000 хүн амд, 2024 он

Нийт халдварт өвчин	2023		2024		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Бэлгийн замаар дамжих халдвар	6059	38.6	7171	44.3	1112	5.7
Гэдэсний халдварт өвчин	2091	13.3	3250	20.1	1159	6.8
Бусад халдварт өвчин	1775	11.3	1038	6.4	-737	-4.9
Амьсгалын замын халдварт өвчин	11055	70.5	8684	53.7	2371	-16.8
Зоонозын халдварт өвчин	39	0.2	40	0.2	1	0

Нийт халдварт өвчний 43.0 хувийг амьсгалын замын халдварт өвчин, 35.5 хувийг бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 5.1 хувийг бусад халдварт өвчин, 16.1 хувийг гэдэсний халдварт өвчин тус тус эзэлж байна.

5.1. АМЬСГАЛЫН ЗАМЫН ЦОЧМОГ ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Амьсгалын замын халдварт өвчин 2024 онд улсын хэмжээнд сүрьеэ, салхинцэцэг, ёлом, улаан эсэргэнэ, гахайн хавдар, менингококкт халдвар, улаанууд, эритема зэрэг 8 төрлийн 30440 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод амьсгалын замын халдварт өвчний 8684 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 2371 тохиолдлоор буурсан байна. 10000 хүн амд 53.7 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Амьсгалын замын халдварт өвчний бүтэц, 10000 хүн амд 2023-2024 он, УБ

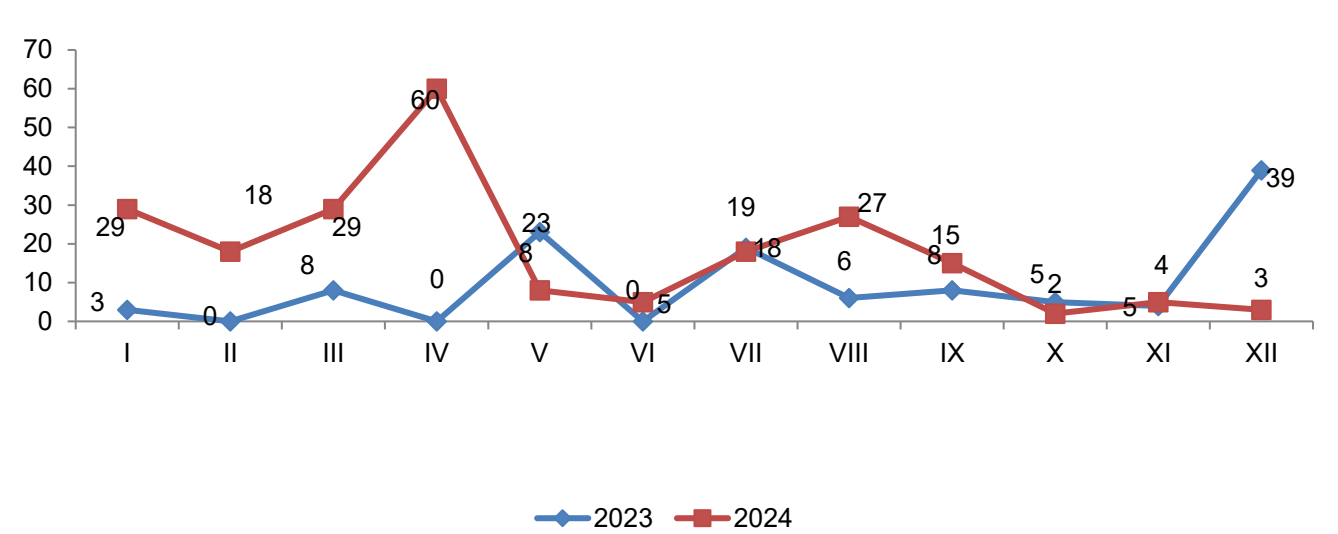
Амьсгалын замын халдварт өвчин	2023		2024		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Менингит	3	0.02	2	0	-1	-0.02
Гахай хавдар	115	0.7	219	1.4	104	0.65
Улаан эсэргэнэ	1033	6.6	432	2.7	-601	-3.93
Сүрьеэ	1410	9	1296	8	-114	-1
Салхинцэцэг	5969	38.1	5222	32.3	-747	-5.84
Гар хөл амны өвчин	2525	16.1	1509	9.32	-1016	-6.78

Гахай хавдар

Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн 219 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 1.4 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 104 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 0.65-аар нэмэгдсэн байна.

Гахай хавдар өвчний нийт тохиолдол 0-10 насныхан бүртгэгдсэн байна. Ялангуяа 5-9 насны хүүхдүүд нийт тохиолдлын 50 хувийг эзэлж байгаа нь цэцэрлэг болон сургуулийн насныханд илүү тохиолдсон байна.

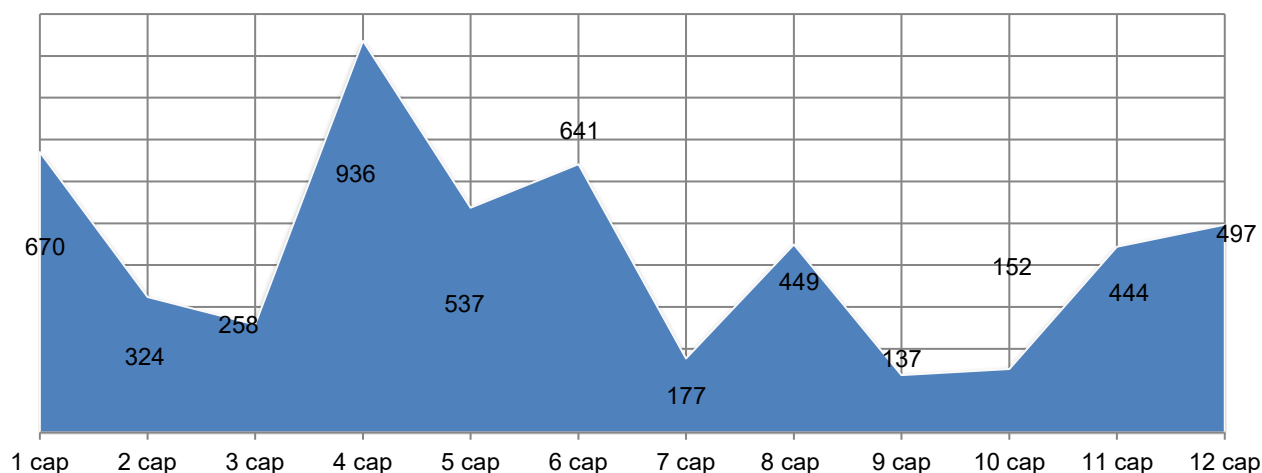
Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, бодит тоо, сараар, 2023-2024 он

Салхинцэцэг

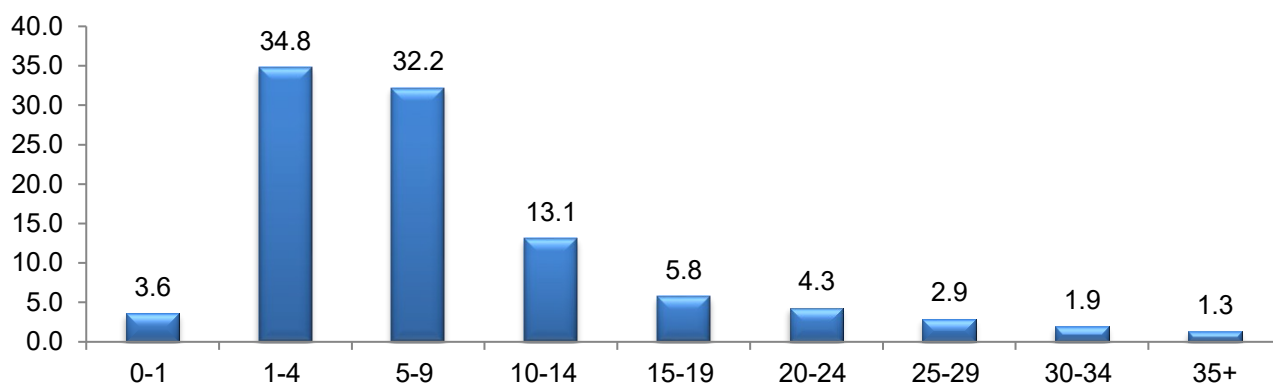
Улсын хэмжээнд салхинцэцэг өвчний 12226 тохиолдол бүртгэгдсэний 42.7 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод өвчлөлийн 5222 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өмнөх онтой харьцуулахад 10000 хүн амд 5.84-өөр буурсан байна.

Салхинцэцэг өвчний хөдлөл зүй сараар, бодит тоо, 2024 он

Улиралчлал: Салхинцэцэг өвчний эпидемиологийн хөдлөл зүйг авч үзэхэд 2-3 сард бага байснаа 4-р сард огцом ихэсч 7 сард буурч 8-р сараас ихэссэн үзүүлэлттэй байна.

Салхинцэцэг өвчин, насны ангиллаар, хувиар, 2024 он

Насны бүтцээр авч үзэхэд 85.2 хувь нь 0-15 насны хүүхэд байгаа бол үүнээс 41.7 хувь нь сургуулийн, 58.3 хувь нь цэцэрлэгийн насны хүүхдүүд байна.

Менингококкт халдвар

Нийслэлд менингококкт халдварын 2 тохиолдол бүртгэгдсэн ба тогтмол хаягаар авч үзэхэд чингэлтэй дүүргийн харъяалалтай байна.

Гар, хөл, амны өвчин

Улсын хэмжээнд гар хөл амны өвчний 2688 бүртгэгдсэн бол Улаанбаатар хотод гар, хөл, амны өвчлөлийн 56.1 хувь буюу 1509 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гар, хөл, амны өвчний 95.1 хувийг 0-9 насны хүүхдийн өвчлөл эзэлж байна. Улаанбаатар хотод гар,

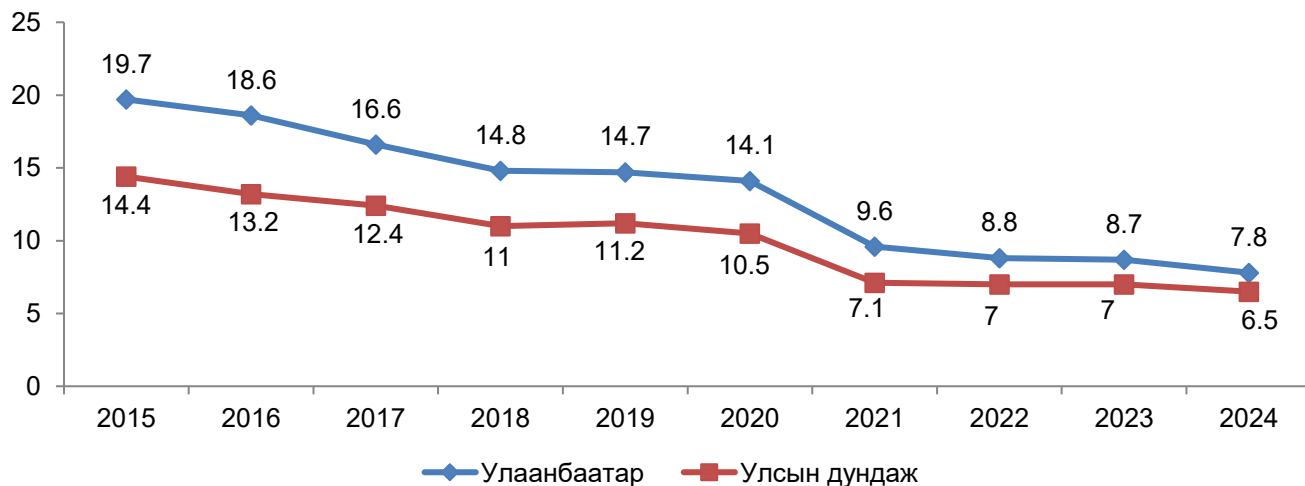
хөл, амны өвчлөл 10000 хүн амд 9.32 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 6.78-аар буурсан байна. Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүрэгт Улаанбаатар хотын дунджаас өндөр байна. Нийт өвчлөлийн 42.5 хувь нь Баянзүрх, 13.1 хувь нь Сонгинохайрхан, 12.9 хувь нь Хан-Уул, 10.7 хувь нь Сүхбаатар, 13.1 хувь нь Баянгол, 6.5 хувь нь Чингэлтэй, 1.0 хувь нь Налайх, 0.1 хувь нь Багануур, 0.1 хувь нь Багахангай дүүрэгт бүртгэгдсэн байна. Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гар, хөл, амны өвчний 99.9 хувь нь эмнэл зүйгээр, 0.1 хувь нь эмнэл зүйн лабораторийн давхар шинжилгээгээр тус тус онош тогтоогдсон байна.

Сүрьеэ

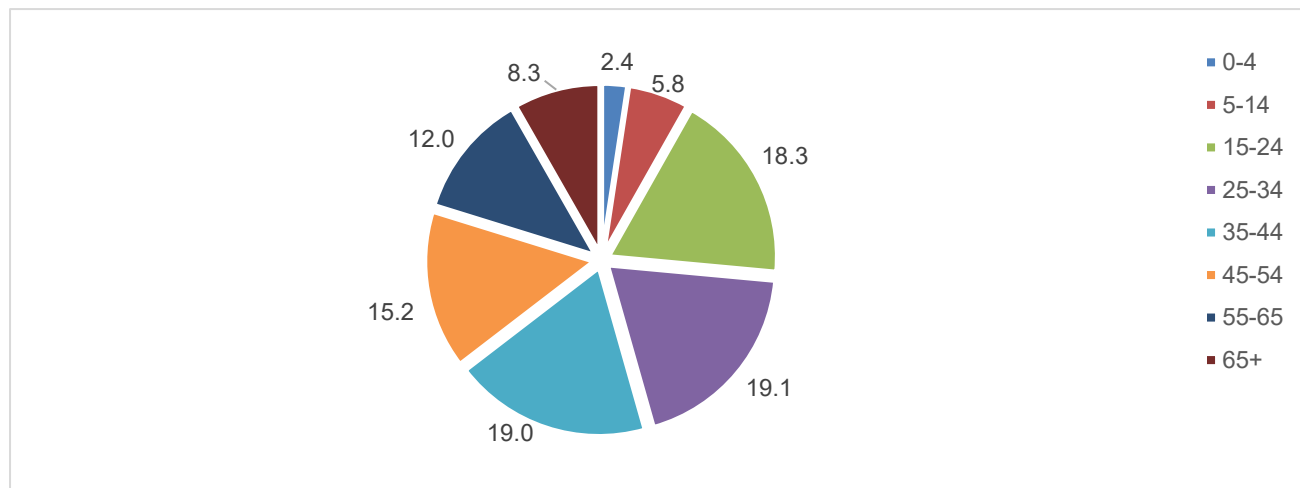
Улсын хэмжээнд сүрьеэ өвчний нийт 2232 шинэ тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 6.5 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.5 промилль буюу 125 тохиолдлоор буурсан байна. Шинэ тохиолдлын дотор уушигны сүрьеэ 1565 (70.1%), уушигны бус эрхтний сүрьеэ 667 (29.9%) байна. Шинээр бүртгэгдсэн тохиолдлын 58.4 хувь нь эрэгтэй, 41.6 хувь эмэгтэй байгаа ба насны ангиллаар авч үзвэл 1.8 хувь нь 5 хүртэлх насны, 2.0 хувь нь 5-9 насны, 3.3 хувь нь 10-14 насны, 6.8 хувь нь 15-19 насны хүүхдүүд эзэлж байна. Ахмад настан 17.2 хувийг эзэлж байна.

Шинээр бүртгэгдсэн сүрьеэгийн нийт өвчлөлийн 1296 (58.1%) нь УБ хотод, 936 (41.9%) нь аймаг орон нутагт бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатарт бүртгэгдсэн тохиолдлын дотор уушгины сүрьеэ 870 (67.1%), уушгины бус эрхтний сүрьеэ 426 (32.9%) бүртгэгдсэн байна.

Сүрьеэгийн өвчин, 10000 хүн амд, сүүлийн 10 жилээр

Сүрьеэгийн шинэ өвчлөл, насны ангиллаар, хувиар, 2024 он

Шинээр илэрсэн сүрьеэтэй өвчтөний 62.1 хувийг 15-44 насныхан эзэлж байгаа нь залуу хөдөлмөрийн насны хүмүүс илүүтэй өвчилж байгааг харуулж байна. Хүйсийн хувьд 58.1 хувийг эрэгтэйчүүд 41.9 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.Улсын хэмжээнд 0-15 хүртэлх насны хүүхдийн сүрьеэгийн 158 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт сүрьеэгийн шинэ өвчлөлийн 7.1 хувийг эзэлж байна. Улаанбаатар хотод 106 хүүхэд сүрьеэгээр өвчилсөн нь нийт хүүхдийн сүрьеэгийн өвчлөл дотор 8.2 хувийг эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод сүрьеэгийн өвчлөлийн 1296 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчлөлийн 6.4 хувийг эзэлж байна. 10000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн өвчлөл 7.8 байгаа нь өмнөх оноос 0.9-өөр буурсан байна.

Сүрьеэгийн өвчин, 10000 хүн амд, дүүргээр, 2023-2024 он

	2023 он		2024 он		"Өсөлт /бууралт/"	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Дүүрэг						
Баянгол	156	6.2	161	6.3	5	0.0
Баянзүрх	379	9.0	330	7.4	-49	-1.5
Сонгинохайрхан	336	9.8	318	9.3	-18	-0.5
Сүхбаатар	87	6.1	80	5.6	-7	-0.5
Хан-Уул	167	6.7	176	6.6	9	-0.1
Чингэлтэй	142	10.1	145	10.8	3	0.6
Налайх	30	7.5	22	5.4	-8	-2.1
Багануур	23	7.9	15	5.2	-8	-2.7
Багахангай	4	9.1	4	8.9	0	-0.1
Хөдөө хаягтай	86	-	45	-	-41	-
Улаанбаатар	1410	8.7	1296	7.8	-114	-0.8

Сүрьеэ өвчний тархалт, нас баралтын түвшин 100 000 хүн амд,

Үзүүлэлт	1990	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин										
Улсын дундаж	79.0	125.0	178.0	154.0	144.0	103.5	72.2	70.5	69.7	65.3
УБ хот	84.0	155.0	244.0	189.0	183.7	138.8	95.5	88.4	89.9	78.1
Аймгийн дундаж	63.0	99.0	123.0	136.0	105.4	73.5	49.3	54.7	53.4	53.2
Сүрьеэгийн нас баралтын түвшин										
Улсын дундаж	4.8	3.2	4.0	3.3	3.6	3.0	1.8	2.0	2.7	1.9
УБ хот	5.4	2.5	0.3	4.4	5.4	4.0	2.6	2.6	4.0	2.3
Аймгийн дундаж	3.9	2.0	4.3	2.5	2.0	2.1	1.0	1.4	1.6	1.5
Сүрьеэгийн эмчилгээний амжилтын хувь										
Улсын дундаж	-	100/80	100/79	100/84.5	100/79.5	100/76.4	100/77.6	100/76.5	100/75.0	100/77.4
УБ хот	-	100/84	100/74	100/81.7	100/74.3	100/67.7	100/72.8	100/71.2	100/69.2	100/74.1
Аймгийн дундаж	-	100/81	100/84	100/87.5	100/87.8	100/87.1	100/84.7	100/86.1	100/83.4	100/86.8

5.2. ГЭДЭСНИЙ ХАЛДВАР

2024 онд Улаанбаатар хотод гэдэсний халдварт өвчний 3250 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 1159 тохиолдлоор өссөн байна. Гэдэсний халдварт өвчний 87,4 хувь нь цусан суулга, 1,1 хувь нь хоолны хордлого, 11,4 хувь нь сальмонеллөз, 0.1 хувь нь халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулгалт өвчин тус тус эзэлж байна.

Цусан суулга

Гэдэсний халдварт өвчний 70.8 хувийг цусан суулга өвчин эзэлж байна. Цусан суулга өвчний 2297 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 14.2 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 3.1-ээр нэмэгдсэн байна.

Дүүргүүдээр харьцуулахад: Баянзүрх дүүрэгт хотын дунджаас өндөр байна. Нийт цусан суулга өвчлөлийн 35.8 хувь нь Баянзүрх, 24.0 хувь нь Сонгинохайрхан, 7.7 хувь нь Чингэлтэй, 12.3 хувь нь Баянгол, 7.0 хувь нь Сүхбаатар, 12 хувь нь Хан-Уул, 0.4 хувь нь Налайх, 0.8 хувь нь Багануур дүүрэгт тус тус бүртгэгдсэн байна. Цусан суулга өвчний 99 хувь нь эмнэл зүйгээр, 1 хувь нь эмнэл зүйн лабораторийн давхар шинжилгээгээр тус тус онош тогтоогдсон байна.

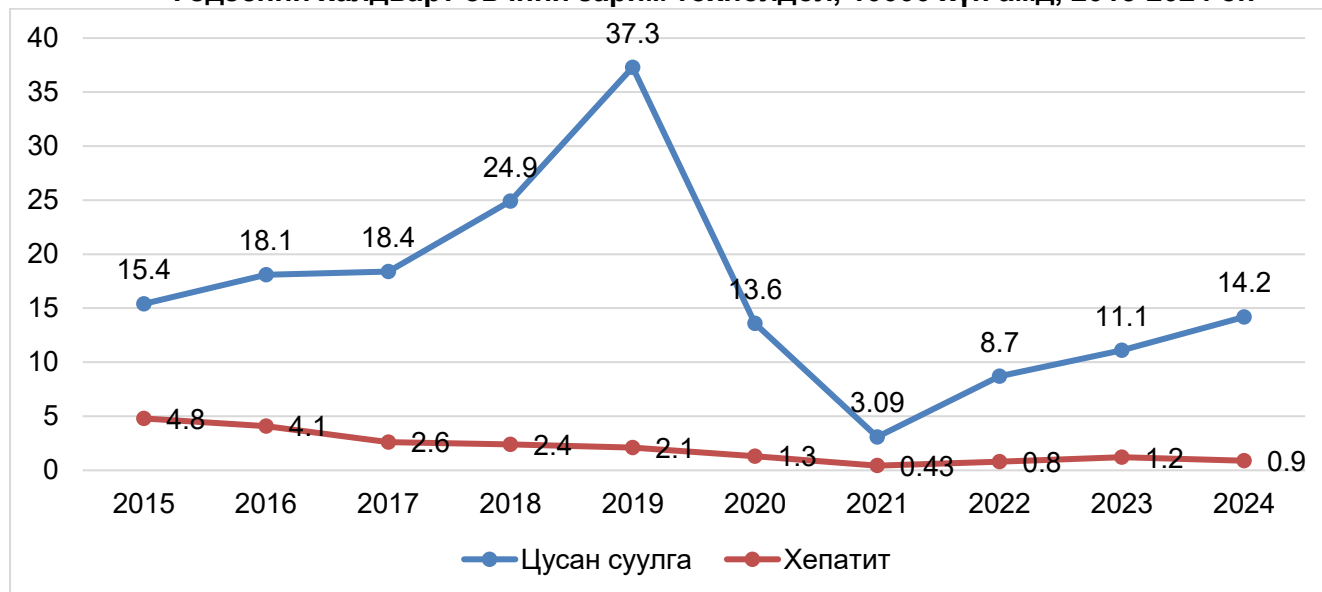
Гэдэсний халдварт өвчин, бодит тоо, 10000 хүн амд, 2023-2024 он

Халдварт өвчин /ӨОУА-10/	2023		2024		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Балнад	0	0.0	0	0	0	0
Сальмонеллөз	22	0.1	173	1.1	151	1,0
Цусан суулга	458	3.09	1324	8.7	866	5.6
Хүнсний гаралтай бактерт хордлого	11	0.07	16	0.11	5	0.04
Халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга өвчин	0	0,0	1	0,01	1	0,01

Вируст гепатит

Улсын хэмжээнд вируст гепатит өвчний 213 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 0.6 байна. Улаанбаатар хотод вируст гепатитийн 144 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 10000 хүн амд 0.9 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 52 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд 0.9-өөр буурсан байна. Нийт тохиолдлын 25.0 хувийг вируст гепатит В, 75.0 хувийг вируст гепатит С тус тус эзэлж байна

Гэдэсний халдварт өвчний зарим тохиолдол, 10000 хүн амд, 2015-2024 он

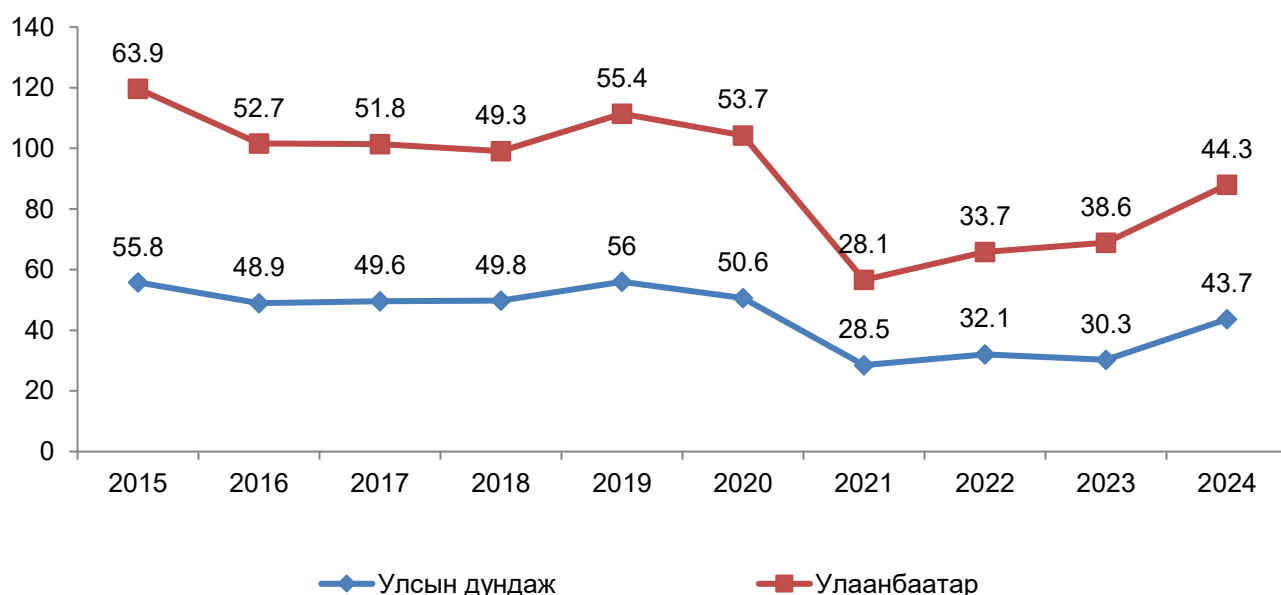

5.3. БЭЛГИЙН ЗАМААР ДАМЖИХ ХАЛДВАР

Улсын хэмжээнд зонхилон тохиолдох бэлгийн замаар дамжих халдварын 13964 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 43.7 байна. Нийслэлд зонхилон тохиолдох бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 7171 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 44.3 байна. Нийт тохиолдлын 25.5 хувь нь заг хүйтэн, 23.9 хувь нь трихомониаз, 50.3 хувийг нь тэмбүүгийн өвчлөл тус тус эзэлж байна.

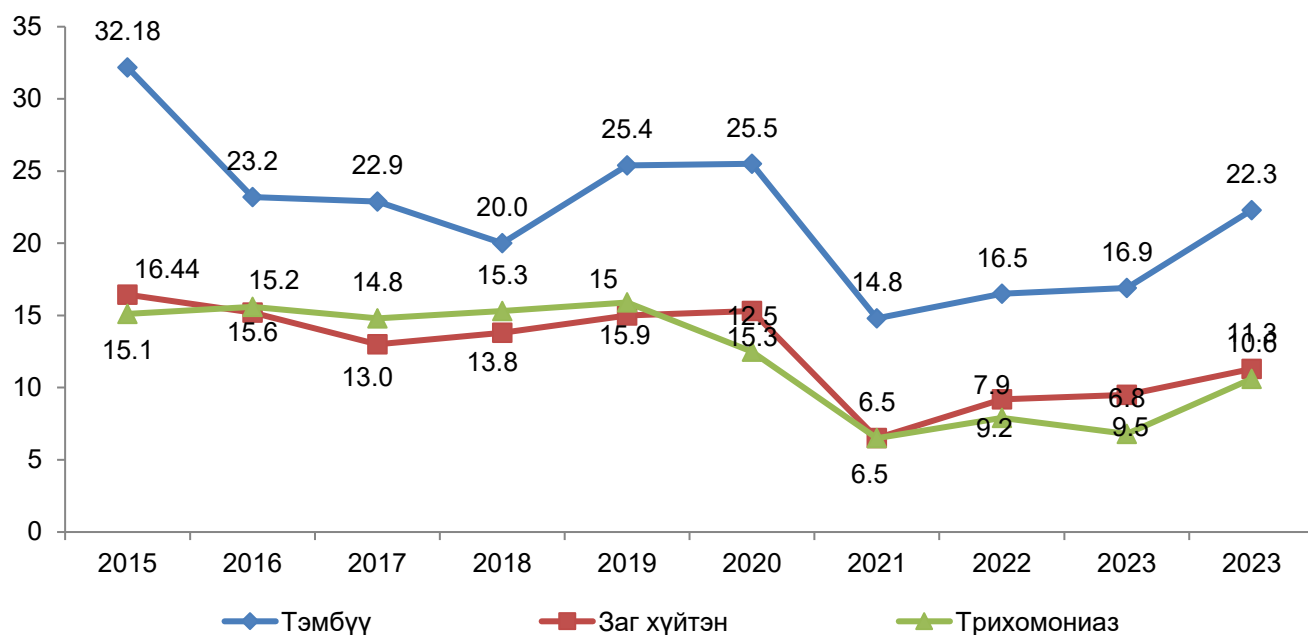
Монгол улсад ХДХВ/ДОХ-ын халдварын анхны тохиолдол 1992 онд бүртгэгдсэнээс хойш 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар ХДХВ/ДОХ-ын нийт 388 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 19 тохиолдол нь энэ онд бүртгэгдсэн байна. Сүүлийн 10 жилийн дунджаар 10000 хүн амд 0.6 байна. Нийслэлд 2024 онд ХДХВ/ДОХ-ын шинэ тохиолдол 19 бүртгэгдсэн.

Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин, 10000 хүн амд, 2015-2024 он

Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин 10000 хүн амд харьцуулахад улсын дунджаас 0.6-аар өндөр байна.

Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин, 10000 хүн амд, 2015-2024 он

2024 онд тэмбүү өвчний 3609 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 22.3 байна. Тэмбүүгээр өвчлөгчдийн 0.3 хувь нь 0-9 насны хүүхэд, 10.8 хувь нь 10-19 насныхан, 70.3 хувь нь 20-39 насны, 18.6 хувийг 40-өөс дээш насны хүмүүс эзэлж байна

Төрөлхийн тэмбүү

Улсын хэмжээнд төрөлхийн тэмбүүгийн 13 өвчлөл бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 18 тохиолдлоор буурсан байна. Улаанбаатар хотод нийт 10 тохиолдол бүртгэгдэж өмнөх оны мөн үеэс 9 тохиолдлоор буурсан байна. Тогтмол хаягаар нь авч үзэхэд: Сонгинохайрхан-3, Налайх-2, Баязүрх-3, Чингэлтэй-1, хөдөө орон нутгийн харьяалалтай 1 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

Заг хүйтэн өвчний 1829 тохиолдол бүртгэгдсэн нь 10000 хүн амд 11.3 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад 10000 хүн ам тутамд 1.8-аар нэмэгдсэн байна. Гэр бүлийн байдлын хувьд 65.7 хувь нь огт гэрлээгүй, 23.0 хувь нь батлуулсан гэр бүлтэй, 9.0 хувь нь батлуулаагүй гэр бүлтэй, 1.1 хувь нь тусгаарласан, 0.8 хувь нь цуцласан, 0.3 хувь нь бэлэвсэн байна.

Трихомониазын халдварын 1714 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 10.6 байна. Өмнөх онтой харьцуулахад өвчлөл 10000 хүн ам тутамд 3.8-аар нэмэгдсэн байна. Трихомониазын халдварын дийлэнх хувийг 20-39 насныхан эзэлж байгаа ба гэр бүлийн байдлын хувьд 33.7 хувь нь огт гэрлээгүй, 46.4 хувь нь батлуулсан гэр бүлтэй, 17.2 хувь нь батлуулаагүй гэр бүлтэй, 1.2 хувь нь тусгаарласан, 1.1 хувь нь цуцласан, 0.4 хувь нь бэлэвсэн байна.

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын мэдээлэл

2024 онд нийслэлд халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын нийт 198 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Шалтгаанаар авч үзэхэд: сүрьеэ 132, төрөлх тэмбүү 4, үжил 62, вируст хепатит 1, менингококкт халдвар 1 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)

2024 онд улсын хэмжээнд коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын өвчлөлийн 225 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод коронавируст халдварын 7 тохиолдол бүртгэгдэж 10 000 хүн амд 0.04 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 1462 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд 9.36-аар буурсан байна.

БҮЛЭГ VI.ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

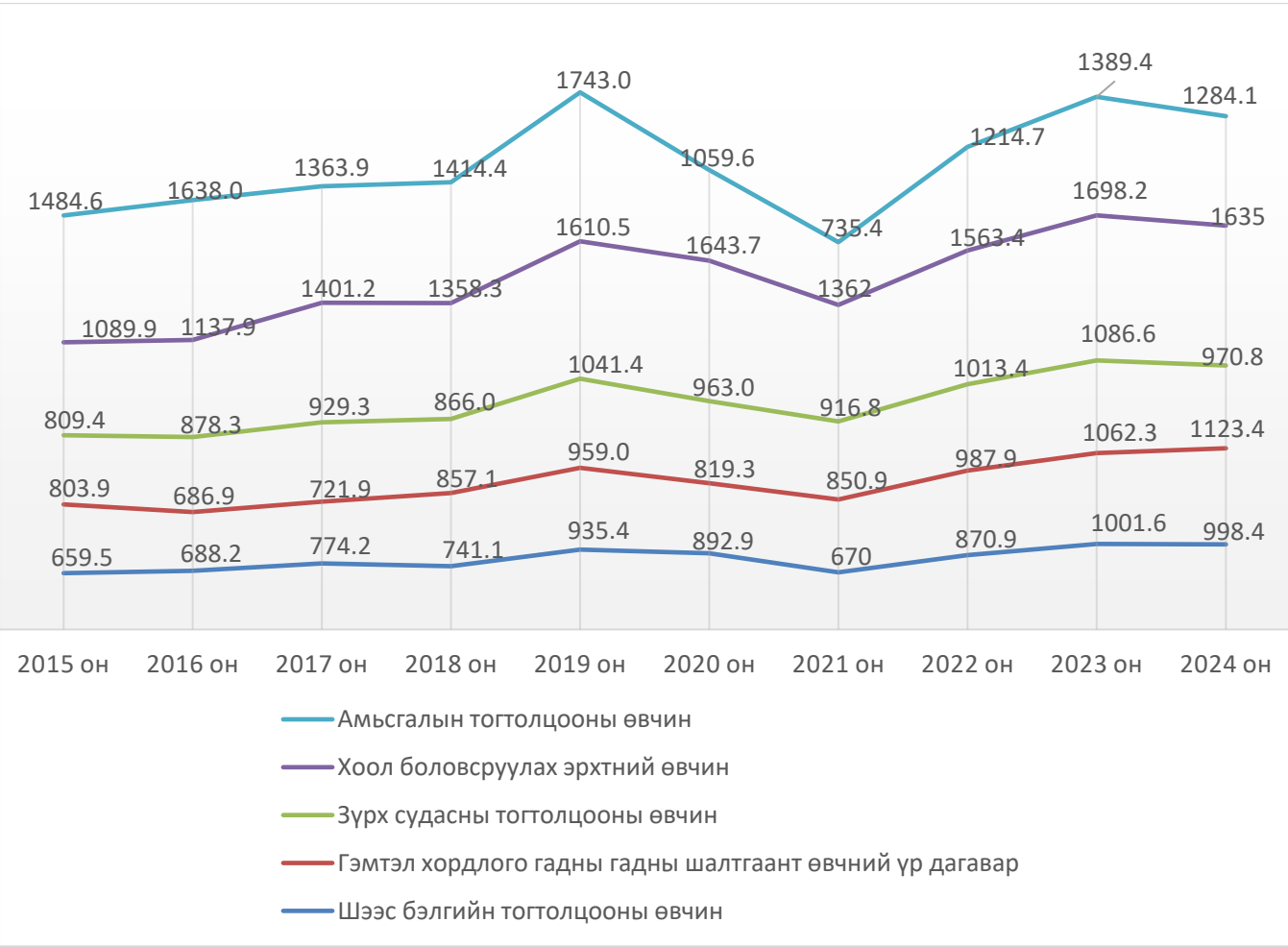
6.1 ХҮН АМЫН НИЙТ ӨВЧЛӨЛ

Албан ёсны статистик мэдээгээр улсын хэмжээнд нийт өвчлөлийн 3.6 сая (давхардсан тоогоор) тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 11259.7 байна. Улаанбаатар хотод хүн амын өвчлөлийн 1609730 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 9701.1 байна.

Амбулаторийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10000 хүн амд:

Өвчний бүлэг	Улс	Улаанбаатар
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	2010.0	1635.0
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	1848.9	1284.1
Гэмтэл, хордлого гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	820.1	1123.4
Зүрх судасны тогтолцооны өвчин	1340.9	970.8
Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	1088.9	998.4

Зураг 6.1.1 Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан 10 000 хүн амд 2014-2024 он

Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 10000 хүн амд 1635.0 байгаа нь өмнөх оноос 63.2-оор нэмэгдсэн байна. Нийт өвчлөгсдийн 39.4 хувь нь эрэгтэйчүүд, 60.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Өвчлөлийг насны ангиллаар авч үзвэл 28.8 хувь нь 20 хүртэлх нас, 29.4 хувь нь 20-44 нас, 30.0 хувь нь 45-65 нас, 11.8 хувь нь 65 дээш нас байна.

Хүснэгт 6.1. Амбулаторийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйс 10 000 хүн амд 2023 он

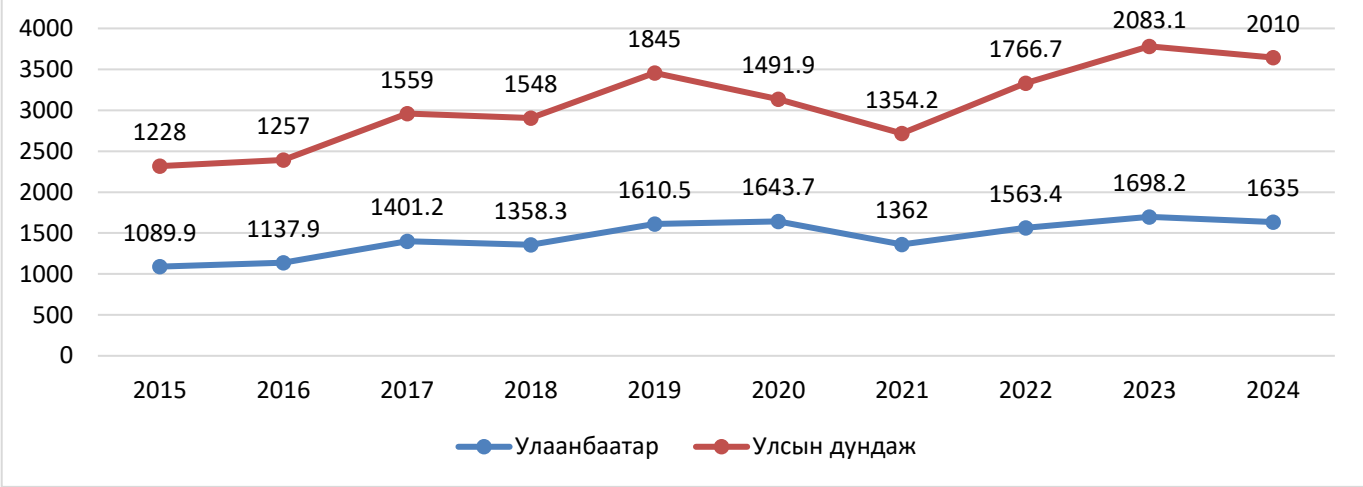
Үзүүлэлт	Нийт өвчлөл	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Зүрх судасны тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба бусад гадны шалтгаант тодорхой эмгэг
Хүйс						
Эрэгтэй	7646.5	1279.7	721.5	1205.7	491.6	1281.4
Эмэгтэй	11414.9	1932.4	1183.2	1329.9	1451.0	951.6
Насны бүлэг						
Эрэгтэй						
20 хүртлэх	7500.4	1337.8	61.2	1943.6	299.0	1390.8
20-44 нас	5268.7	861.1	425.5	555.0	344.1	1283.5
45-64 нас	10105.0	1682.6	1944.7	772.0	768.5	1102.9
65 ба түүнээс дээш	19146.8	2598.5	4659.4	1297.7	2500.7	931.0
Эмэгтэй						
20 хүртлэх	7111.6	1485.3	56.6	1838.8	331.8	850.6
20-44 нас	10745.1	1746.2	734.1	914.0	2087.5	870.6
45-65 нас	16597.7	2714.9	2601.6	1127.7	2056.4	1180.2
65 ба түүнээс дээш	23755.2	3105.1	5727.2	1328.0	2489.5	1271.5
Улаанбаатарын дундаж	9877.6	1664.8	988.5	1307.5	1016.6	1143.9
Улсын дундаж	10930.9	2010.0	1142.1	1609.2	1088.9	673

Улаанбаатар хотын хүн амын тэргүүлэх 5 шалтгааныг улсын хэмжээнд харьцуулахад 10000 хүн амд гэмтэл хордлого гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг 470.9-өөр их, хоол боловсруулах тогтолцооны эмгэг 345.2-оор, амьсгалын замын тогтолцооны өвчин 301.7-оор, зүрх судасны тогтолцооны өвчин 153.6-аар, шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг 72.3-аар тус тус бага үзүүлэлттэй байна.

6.1.1 ХООЛ БОЛОВСРУУЛАХ ТОГТОЛЦООНЫ ӨВЧЛӨЛ

Улаанбаатарын хэмжээнд 10 000 хүн амд ногдох хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 1698.2 болж нийт өвчлөлийн 17.0 хувийг эзэлж байгаа ба сүүлийн 10 жилийн дундажтай харьцуулахад 211.8-аар нэмэгдэж, өмнөх онтой харьцуулахад 33.4-өөр буурсан байна.

Зураг 6.2 Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, байршлаар

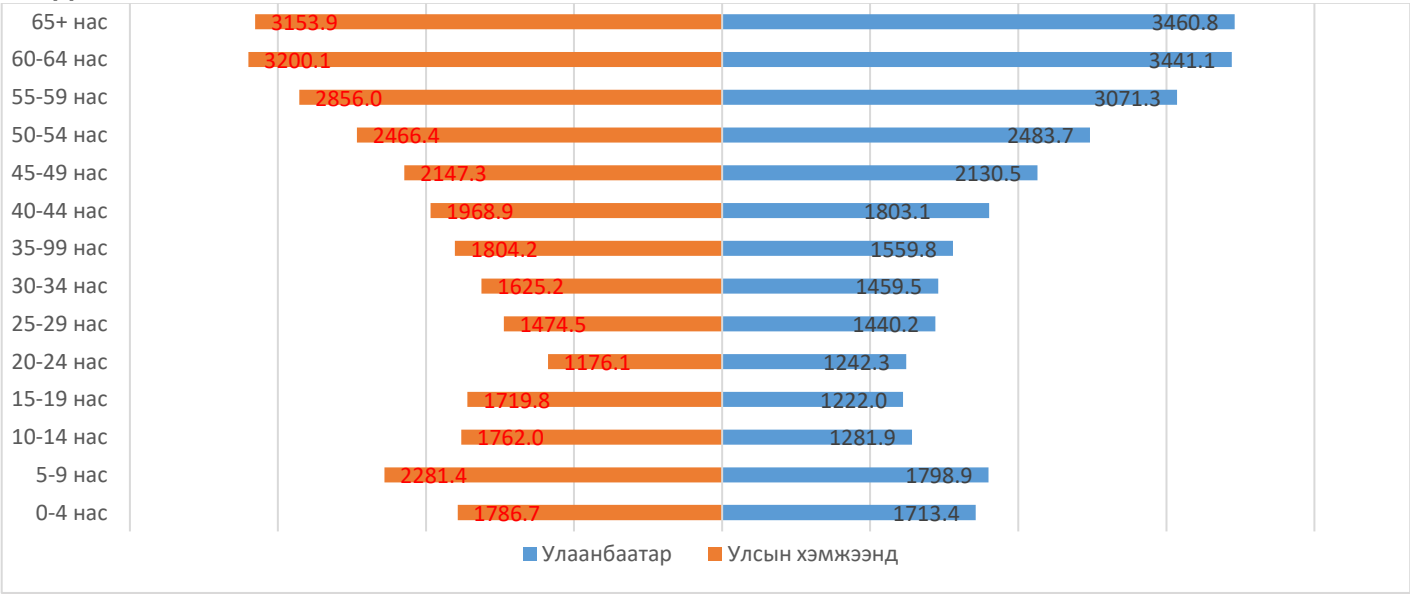

Зураг 6.3 Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, хүйс, дүүргээр 2024 он

Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг хүйсээр харуулбал, 10000 хүн амд Сүхбаатар дүүрэгт эрэгтэй 1385.6, Чингэлтэй дүүрэгт эрэгтэй 179.7, Налайх дүүрэгт эрэгтэй 529.4-өөр тус тус Улаанбаатарын дундажаас их байна.

Зураг 6.4. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл насны бүлгээр, 10 000 хүнд ногдох 2024 он

10000 хүн амд хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг ногдох насны бүлгээр Улаанбаатар хот, улсын хэмжээтэй харьцуулахад 65-аас дээш насанд хамгийн их буюу 3460.8 байгаа нь улсын хэмжээнээс 306.9-өөр их байна.

Хүснэгт 6.2 Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл, тэргүүлэх шалтгаан, дүнд эзлэх хувиар 2015, 2024 он

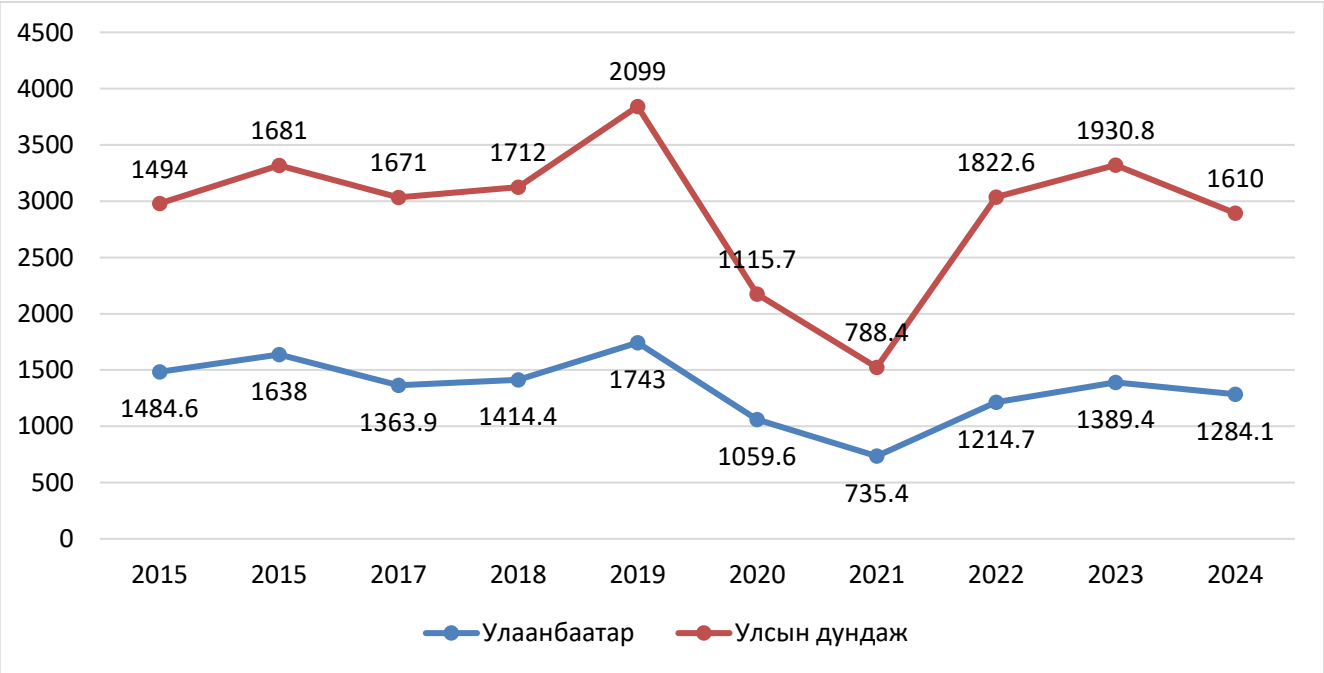
Тэргүүлэх өвчлөлүүд	2015 он			2024 он		
	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд
Амны хөндий, шүлсний булчирхай ба гэдэсний өвчин	45.5	47.5	46.7	33.4	32.6	32.9
Улаан хоолой, ходоод гэдэсний өвчин	20.1	22.6	21.7	20.8	25.1	23.4
Элэгний өвчин	13.9	12.0	12.7	10.1	8.2	8.9
Цөсний хүүдий, цөсний зам ба нойр булчирхайн өвчин	8.9	12.1	10.9	13.6	19.4	17.1
Халдварт бус энтерит ба колит	3.7	1.9	2.5	5.8	3.8	4.6
Мухар олгойн өвчин	2.3	1.5	1.8	1.4	1.4	1.4
Хоол боловсруулах тогтолцооны бусад өвчин	5.6	2.4	3.7	14.9	9.5	11.7

2024 оны байдлаар амны хөндийн, шүлсний булчирхай ба эрүүний өвчин 2015 оноос 13.8 хувиар улаан хоолой, ходоод, дээд гэдэсний өвчин 1.7 хувиар, элэгний өвчин 3.8 хувиар, мухар олгойн өвчин 0.4 хувиар буурч, халдварт бус энтерколит 2.1 хувиар, цөсний хүүдий, цөсний зам ба нойр булчирхайн өвчин 6.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

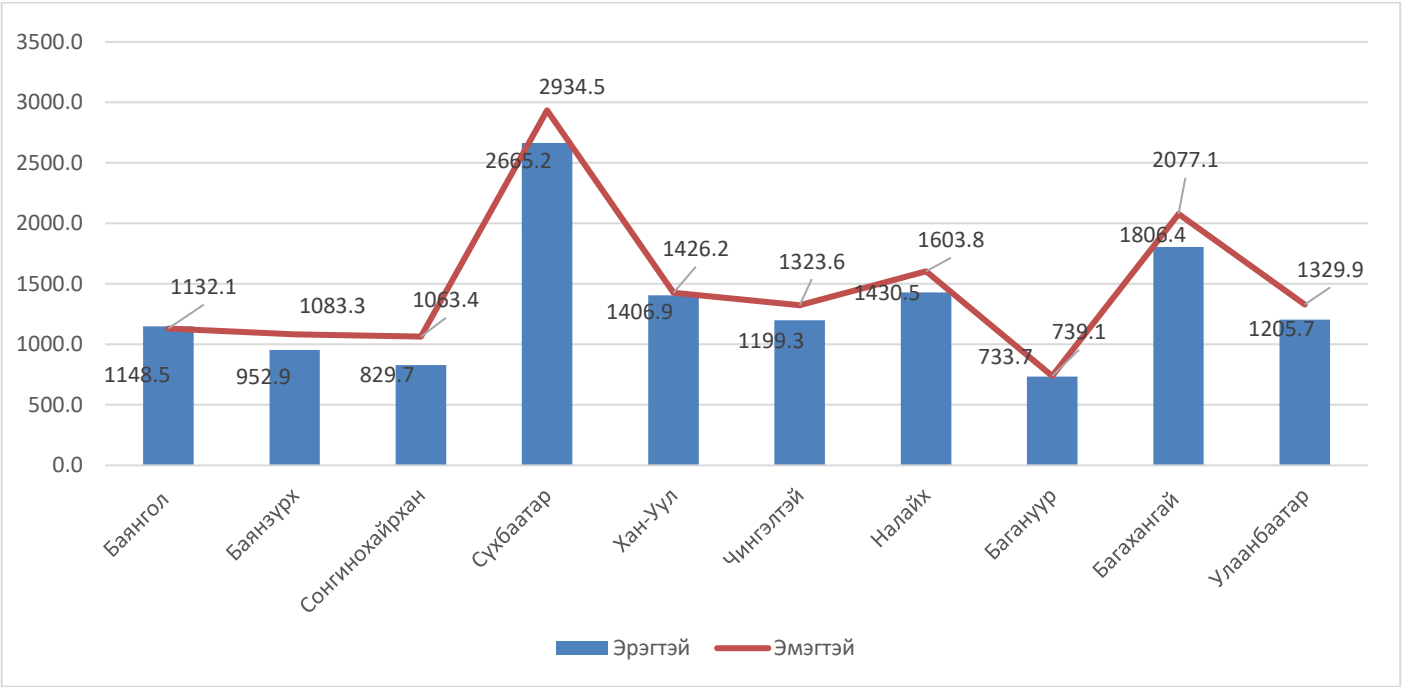
6.1.2 АМЬСГАЛЫН ТОГТОЛЦООНЫ ӨВЧЛӨЛ

Улаанбаатарын хэмжээнд 10 000 хүн амд ногдох амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 1284.1 болж нийт өвчлөлийн 13.9 хувийг эзэлж байгаа ба сүүлийн 10 жилийн дундажтай харьцуулахад 48.6-аар, өмнөх онтой харьцуулахад 105.3-аар тус тус буурсан байна.

Зураг 6.5 Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, байршлаар

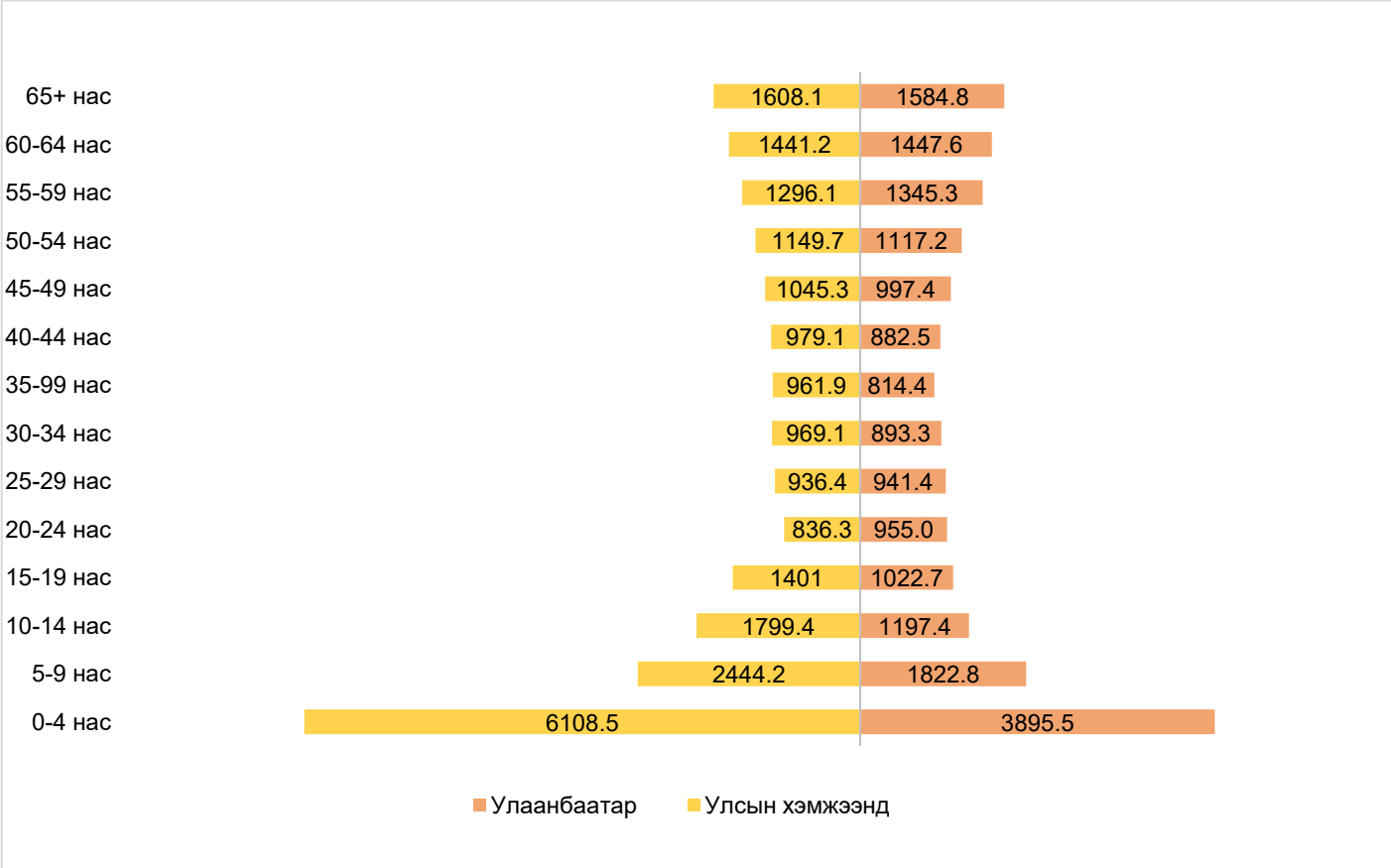

Зураг 6.6 Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, хүйс, дүүргээр 2024 он

Амьсгалын тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг хүйсээр харуулбал,10 000 хүн амд Хан-Уул дүүрэгт эрэгтэй 201.2,Сүхбаатар дүүрэгт эрэгтэй 1459.5, Налайх дүүрэгт эрэгтэй 224.8, Багахангай дүүрэгт эрэгтэй 600.7-оор тус тус Улаанбаатарын дундажаас их байгаа бол эмэгтэй хүйсийн хувьд Хан-Уул дүүрэгт эмэгтэй 96.3, Сүхбаатар дүүрэгт эмэгтэй 1604.6, Налайх дүүрэгт эмэгтэй 273.9, Багахангай дүүрэгт эмэгтэй 747.2-оор тус тус Улаанбаатарын дундажаас их байна.

Зураг 6.7 Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл насны бүлгээр,10 000 хүнд ногдох 2024 он

Амьсгалын тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг насны бүлгээр Улаанбаатар хот, улсын хэмжээтэй харьцуулахад 0-4-аас насанд 3895.5 хамгийн их байгаа ба улсын хэмжээнээс 2213-аар бага байна.

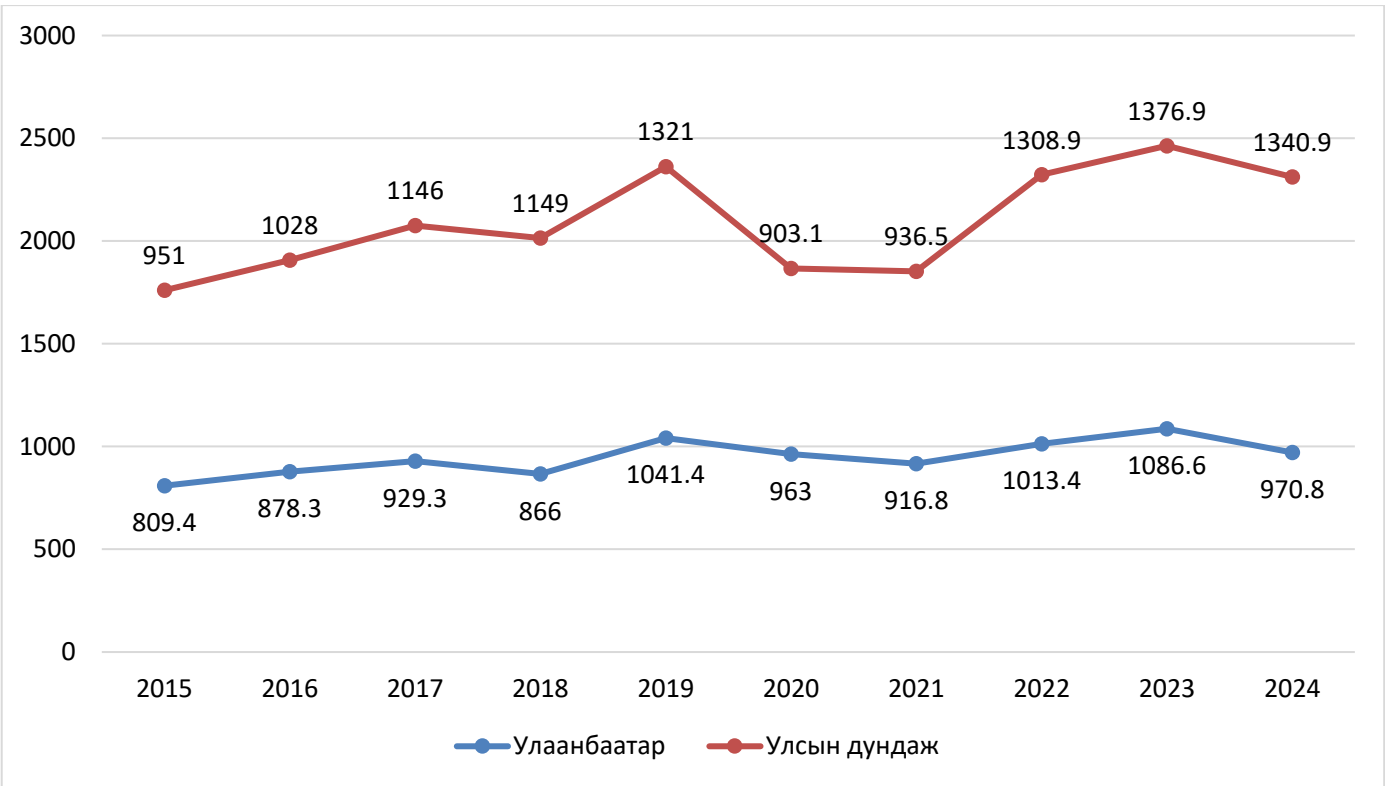
Хүснэгт 6.3 Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл, дүнд эзлэх хувиар

Тэргүүлэх өвчлөлүүд	2015 он			2024 он		
	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд
Амьсгалын дээд замын цочмог халдвар	56.3	54.4	55.2	33.0	30.6	31.7
Амьсгалын доод замын бусад цочмог халдвар	11.8	10.1	10.9	14.6	11.1	12.7
Томуу ба уушгины хатгалгаа	10.1	9.4	9.7	9.8	10.0	9.9
Амьсгалын дээд замын бусад өвчин	13.2	16.5	15.0	30.1	32.9	31.6
Амьсгалын доод замын архаг өвчин	6.9	8.6	7.8	11.1	14.3	12.9
Бусад	1.7	1.0	1.4	1.4	1.1	1.3

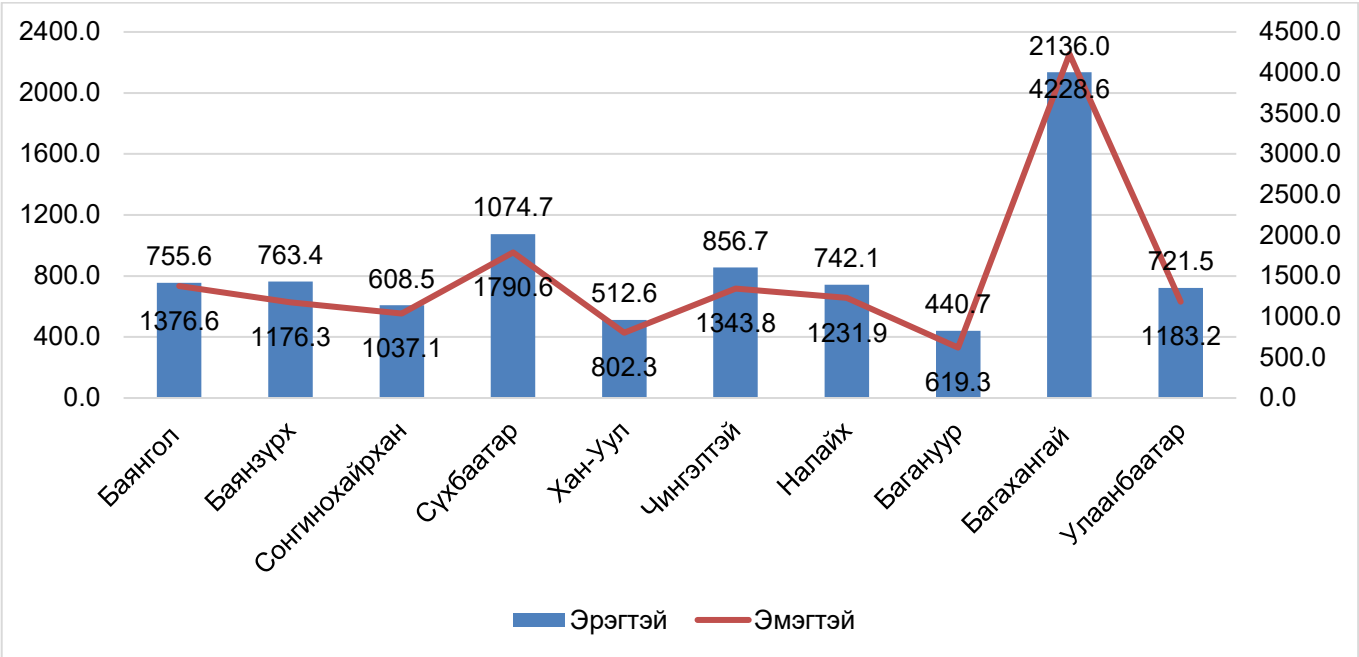
6.1.3 ЗҮРХ СУДАСНЫ ТОГТОЛЦООНЫ ӨВЧЛӨЛ

Улаанбаатарын хэмжээнд 10 000 хүн амд ногдох зүрх судасны тогтолцооны өвчлөл 970.8 болж нийт өвчлөлийн 10.0 хувийг эзэлж байгаа ба сүүлийн 10 жилийн дундажтай харьцуулахад 13.3-аар нэмэгдэж, өмнөх онтой харьцуулахад 115.8-аар буурсан байна.

Зураг 6.8 Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, байршлаар

Зураг 6.9 Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, хүйс, дүүргээр 2024 он

10 000 хүн амд зүрх судасны тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг хүйсээр харуулбал, Баянгол дүүрэгт эрэгтэй 193.4, Сүхбаатар дүүрэгт эрэгтэй 607.4, Налайх дүүрэгт эрэгтэй 160.6, Багахангай дүүрэгт 3045.4-өөр Улаанбаатрын дундажаас их байгаа бол эмэгтэй хүйсийн хувьд Баянгол дүүрэгт эмэгтэй 34.1, Баянзүрх дүүрэгт эрэгтэй 41.9, Сүхбаатар дүүрэгт эмэгтэй 353.2, Налайх дүүрэгт эмэгтэй 1414.5, Багахангай дүүрэгт эмэгтэй 1414.5-аар Улаанбаатрын дундажаас их байна.

Зураг 6.7 Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөл насны бүлгээр,10 000 хүнд ногдох 2024 он

Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг насны бүлгээр Улаанбаатар хот, улсын хэмжээтэй харьцуулахад 65-аас дээш насанд 6443.3 хамгийн их буюу улсын хэмжээнээс 614.2-оор бага байна.

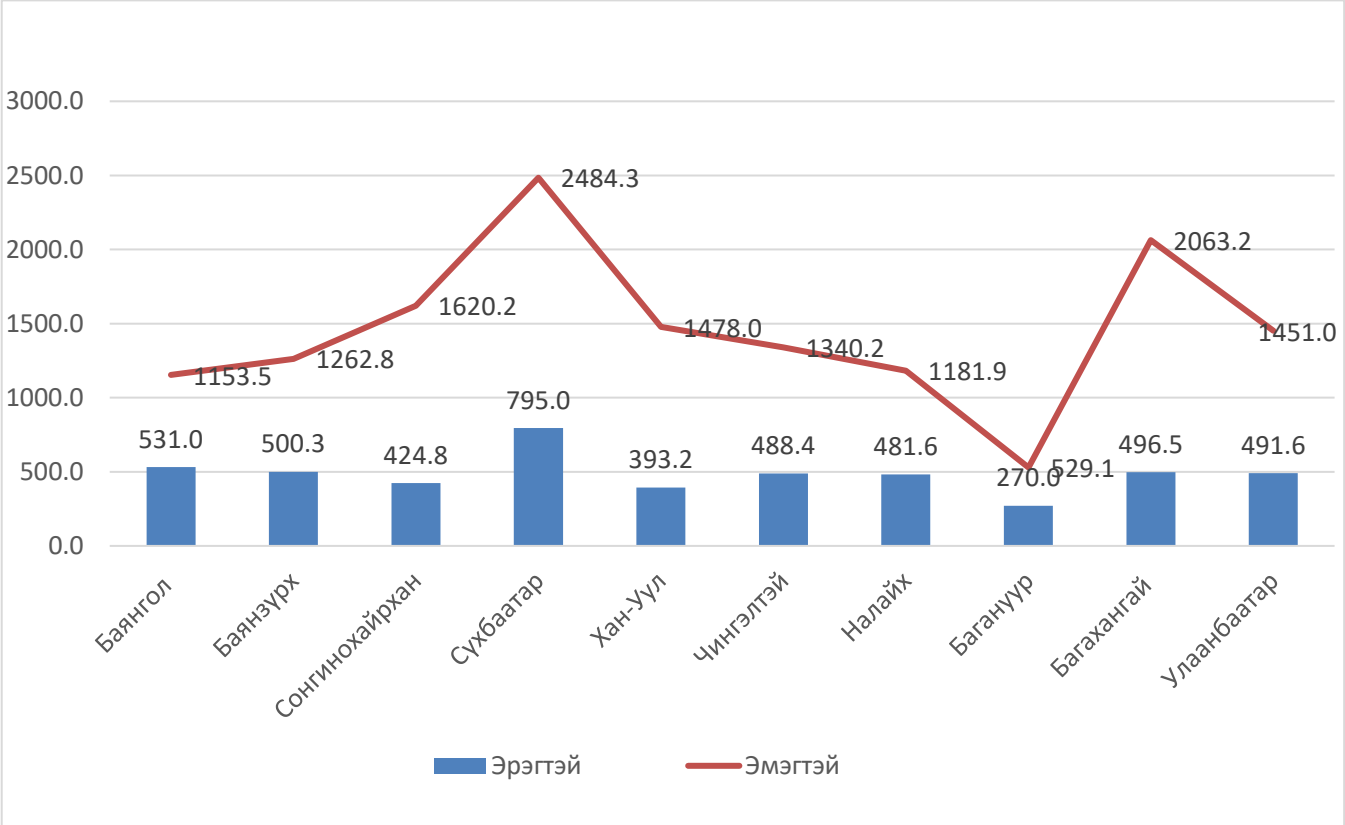
Хүснэгт 6.4 Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөл тэргүүлэх шалтгаан, дүнд эзлэх хувиар 2015, 2024 он

Тэргүүлэх өвчлөлүүд	2015 он			2024 он		
	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд
Артерийн даралт ихсэх, I11-I15	4.6	5.1	4.9	21.0	24.5	23.2
Анхдагч даралт ихсэх, I10	38.3	40.9	40.0	9.0	9.1	9.1
Зүрхний бусад ишеми, I20.I23-I25	24.4	21.1	22.3	18.4	12.8	14.9
Тархины судасны бусад, I64-69	10.1	9.2	9.5	21.7	25.1	23.9
Зүрхний хэм алдагдал ба дамжуулагчийн эмгэгүүд, I44-I49	0.7	0.5	0.6	7.8	9.4	8.8
Бусад	22.0	23.2	22.7	22.0	19.1	20.2

6.1.4 ШЭЭС БЭЛГИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ӨВЧЛӨЛ

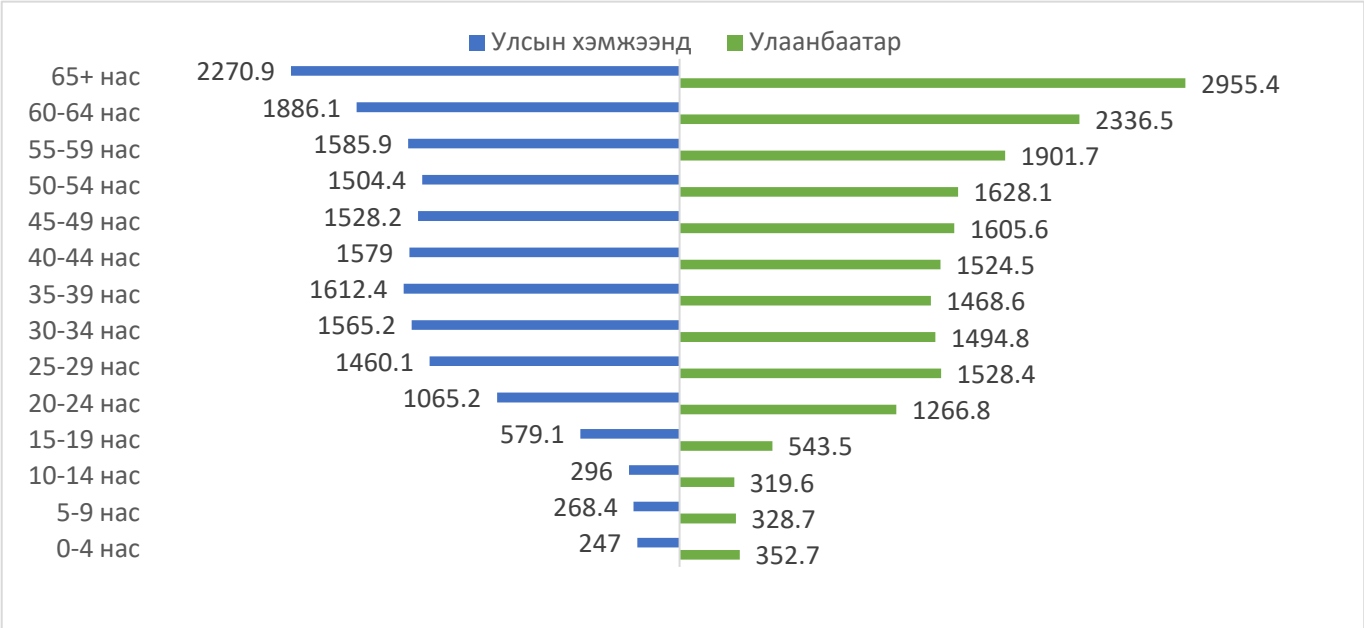
Улаанбаатарын хэмжээнд 10 000 хүн амд ногдох шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөл 998.4 болж нийт өвчлөлийн 10.0 хувийг эзэлж байгаа ба сүүлийн 10 жилийн дундажтай харьцуулахад 175.2-оор нэмэгдэж, өмнөх онтой харьцуулахад 3.2-оор буурсан байна.

Зураг 6.8 Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөл 10 000 хүн амд, хүйс, дүүргээр 2024 он

10 000 хүн амд шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг хүйсээр харуулбал, Баянгол дүүрэгт эрэгтэй 39.4, Баянзүрх дүүрэгт эрэгтэй 8.7, Сүхбаатар дүүрэгт 303.4, Багахангай дүүрэгт эрэгтэй 4.9-өөр улаанбаатрын дундажаас их байгаа бол эмэгтэй хүйсийн хувьд Сонгинохайрхан дүүрэгт эмэгтэй 169.2, Сүхбаатар дүүрэгт эмэгтэй 1033.3, Багахангай дүүрэгт эмэгтэй 612.2-оор тус тус улаанбаатрын дундажаас их байна.

Зураг 6.9 Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчлөл насны бүлгээр, 10 000 хүнд ногдох 2024 он

Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлийн түвшнийг насны бүлгээр Улаанбаатар хот, улсын хэмжээтэй харьцуулахад 65-аас дээш насанд 2955.4 хамгийн их буюу улсын хэмжээнээс 684.5-аар их байна.

Хүснэгт 6.5. Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөл тэргүүлэх шалтгаан дүнд эзлэх хувиар 2015, 2024 он

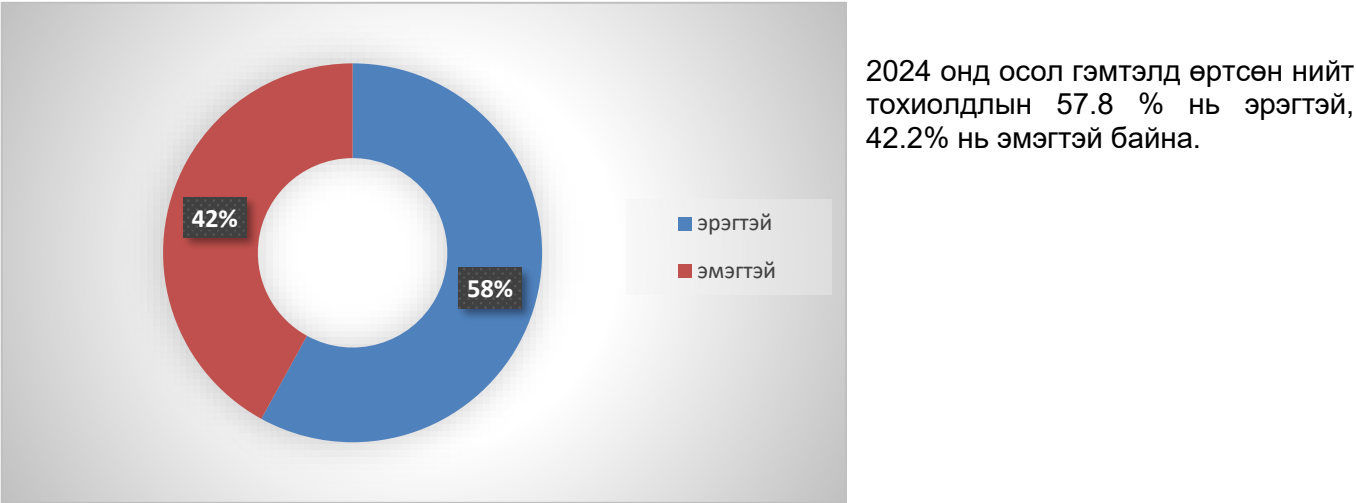
Тэргүүлэх өвчлөлүүд	2015 он			2024 он		
	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд	эрэгтэй	эмэгтэй	бүгд
Түүдгэнцрийн өвчнүүд, N00-N08	10.9	4.8	5.9	4.3	1.8	2.4
Бөөрний сувганцрын өвчнүүд, N10-N16	46.4	38.0	39.6	26.4	30.5	29.4
Бөөрний дутмагшил, N17-N19	7.3	1.5	2.6	7.2	2.4	3.6
Шээс чулуужих өвчин, N20-N23	2.3	0.7	1.0	4.6	1.9	2.6
Шээс ялгаруулах тоголцооны бусад эмгэг, N30-N39	4.5	3.7	3.8	13.8	16.4	15.8
Эр бэлэг эрхтний өвчин, N40-N51	25.1	0.0	4.7	40.0	0.0	10.1
Хөхний өвчин, N60-N64	1.5	9.9	8.4	0.8	6.8	5.3
Эмэгтэй аарцгийн эрхтний үрэвсэл, N70-N77	0.0	27.3	22.2	0.0	22.8	17.1
Эм бэлэг эрхтний үрэвсэлт бус өвчин, N80-98	0.0	13.0	10.5	0.0	15.4	11.5
Бусад өвчин	1.9	1.2	1.3	2.9	2.1	2.3

2024 оны байдлаар бөөрний сувганцрын өвчнүүдийг 2015 онтой харьцуулахад 10.2, эмэгтэй аарцгийн эрхтний үрэвсэлт өвчин 5.1, түүдгэнцрийн өвчнүүд 3.5, хөхний өвчин 3.1 хувиар буурсан бол эм бэлэг эрхтний үрэвсэлт бус өвчин 1.0, эр бэлэг эрхтний өвчин 5.4, шээс чулуужих өвчин 1.6, бөөрний дутмагшил 1.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

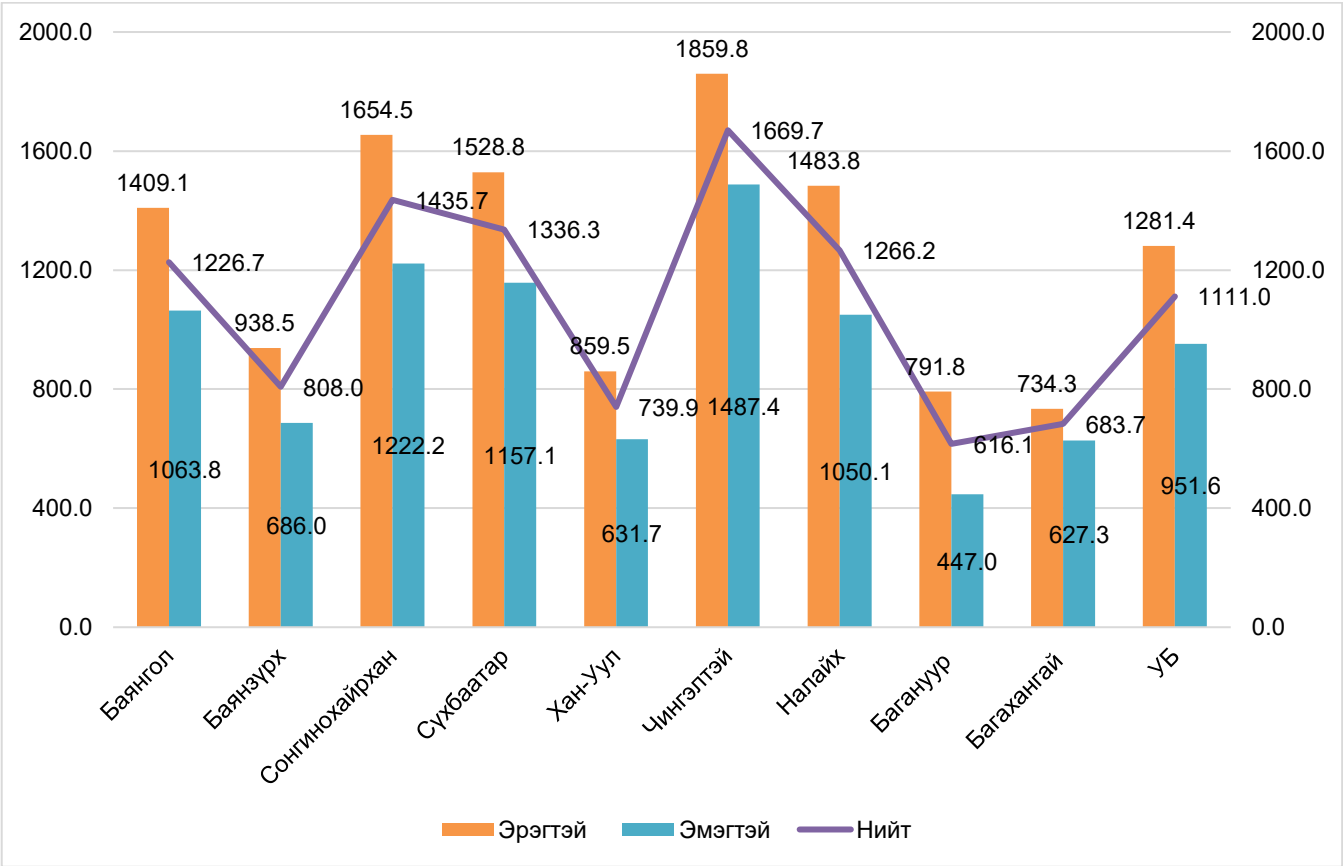
6.1.5 ОСОЛ ГЭМТЭЛ БА ЗАРИМ ГАДНЫ ШАЛТГААНЫ ҮР ДАГАВАР

Монгол улсын хэмжээнд 2024 онд 222564 осол гэмтлийн шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн бол Улаанбаатарт 183201 шинэ тохиолдол бүртгэгдэж, 10 000 хүн амд ногдох осол гэмтлийн тохиолдол 1104.1 болж нийт өвчлөлийн 11.4 хувийг эзэлж, өмнөх онтой харьцуулахад 74.4-оор тус тус нэмэгдсэн байна.

Зураг 6.10 Осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл хүйсээр 2024 он

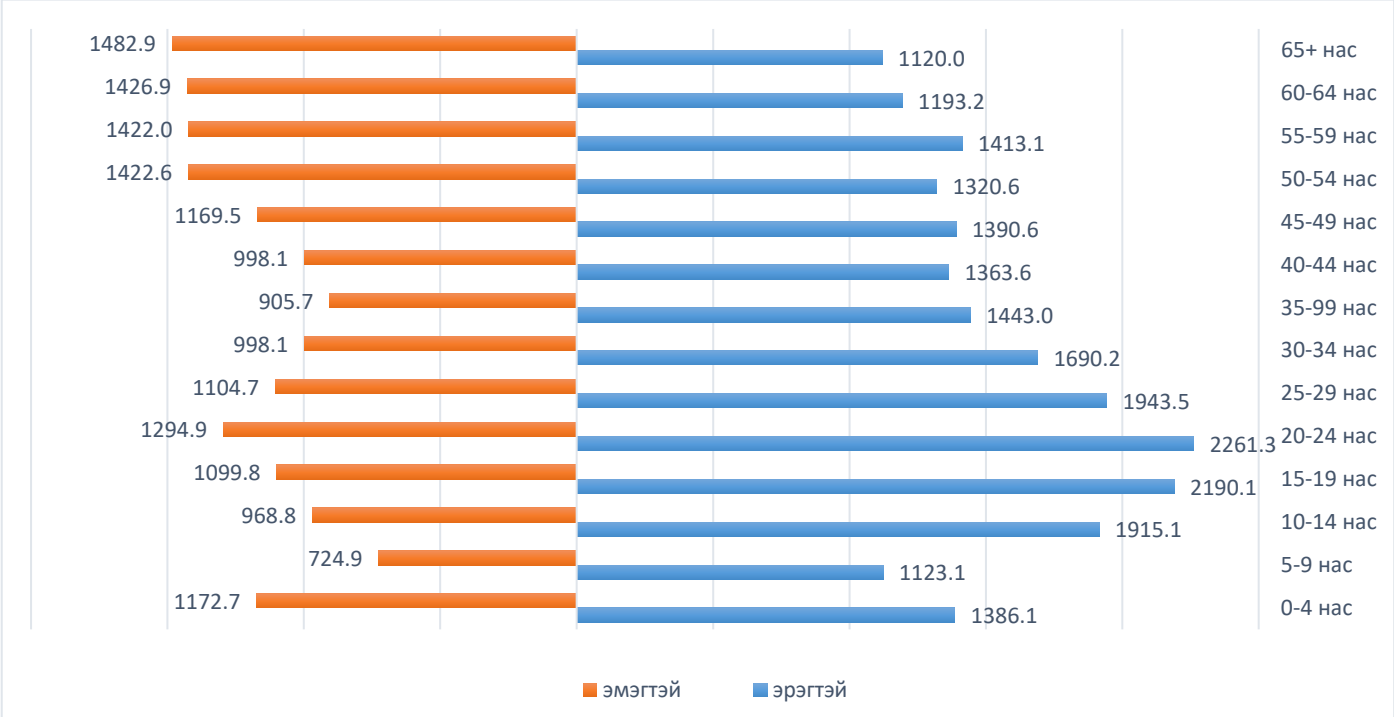

Зураг 6.11 Осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл 10 000 хүн амд, хүйс, дүүргээр 2024 он

Осол гэмтлийн түвшин хүйсийн хувьд эрэгтэй, эмэгтэйд 10 000 хүнд ногдох осол гэмтэл Чингэлтэй дүүрэгт хамгийн өндөр байна.

Зураг 6.12 Осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл насны бүлгээр,хүйсээр, 10 000 хүнд амд 2024 он

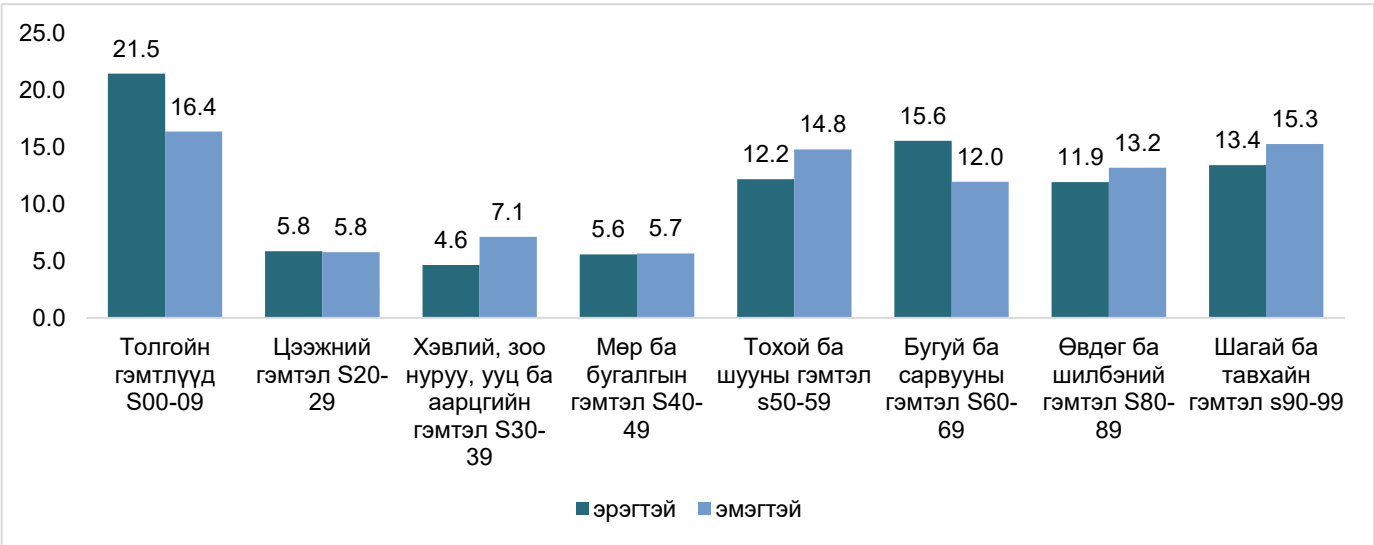

Осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл насны бүлгээр авч үзвэл хүйсийн хувьд эрэгтэй, эмэгтэйд 10 000 хүнд ногдох осол гэмтэл 20-24 насанд хамгийн өндөр байна.

Осол гэмтлийн шинэ тохиолдлын тэргүүлэх 5 шалтгаан:

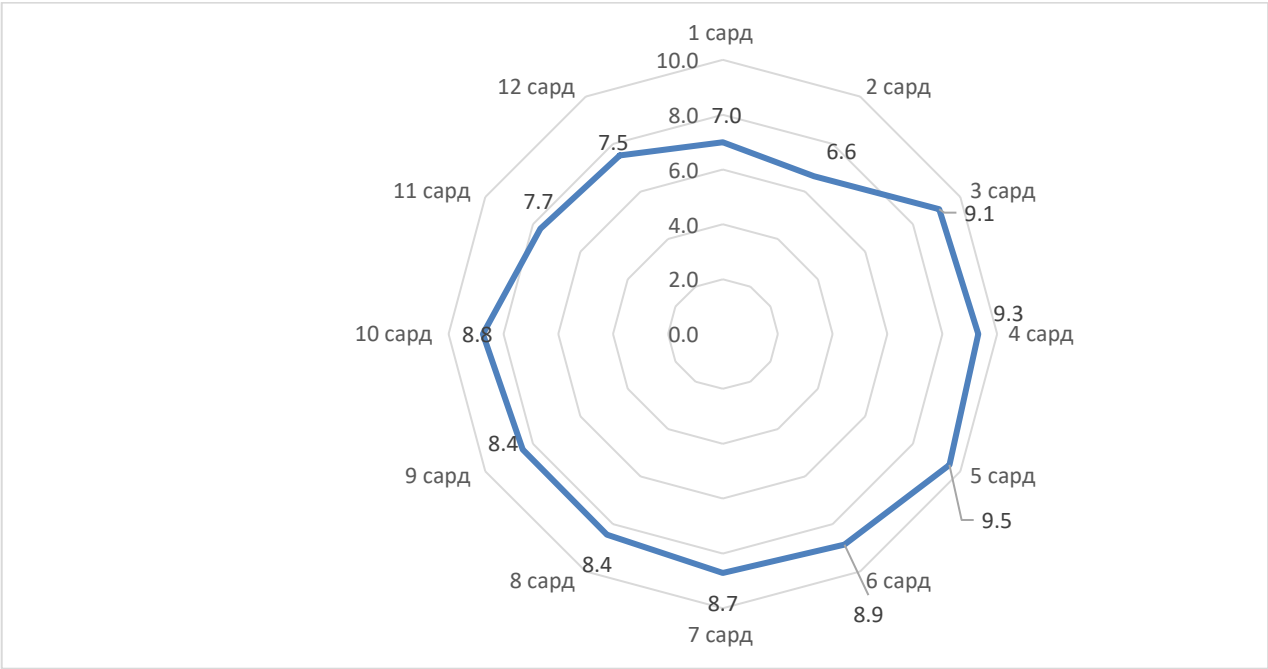
№	Шалтгаан	Хувь	10000 хүн амд
1	Уналт W00-W19	45.3	601.6
2	Амьгүй механик хүчинд өртөх W20-W49	16.1	213.9
3	Зам тээврийн осол V00-V99	8.6	113.9
4	Амьтай механик хүчинд өртөх W50-W64	7.8	103.9
5	Хүчирхийлэл X85-Y09	6.4	84.4

Зураг 6.13 Осол гэмтлийн тэргүүлэх шалтгаан дүнд эзлэх хувиар, 2024 он

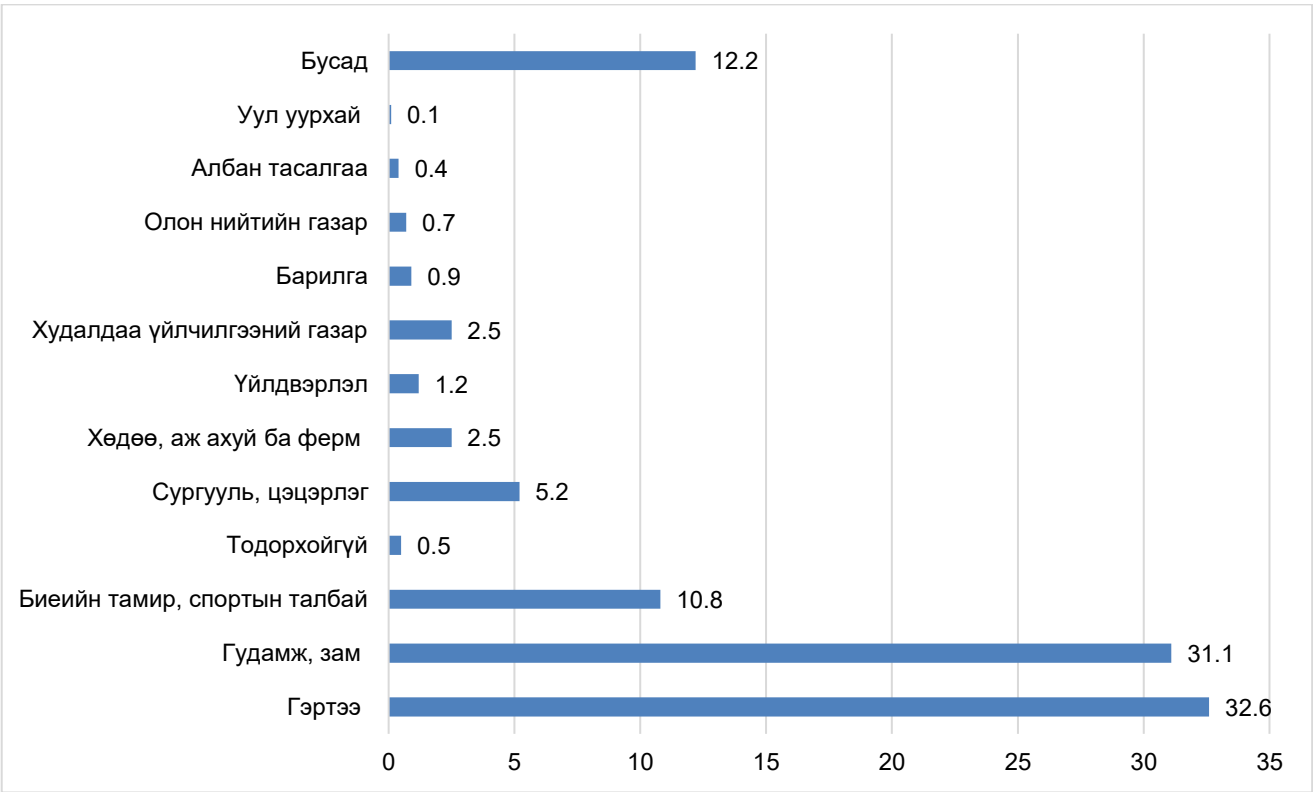
2024 онд эрэгтэйчүүдийн гэмтлийн 21.5 хувь, эмэгтэйчүүдийн гэмтлийн 16.4 хувийг толгойн гэмтэл эзэлж нэгдүгээрт орж байна. Эрэгтэйчүүдэд бугуй ба сарвууны гэмтэл 15.6 хувь, 12.2 тохой ба шууны гэмтэл 13.3 хувь, эмэгтэйчүүдэд тохой ба шууны гэмтэл 15.6 хувь, шагай ба тавхайн гэмтэл 15.3 хувийг эзэлж тэргүүлж байна.

Зураг 6.14 Осол гэмтлийн шалтгаант өвчлөл бүргэгдсэн сараар, хувиар

Осол гэмтлийн шинэ тохиодлын 27.9% хавар, 26.0% зун, 24.9% намар, 21.1% өвөл бүртгэгдсэн байна.

Зураг 6.14 Осол гэмтэлд өртсөн байршил, хувиар 2024 он

Осолд гэмтэлд өртсөн нийт тохиолдлыг байршлаар харуулбал 32.6% гэртээ, 31.1% гудамж замд гэмтсэн байна.Осолд гэмтэлд өртсөн хүмүүсийн 94.0 хувь нь эрүүл мэндийн байгууллагад өөрөө ирж тусламж авсан ба 4.9 хувь нь түргэн тусламжаар, 1.1 хувь нь бусад хэлбэрээр эмнэлэгт ирж тусламж үйлчилгээ авсан байна.

УНАЛТЫН ШАЛТГААНТ ОСОЛ ГЭМТЛИЙН ШИНЭ ТОХИОЛДОЛ /W00-W19/

Улсын хэмжээнд 2024 онд уналтын шалтгаант 94523 шинэ тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 276.4 байгаа нь өмнөх оноос 3.1-ээр буурсан байна. Унаж гэмтсэний улмаас эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ авсан үйлчлүүлэгчдийн 51.6%-ийг эрэгтэйчүүд, 48.4%-ийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

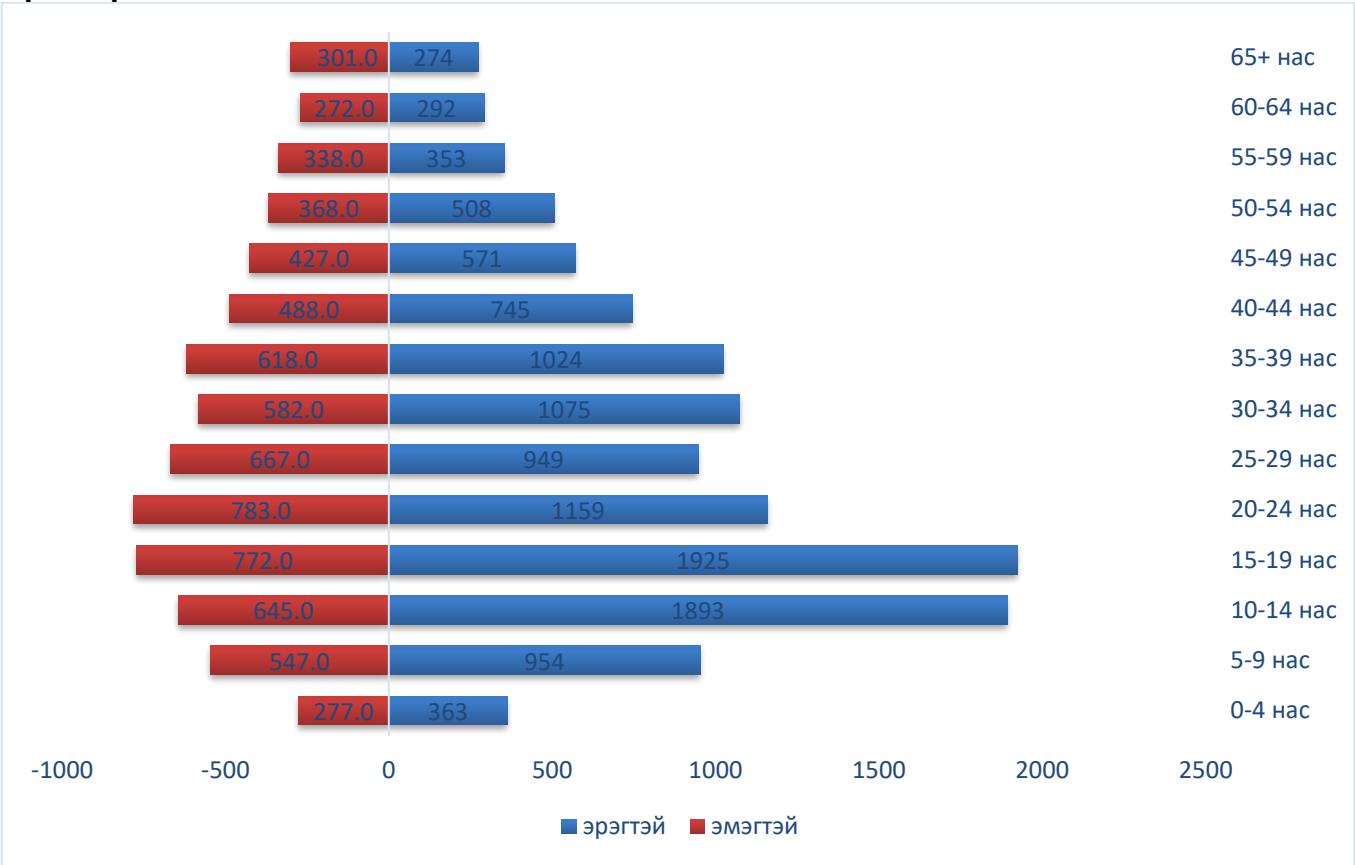
Улаанбаатар хотод уналтын шалтгаант 83153 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 501.1 байгаа нь өмнөх оноос 38.8-аар нэмэгдсэн байна. Нийт тохиолдлын 50.6% нь эрэгтэйчүүд, 49.4% нь эмэгтэйчүүд байна. Унаж гэмтсэн хүмүүсийн хамгийн их хувь нь шагай ба тавхайн гэмтэл /22.1%/, тохой ба шууны гэмтэл /17.0%/ байна. Осол гарах үеийн байршлаар авч үзвэл гэртээ 33.4%, гудамж замд 30.1%, биеийн тамир спортын талбайд 13.6%, сургууль цэцэрлэгт 5.8% гэмтсэн байна. Уналтын шалтгаант өвчлөлийг насны бүлгээр авч үзэхэд тохиолдлын тоогоор хамгийн их буюу 0-4 насны хүүхэд 10.5%, 5-9 насны хүүхэд 10.0%, 10-14 насны хүүхэд 13.5%-ыг эзэлж байна.

ЗАМ ТЭЭВРИЙН ОСЛЫН ШАЛТГААНТ ӨВЧЛӨЛ /V01-V99/

Улсын хэмжээнд 2024 онд зам тээврийн осолд өртсөний улмаас 27660 хүн эрүүл мэндийн байгууллагаас тусламж үйлчилгээ авсан нь 10000 хүн амд 80.9 байна. Зам тээврийн осолд өртсөн иргэдийн 65.9% нь эрэгтэйчүүд, 34.1% нь эмэгтэйчүүд байна.

Улаанбаатар хотод зам тээврийн осол гэмтлийн 19108 шинэ тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 115.2 байгаа нь өмнөх оноос 18.3-аар нэмэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн тохиолдлыг хүйсээр авч үзвэл 63.4% нь эрэгтэй, 36.6% нь эмэгтэй байна.

Зураг 6.14 Зам тээврийн ослын шалтгаант өвчлөлийн тохиолдлын тоо, насны бүлэг, хүйсээр 2024 он

Зам тээврийн осолд өртөх тохиолдол эрэгтэйд 10-14 насанд, эмэгтэйд 20-24 насанд хамгийн их байна. Нийт зам тээврийн ослын тохиолдлын 4.8% нь согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ зам тээврийн осолд өртсөн байна. Ачааны машинтай явж байгаад гэмтсэн тохиолдлын 37.1%, суудлын машинтай явж байгаад гэмтсэн тохиолдлын 32.7% нь гэмтэл авах үедээ хамгаалах суудлын бүс хэрэглээгүй байна.

6.2.1 ХҮҮХЭД ӨСВӨР ҮЕИЙНХНИЙ ӨВЧЛӨЛ

Улаанбаатар хотод 0-19 насны хүүхдийн нийт 536613 өвчлөл амбулаторт бүртгэгдсэн нь өмнөх оноос 9636-аар нэмэгдсэн байна. Нийт өвчлөлөөс УБ хотын харъяаллын хүүхдийн өвчлөл 472713 тохиолдол бүртгэгдсэн нь бүртгэгдсэн өвчлөлийн 88.1 хувийг эзэлж байна.

Хүүхдийн өвчлөлийн насны бүтцийг авч үзэхэд 0-1 хүртэлх насанд 12.9%(69378), 1-4 насанд 25.8% (138660), 5-9 насанд 25.8% (138592), 10-14 насанд 21.6% (115934), 15-19 насанд 16.3% (87274) хувийг тус тус эзэлж байна.

0-1 хүртэлх насны хүүхдийн тэргүүлэх шалтгаант өвчлөл:

1. Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 22.2%
2. Төрөх үед үүссэн зарим эмгэг 16.8%
3. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчлөл 18.6%
4. Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг 6.8%
5. Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 6.8%

1-4 насны хүүхдийн тэргүүлэх шалтгаант өвчлөл:

1. Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 34.8%
2. Осол гэмтэл, бэртэл хордлого, гаднын шалтгаан өвчлөл 13.4%
3. Хоол шингээх эрхтэн тогтолцооны өвчлөл 17.1%
4. Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 8.1%
5. Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд 3.7%

5-9 насны хүүхдийн тэргүүлэх шалтгаант өвчлөл:

1. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 25.3%
2. Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 25.7%
3. Осол гэмтэл, бэртэл хордлого, гаднын шалтгаан өвчлөл 13.1%
4. Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 7.2%
5. Нүд ба түүний дайврын өвчин 5.2%

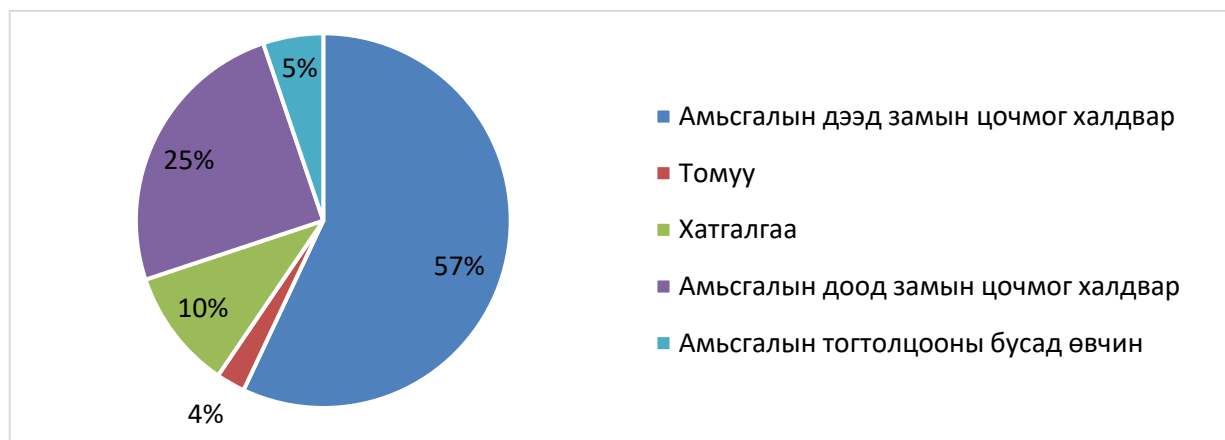
10-14 насны хүүхдийн тэргүүлэх шалтгаант өвчлөл:

1. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 20.1%
2. Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 18.8%
3. Осол гэмтэл, бэртэл хордлого, гаднын шалтгаан өвчлөл 21.9%
4. Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 9.6%
5. Нүд ба түүний дайврын өвчин 4.9%

15-19 насны хүүхдийн тэргүүлэх шалтгаант өвчлөл:

1. Осол гэмтэл, бэртэл хордлого, гаднын шалтгаан өвчлөл 22.0%
2. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөл 17.2%
3. Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин 12.1%
4. Амьсгалын тогтолцооны өвчлөл 14.4%
5. Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчлөл 7.6% хувийг тус тус эзэлж байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн амьсгалын тогтолцооны өвчлөлийн шалтгаан, хувиар

Тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, тухайн насны 1000 хүүхдэд, 2020-2024 он

Шалтгаан	Улаанбаатар				
	2020	2021	2022	2023	2024
Амьсгалын замын тогтолцооны өвчин	160.5	106.1	353.3	507.1	389.5
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	80.8	85.6	92.8	133.9	171.3
Осол гэмтлийн шалтгаант өвчин	37.7	24.3	114.6	156.4	128.2
Арьс ба халимны өвчин	96.0	69.7	87.3	123.0	97.3
Нүд ба түүний дайврын өвчин	40.8	42.2	38.7	61.4	55.2
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	37.7	24.3	41.9	59.9	49.9

Хүүхэд, өсвөр насны өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, тухайн насны 1000хүүхдэд, 2022-2024 он

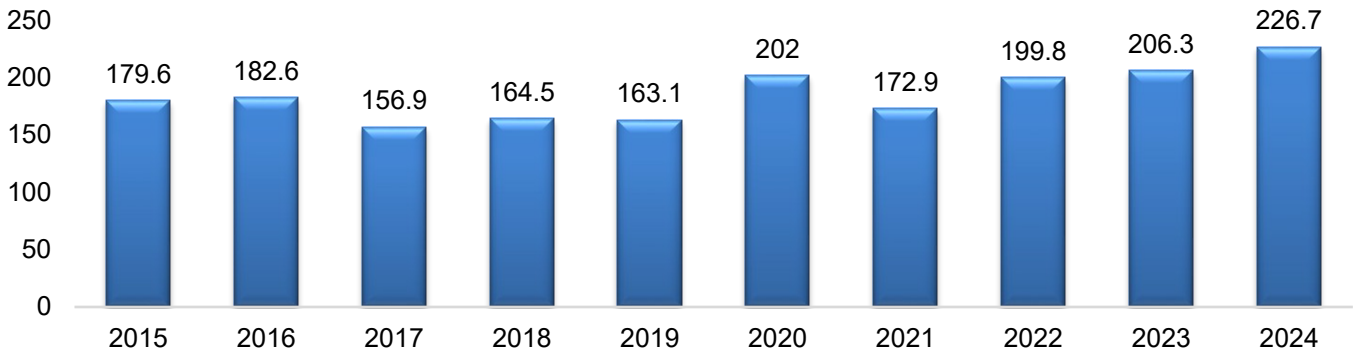
Шалтгаан	5-9 нас			10-14 нас			15-19 нас		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	134.4	165	186.9	109.6	135.2	130.5	117.3	113.4	123.4
Осол гэмтлийн шалтгаант өвчин	75.6	94.2	96.6	115.8	135.5	147.8	124.0	153.4	172.9
Амьсгалын замын тогтолцооны өвчин	128.8	164.6	189.4	79.0	101.1	121.9	73.2	94.9	112.7
Арьс ба халимны өвчин	46.6	59.7	53.5	59.2	66.5	62.1	82.7	79.4	84.6
Чих ба хөхөнцрийн өвчин	18.5	23.9	24.9	14.0	16.4	17.8	10.0	12.0	16.9
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	14.2	26.2	27.3	22.0	32.7	32.6	29.0	35.5	32.7
Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	28.2	34.8	34.2	27.8	34	32.5	41.1	50.4	54.9
Нүд ба түүний дайврын өвчин	25.2	34.2	38.1	25.4	30.3	32.2	19.5	21.6	23.8

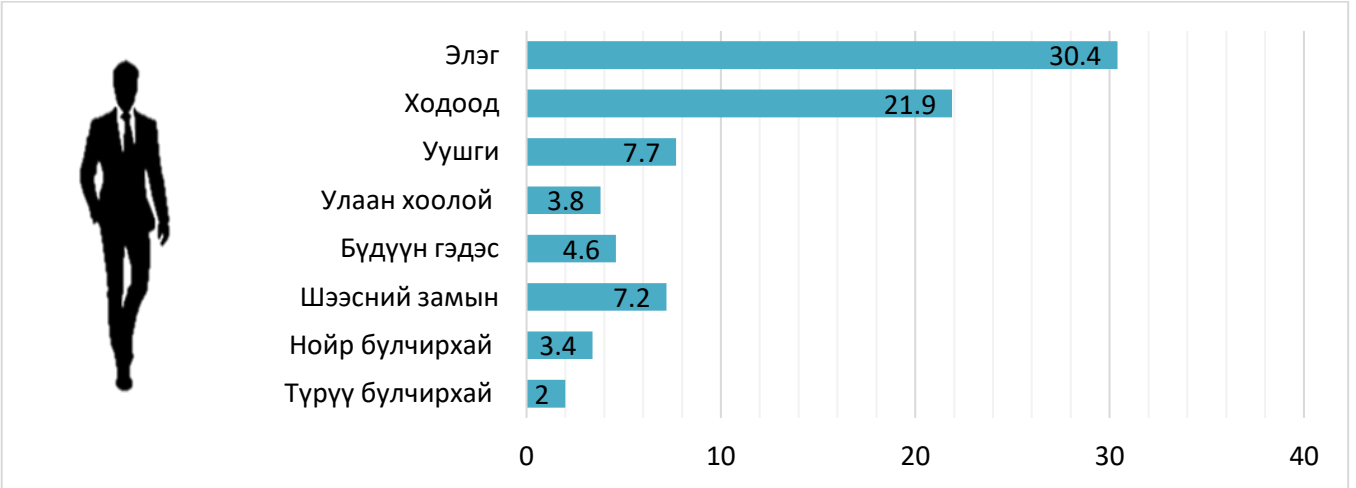
6.3.1 ХОРТ ХАВДАР

Монгол улсын хүн амын дунд 2024 онд 8169 хорт хавдрын шинэ тохиолдол, Улаанбаатар хотод 4327 хорт хавдрын шинэ тохиолдол бүртгэгдсэний 3762 нь улаанбааьрын хаягтай бөгөөд 100000 хүн амд 226.7 байна. Хүйсийн хувьд эрэгтэй 2033, эмэгтэй 2294 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын өвчлөлийн бүтцэд элэгний хорт хавдар 27.5%, ходоодны хорт хавдар 15.2%, уушгины хорт хавдар 9.6%, бүдүүн гэдэс 4.4%, умайн хүзүүний хорт хавдар 6.5%, хөхний өмөн 5.8% эзэлж байна.

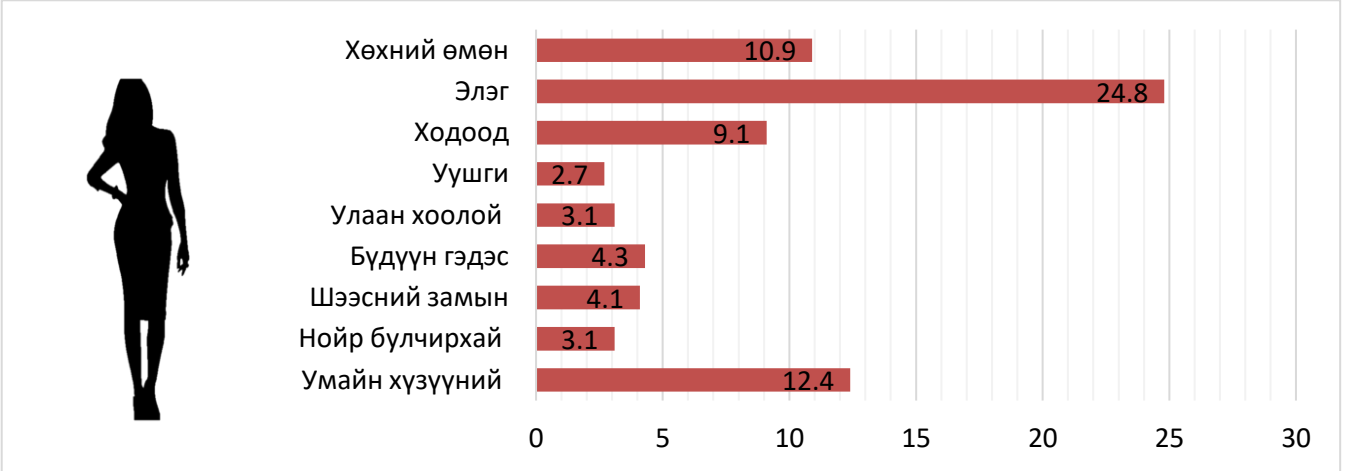
Шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын өвчлөл, 100000 хүн амд, 2015-2024 он

Зураг 6.14 Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын байрлал, эзлэх хувиар, эрэгтэй 2024 он

Зураг 6.14 Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын байрлал, эзлэх хувиар, эмэгтэй 2024 он

Хүснэгт 6.7 Улаанбаатарт шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын нийт өвчлөл, 10 000 хүн амд өвчний ангилал, дүүргээр 2024 он

№	Үзүүлэлт	Баянгол	Баянзүрх	Сонгинохайрхан	Сүхбаатар	Хан-Уул	Цингэлтэй	Налайх	Багануур	Багахангай	Бүгд
1	Уруул амны хөндийн C00, C01-06 D00., D00.0	4	5	6	1	4	3	0	1	0	24
2	Шүлсний булчирхайн C07-08	0	4	0	1	6	3	1	0	0	15
3	Залгиур C09, C10, C11-13	7	6	0	2	4	6	0	0	1	26
4	Нүдний C69	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
5	Бамбайн C73	23	31	20	16	28	7	0	0	0	125
6	Толгой хүзүүн эрхтэний бусад хавдрууд C14	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
7	Улаан хоолой C15	17	29	29	10	15	15	5	2	0	122
8	Ходоод C16	67	107	127	52	94	74	18	14	1	554
9	Нарийн гэдэс C17	0	4	0	3	1	1	0	0	0	9
10	Бүдүүн гэдэс C18	33	38	27	17	32	21	0	7	0	175
11	Шулуун гэдэс C19, C20	8	11	9	2	11	5	0	1	0	47
12	Хошног, хошногын сувгийн C21	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
13	Элэг C22	113	260	211	134	136	126	31	33	2	1046
14	Цөс, элэгний гаднах цөсний суваг C23-24	3	7	5	4	4	2	0	0	0	25
15	Нойрхой C25	17	24	27	12	25	14	6	5	0	130
16	Хоол боловсруулах эрхтний бусад тодорхойгүй байрлал C26, D01, D01.7, D01.9	0	1	1	1	4	1	0	0	0	8
17	Хамрын хөндийн C30	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
18	Хамрын дайвар хөндийн C31	1	2	0	1	1	1	1	1	0	8
19	Төвөнх C32	1	3	8	3	1	7	0	0	0	23
20	Уушги C34	29	46	32	22	34	28	4	2	0	197
21	Плеврийн мезотелома C38.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Амьсгал ба цээжний хөндийн эрхтэний бусад хавдрууд C33, C37, C38, C39, D02, D02.1	2	5	1	2	6	3	0	0	0	19
23	Яс C40	1	0	3	1	1	0	0	1	0	7
24	Үе ба үений мөгөөрсний бусад C41	1	3	0	1	1	1	0	1	0	8
25	Мезотелиома C45	1	3	0	0	1	0	0	0	0	5
26	Капошийн саркома C46	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
27	Захын мэдрэл ба автомат мэдрэлийн C47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Хэвлийн гялтан ба гялтангийн арын зайн C48	2	2	2	0	2	3	0	0	0	11
29	Холбох эдийн, арьсан доорхи, бусад зөөлөн эдийн C49	4	9	8	8	7	6	3	0	0	45
30	Арьсны меланома C43, D03-D03.9	1	3	1	0	1	0	0	0	0	6
31	Арьсны бусад C44, D04-D04.9	2	6	8	5	7	1	1	0	0	30
32	Хөх C50	54	55	27	22	44	26	4	3	0	235
33	Эм бэлгийн их уруулын C51, D07.1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	4
34	Үтрээний C52	0	1	1	0	1	1	0	0	0	4
35	Умайн хүзүү C53, D06-D06.9	22	62	40	28	64	33	4	1	1	255
36	Умайн C54-C55 D07.0	2	9	10	3	7	5	6	0	0	42
37	Өндгөвчний C56	16	19	17	8	12	6	1	2	0	81
38	Үр дамжуулах хоолойн C57, D07.	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3
39	Ихсийн өмөн C58	1	1	0	0	1	0	0	0	0	3
40	Шодой C60, D07.4	0	0	2	1	0	0	0	0	0	3
41	Түрүү булчирхай C61	5	8	6	6	4	4	0	3	0	36
42	Төмсөг C62	2	3	0	1	2	1	0	0	0	9
43	Эр бэлэг эрхтэний бусад 63	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
44	Бөөр C64	16	38	27	15	30	9	4	2	0	141
45	Бөөрний тэвшинцэр, шээвч C65-C66	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2
46	Давсаг C67	6	14	12	9	12	6	0	1	0	60
47	Шээсний замын бусад C68	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
48	Бөөрний дээд булчирхайн C74	2	1	0	0	4	3	0	0	0	10
49	Бусад дотоод шүүрлийн булчирхай ба тэдгээрт хамаарах C75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Бусад ба тодорхойгүй байршилтай хавдрууд C76, C97, D09.	2	3	1	2	2	1	0	0	0	11
51	Анхдагч байрлал тодорхойгүй хавдар C80, D09.9	0	4	3	1	1	0	0	0	1	10
52	Тунгалгийн зангилаанд байршсан хавдар C77	1	0	4	1	0	2	0	0	0	8
53	Амьсгалын ба хоол боловсруулах эрхтний хоёрдогч хортой хавдрууд C78	0	2	2	1	2	0	0	0	0	7
54	Бусад тодорхой байрлалын хоёрдогч хортой хавдрууд C79, D09.7	0	0	2	0	1	1	0	0	0	4
55	Тархи-нугасны бүрхүүлийн C70	0	3	0	2	2	2	0	0	0	9
56	Тархины C71	2	8	6	3	11	8	2	1	0	41
57	Нугас, гавлын мэдрэлийн C72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
58	Ходжкины лимфома C81	2	0	1	1	2	0	0	0	0	6
59	Ходжкины бус лимфома C82-C85	8	5	4	0	5	5	0	0	0	27
60	Лейкеми C92-95	6	7	9	4	9	7	1	1	1	45
61	Лимфолейкеми C91	1	8	4	3	5	1	0	0	0	22
62	Бусад лейкеми C88, C90, C96, C97	2	3	3	0	0	1	1	0	0	10
Бүгд:		490	868	708	413	649	451	94	82	7	3762

Хорт хавдрын хяналт, дүүргээр 2024 он

Аймгийн нэр			Баянгол	Баянзүрх	Сонгинохайрхан	Сүхбаатар	Хан-Уул	Чингэлтэй	Налайх	Багануур	Багахангай	Улаанбаатар	Улсын дүн
Тайлангийн эхэнд байсан			83	127	128	42	98	63	15	14	0	570	1335
Хяналтанд шинээр авсан			26	34	36	27	33	18	3	4	0	181	367
Үүнээс		Шилжиж ирсэн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Шинээр бүртгэгдсэн	26	34	36	27	33	18	3	4	0	181	367
Шинээр бүртгэгдсэн хавдрын үе шат /Эмнэлзүй/		Эмнэлзүйн I	5	6	10	5	3	0	0	0	0	29	50
		Эмнэлзүйн II	2	2	9	8	23	1	1	1	0	47	92
		Эмнэлзүйн III	10	13	12	8	4	11	2	2	0	62	119
		Эмнэлзүйн IV	9	13	5	6	3	6	0	1	0	43	106
Тайлангийн хугацаанд	Хяналтаас гарсан		4	11	9	3	9	17	0	2	0	55	77
	Шилжиж явсан		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Нас барсан бүгд		12	22	22	17	10	9	1	1	0	94	216
	Үүнээс	Хорт хавдрын улмаас	12	20	19	17	10	9	1	1	0	89	200
		Бусад шалтгаанаар	0	2	3	0	0	0	0	0	0	5	16
Тайлангийн эцэст байгаа			93	128	133	49	112	55	17	15	0	602	1409
Үүнээс	Хүйс	Эр	51	58	64	27	64	24	5	7	0	300	689
		Эм	42	70	69	22	48	31	12	8	0	302	720
	Үе шат /Эмнэлзүй/	Эмнэлзүйн I	18	32	21	12	12	8	3	0	0	106	197
		Эмнэлзүйн II	32	30	36	16	52	17	6	5	0	194	489
		Эмнэлзүйн III	37	46	66	20	33	25	8	8	0	243	570
		Эмнэлзүйн IV	6	20	10	1	15	5	0	2	0	59	153
Амьдарч байгаа хугацаа		1 хүртэл	20	30	23	16	45	16	3	4	0	157	321
		1-2 жил	4	9	10	8	14	6	0	0	0	51	106
		2-3 жил	9	10	12	5	9	3	0	1	0	49	116
		3-4 жил	3	6	19	0	6	6	2	0	0	42	94
		4-5 жил	7	10	10	3	7	4	0	2	0	43	99
		5-6 жил	5	9	10	1	4	5	1	1	0	36	88
		6-7 жил	8	3	5	2	0	2	2	2	0	24	75
		7-8 жил	2	3	7	3	7	1	2	0	0	25	80
		8-9 жил	3	4	4	1	9	1	1	0	0	23	65
		9-10 жил	2	6	4	1	2	1	0	0	0	16	52
		10 ба түүнээс дээш	30	38	29	9	9	10	6	5	0	136	313
Бүгд			93	128	133	49	112	55	17	15	0	602	1409

ШИНЭЭР БҮРТГЭГДСЭН ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛИЙН 5 ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, FIVE LEADING CAUSES OF CANCER

Өвчний ангилал / Он		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Элэг – C22	Бодит тоо	298	668	674	778	700	924	813	945	1063	1188
	10000 хүн амд	2.3	5	4.9	5.4	4.9	6.2	5.3	6	6.6	7.2
Ходоод - C16	Бодит тоо	186	351	340	369	414	475	363	557	557	656
	10000 хүн амд	14	25.7	24.3	2.58	2.84	3.2	2.35	3.55	3.4	3.9
Умайн хүзүү-С53	Бодит тоо	145	240	166	161	133	254	135	141	190	281
	10000 хүн амд	1.1	1.8	1.2	1.2	0.9	1.7	0.9	0.9	1.2	1.7
Уушги- C34	Бодит тоо	79	118	148	189	177	191	173	207	208	415
	10000 хүн амд	0.6	0.9	1.1	1.4	1.2	1.3	1.1	1.3	1.3	2.5
Хөх- C50	Бодит тоо	62	139	158	136	137	140	164	173	231	249
	10000 хүн амд	0.5	1	1.2	1	1	0.9	1.1	1.1	1.4	1.5

6.3.2 ХҮҮХДИЙН ХОРТ ХАВДАР

Монгол улсад 2024 онд 0-19 насанд 148 хорт хавдрын шинэ өвчлөл бүртгэгдсэн бол Улаанбаатар хотод 119 хорт хавдрын шинэ өвчлөл бүртгэгдсэн байна. Үүний 58% (69) хөвгүүд, 42% (50) охид байна. 0-19 насны хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөлийн бүтцэд лейкоми тэргүүлж байгаа ба тархи мэдрэлийн, яс мөгөөрсний, миелома, элэг, ходжкины бус лимфома хавдар орж байна.

2023 онд 0-1 насны хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөлийн 2тохиолдол бүртгэгдэж, шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын нийт тохиолдлын 69.2 хувь нь эрэгтэй, 30.8 хувь нь эмэгтэй байна.

Зураг 6.17 Хүүхдийн хорт хавдрын бүтэц, хувиар 1-4 нас

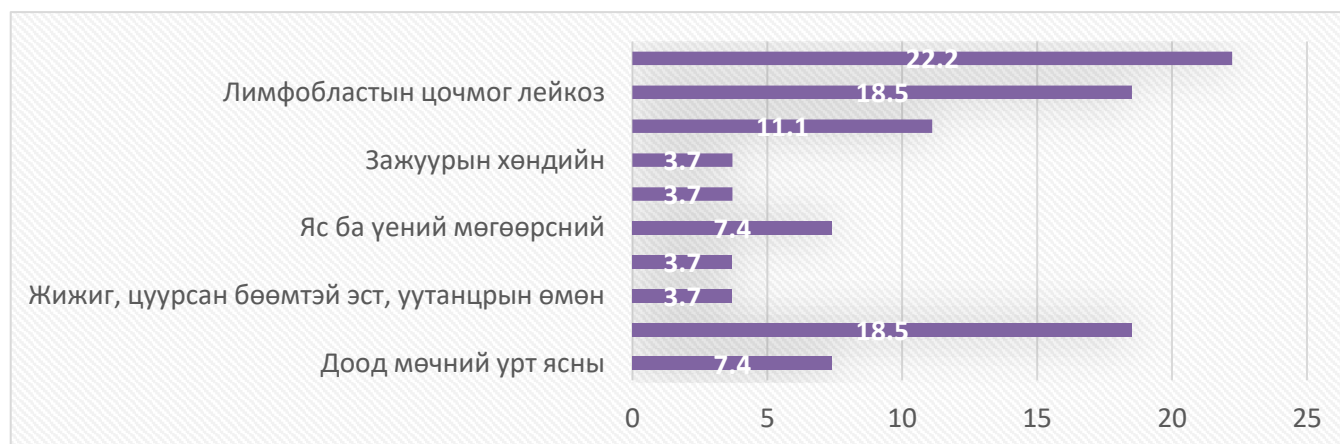
2024 онд 1-4 насны хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөлийн 25 тохиолдол бүртгэгдсэнээс лимфобластын цочмог лейкоз 32.0 хувьтай тэргүүлж байна.1-4 насанд шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын нийт тохиолдлын 48.0 хувь нь эрэгтэй, 51.0 хувь нь эмэгтэй байна.

Зураг 6.18 Хүүхдийн хорт хавдрын бүтэц, хувиар 5-9 нас

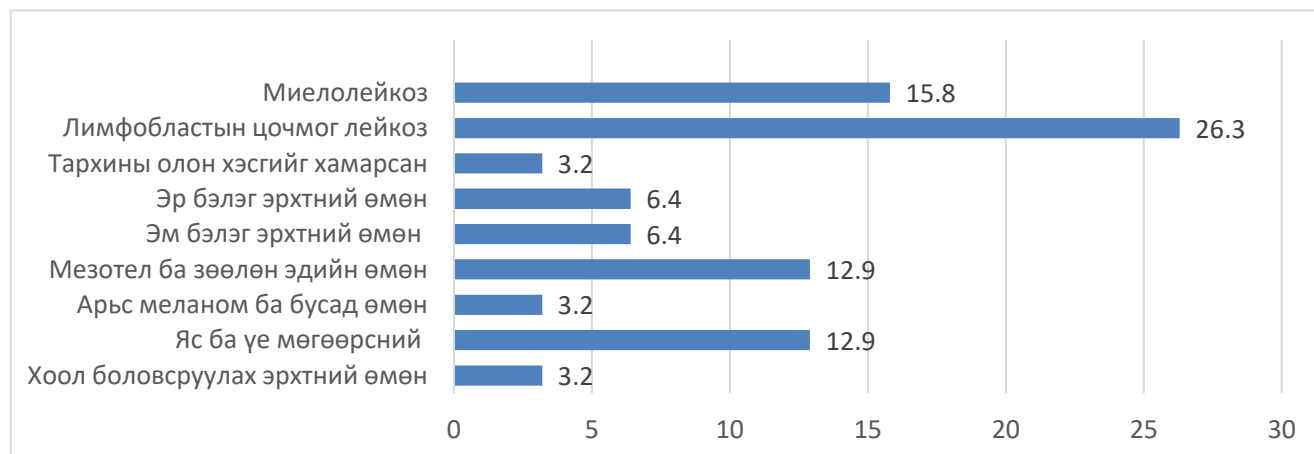
2024 онд 5-9 насны хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөлийн 34 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Лимфобластын цочмог лейкоз 44.1 хувьтай тэргүүлж байна. 5-9 насанд шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын нийт тохиолдлын 61.8 хувь нь эрэгтэй, 38.2 хувь нь эмэгтэй байна.

Зураг 6.19 Хүүхдийн хорт хавдрын бүтэц, хувиар 10-14 нас

2024 онд 10-14 насны хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөлийн 27 тохиолдол бүртгэгдсэнээс цочмог миелолейкоз 22.2 хувьтай тэргүүлж байна. 10-14 насанд шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын нийт тохиолдлын 63.0 хувь нь эрэгтэй, 37.0 хувь нь эмэгтэй байна.

Зураг 6.20 Хүүхдийн хорт хавдрын бүтэц, хувиар 15-19 нас

2024 онд 15-19 насны хүүхдийн хорт хавдрын өвчлөлийн 31 тохиолдол бүртгэгдсэнээс лимфобластын цочмог лейкоз 26.3 хувьтай тэргүүлж байна. 15-19 насанд шинээр бүртгэгдсэн хорт хавдрын нийт тохиолдлын 58.1 хувь нь эрэгтэй, 41.9 хувь нь эмэгтэй байна.

6.4. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧНИЙ ЭРТ ИЛРҮҮЛЭГ

Улаанбаатар хотод эрт илрүүлэг үзлэг шинжилгээнд 2024 онд хамрагдвал зохих хүн амын 44.5 хувь буюу 681031 хүн хамрагдсан байна. Хамрагдсан хувийг авч үзэхэд Багануур 57.4%, Налайх 56.2%, Багахангай 52.1%, Сүхбаатар 50.0% буюу хамгийн сайн хамрагалттай бол Сонгинохайрхан -24.1% буюу хамгийн сул хамрагалттай байна.

Эрт илрүүлэг үзлэг шинжилгээнд хамрагдсан байдал:

№	Дүүргийн нэр	Хамрагдвал зохих хүний тоо	Хамрагдсан хүний тоо	Хамрагалтын хувь
1.	Багануур	236835	135937	57.4
2.	Багахангай	383892	199899	52.1
3.	Баянгол	29343	10385	38.3
4.	Баянзүрх	4463	2021	45.3
5.	Чингэлтэй	38797	17066	43.9
6.	Сүхбаатар	142444	71243	50.0
7.	Сонгинохайрхан	341450	82313	24.1
8.	Налайх	209524	117749	56.2
9.	Хан-Уул	144172	44418	30.8
10	Нийт	1530920	681031	44.5

Улсын хэмжээнд артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 18-аас дээш насны 149864 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 68.7 хувийг эзэлж байна. Хамрагалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 149864 хүнээр нэмэгдсэн байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр онош батлагдсан 0.6 буюу өмнөх онтой харьцуулахад 0.5% хувь нэмэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод артерийн гипертензи өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 747309 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 72.7 хувийг эзэлж байна. Хамрагалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 64563 хүнээр нэмэгдсэн байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.5 хувьд нь артерийн гипертензи оношлогдсон буюу өмнөх онтой харьцуулахад 0.6 хувиар буурсан байна.

Улсын хэмжээнд чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 35-аас дээш насны нийт 1176543 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 87.5 хувийг эзэлж байна. Хамрагалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 144799 хүнээр нэмэгдсэн байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.3 хувьд нь чихрийн шижин өвчний онош батлагдсан байна. Улаанбаатар хотод чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 605056 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 92.4 хувийг эзэлж байна. Хамрагалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 38421 хүнээр нэмэгдсэн байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.2 хувьд нь чихрийн шижин өвчин оношлогдсон байна.

Улаанбаатар хотод элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 136667 хүн хамрагдсан нь өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 55732 хүнээр нэмэгдсэн байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 115 тохиолдол буюу 0.0 хувьд хавдар оношлогдсон байна.

Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтын хувь, 2024 он

Үзүүлэлт		БГДЭМТ	БЗДЭМТ	СХДЭМТ	СБДЭМТ	ХУДЭМТ	ЧДЭМТ	НДЭМТ	БНДЭМТ	БХДЭМТ	Гачуурт	Хонхор	Жаргалант	Туул	Дүн
Хамрагдах хүн амын тоо		158744	261524	207937	91345	153324	88358	25145	18527	2822	5289	6601	5177	2533	1027326
Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэгт анх удаа хамрагдсан хүний тоо		117438	189414	118664	88035	128486	52139	24474	13620	2038	3819	2775	5062	1345	747309
	Эрэгтэй	42701	64600	48282	31452	49402	19300	11484	5568	962	1271	1033	2250	545	278850
	Эмэгтэй	74737	124814	70382	56583	79084	32839	12990	8052	1076	2548	1742	2812	800	468459
Хамрагдалтын хувь		74.0	72.4	57.1	96.4	83.8	59.0	97.3	73.5	72.2	72.2	42.0	97.8	53.1	72.7
Давтан үзлэг		2322	30527	6846	4694	23215	4008	6310	653	1927	1104	608	115	283	82612
Оношлогдсон артерийн гипертензи		471	776	656	417	530	66	359	55	0	25	192	15	28	3590
Хамрагдах хүн амын тоо		102644	163209	128904	60627	99164	57856	15779	11844	1728	3643	4327	3635	1683	654683
Чихрийн шижин хэв шинж-2 эрт илрүүлэг үзлэгт анх удаа хамрагдсан хүний тоо		96931	161427	85386	80559	93582	39677	22044	13568	1714	3362	1932	3560	1314	605056
	Эрэгтэй	35241	55302	34549	27977	36046	14582	10239	5551	783	1049	690	1789	526	224324
	Эмэгтэй	61690	106125	50837	52582	57536	25095	11805	8017	931	2313	1242	1771	788	380732
Хамрагдалтын хувь		94.4	98.9	66.2	132.9	94.4	68.6	139.7	114.6	99.2	92.3	44.6	97.9	78.1	92.4
Давтан үзлэг		1356	22997	2950	3386	13780	2079	443	385	1631	665	254	52	98	50076
Оношлогдсон чихрийн шижин		139	358	224	258	206	32	21	10	0	18	10	0	9	1285
Элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хүний тоо		9227	54552	18301	3616	30819	14068	159	1713	1017	10	955	872	1358	136667
Үүнээс	Эрэгтэй	2684	17375	6703	1882	11740	4915	62	708	462	7	398	424	542	47902
	Эмэгтэй	6543	37177	11598	1734	19079	9153	97	1005	555	3	557	448	816	88765
Оношлогдсон Хорт хавдар		0	5	11	25	1	67	4	0	0	2	0	0	0	115

Умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэг

Улсын хэмжээнд 2024 оны 1-12 сарын байдлаар умайн хүзүүний хорт хавдрын эсийн шинжилгээнд суурилсан эрт илрүүлэгт зорилтот насны нийт 83934(38.2%) эмэгтэй хамрагдсан байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр нийт эсийн шинжилгээний 3.9 хувь нь Пап эерэг буюу эсийн түвшинд өөрчлөлттэй. Үүнээс хорт хавдрын шинэ өвчлөлийн тохиолдол 38 бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэгт зорилтот насны 31203 хүн хамрагдсан нь хамрагдвал зохих хүн амын 30.1 хувийг эзэлж байна. Хамрагдалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 5507 хүнээр буурсан ба эсийн шинжилгээ эерэг 822 буюу 2.6% тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

Улсын хэмжээнд хөхний хорт хавдрын боломжит илрүүлэгт 523266 эмэгтэй хамрагдсанаас 1387(0.3%) тохиолдол хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг, хорт хавдрын шинэ өвчлөлийн тохиолдол 3 бүртгэгдсэн байна. Хамрагдалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 9872 хүнээр нэмэгдсэн. Улаанбаатар хотод хөхний хорт хавдарын эрт илрүүлэгт 242453 эмэгтэй хамрагдсан байна. Хамрагдалтыг өмнөх онтой харьцуулахад бодит тоогоор 17847 хүнээр нэмэгдсэн ба хөхний эмнэлзүйн шинжилгээгээр эерэг гарсан 2859 тохиолдол буюу 1.2% бүртгэгдсэн байна.

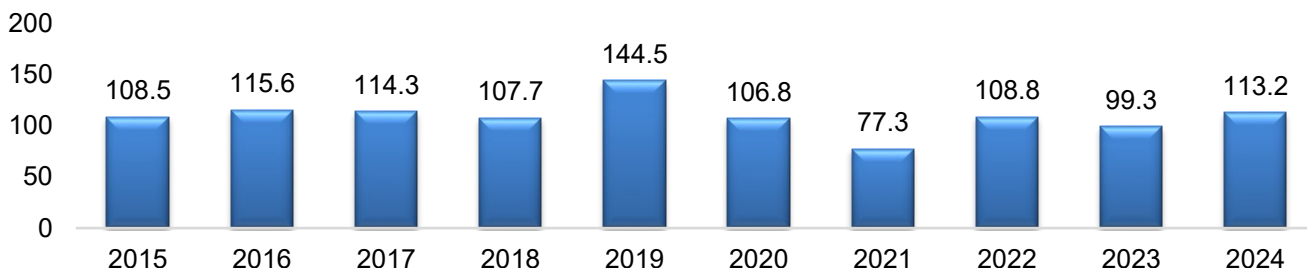
УМАЙН ХҮЗҮҮ, ХӨХНИЙ ХОРТ ХАВДРЫН ЭРТ ИЛРҮҮЛЭГ 2024 ОН

№	Аймаг, дүүргийн нэр	Умайн хүзүүний хорт хавдрын илрүүлэг							Хөхний хорт хавдрын илрүүлэг			
		Зорилтот бус насны бүлгийн хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Хорт хавдар илэрсэн шинэ тохиолдлын тоо	Зорилтот насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь	Эсийн шинжилгээний наацын тоо	Эсийн шинжилгээ эерэг гарсан тохиолдлын тоо	Эерэг гарсан эсийн шинжилгээний эзлэх хувь	Илрүүлэг хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг гарсан эмэгтэйчүүдийн тоо	ХЭҮ-ийн эерэг гарсан хувь	Хорт хавдар илэрсэн шинэ тохиолдлын тоо
22	Баянгол	474	4939	2	27.5	5408	13	0.2	50916	33	0.1	0
23	Баянзүрх	420	9695	2	32.4	9848	176	1.8	73429	2729	3.7	0
24	Сонгинохайрхан	138	2615	1	11.8	2319	32	1.4	4491	0	0.0	0
25	Сүхбаатар	220	4406	2	44.6	4524	74	1.6	29882	5	0.0	0
26	Хан-Уул	2307	4952	7	27.6	7115	278	3.9	44775	73	0.2	0
27	Чингэлтэй	811	2899	0	31.1	3571	191	5.3	24943	0	0.0	0
28	Налайх	322	678	0	28.1	954	39	4.1	8482	0	0.0	0
29	Багануур	9	1003	0	52.2	992	19	1.9	5393	19	0.4	0
30	Багахангай	0	16	0	6.5	0	0	0.0	142	0	0.0	0
Дүүргийн дүн		4701	31203	14	27.9	34731	822	2.4	242453	2859	1.2	0
Улсын дүн		14071	83934	38	38.2	91166	3537	3.9	520537	4116	0.8	2

6.5. СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

Улсын хэмжээнд сэтгэц ба зан төрхийн эмгэг амбулаторт 40660 өвчлөл бүртгэгдсэн ба 10000 хүн амд 115.9, стационарт хэвтэн эмчлүүлэгчид 30727 өвчлөл буюу 10000 хүн амд 89.4 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатарт 18784 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 113.2 байна.

Сэтгэц болон зан төрхийн эмгэгийн өвчлөл, дүүргээр, 10000 хүн амд, 2024 он

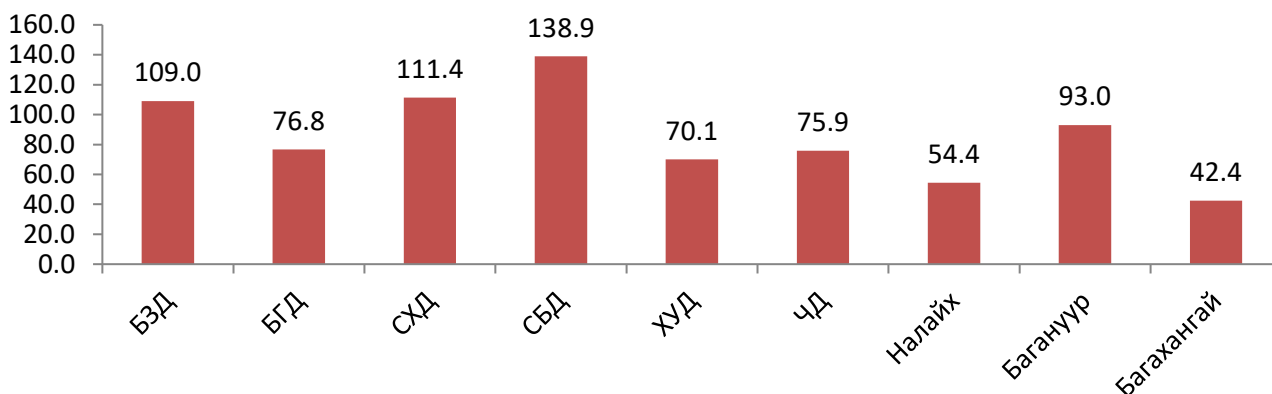

Сэтгэцийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан 10000 хүн амд харьцуулснаар:

- Сэтгэцийн ба зан үйлийн бусад өвчнүүд /F50-F69, F80-F99/ 6028 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 36.3
- Неврозууд ба сэтгэлийн шалтгаант бие мах бодын эмгэгүүд /F40-F49/ 3587 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 21.6
- Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэг /F00-F09/ 3890 буюу 10000 хүн амд 23.4
- Сэтгэцийн нөлөөт эмийн бодисын шалтгаант сэтгэцийн ба аягийн эмгэг /F10-F19/ 2284 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 13.7
- Сэтгэцийн хөгжлийн саатал /F70-F79/ 2330 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 14.0
- Шикофрени, шизо хэв шинжит ба дэмийрэх эмгэг /F20-F29/ 428 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 2.6
- Сэтгэл хөдлөлийн эмгэгүүд /F30-F39/ 237 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 1.4 байна.

Сэтгэцийн ба зан үйлийн бусад эмгэгийн 23.1 хувийг 1-4 насны хүүхэд, 26.8 хувийг 5-9 насны хүүхэд, 9.7 хувийг 10-14 насны хүүхэд, 3.3 хувийг 15-19 насны хүүхэд эзэлж байгаа бөгөөд 62.9 хувь нь 1-19 насны хүүхэд байна. Сэтгэц хөгжлийн саатал эмгэгийн 12.2 хувийг 35-39 нас, 11.4 хувийг 30-34 нас, 11.1 хувийг 40-44 нас, 9.8 хувийг 25-29 насны залуучууд эзэлж байгаа бөгөөд 44.5 хувийг 25-44 насны иргэд эзэлж байна. Неврозын ба сэтгэлийн шалтгаант бие мах бодын эмгэгийн 16.9 хувийг 35-39 нас, 13.9 хувийг 30-34 нас, 14.4 хувийг 40-44 нас, 10.6 хувийг 45-49 нас, 7.7 хувийг 50-54 нас эзэлж байгаа бөгөөд 63.5 хувийг 30-54 насны иргэд эзэлж байна. Сэтгэцийн органик ба шинж тэмдгийн эмгэгийн 12.1 хувийг 55-59 нас, 11.6 хувийг 50-54 нас, 9.6 хувийг 45-49 нас, 14.7 хувийг 60-64 нас эзэлж байгаа бөгөөд 48.0 хувийг 45-64 насны иргэд эзэлж байна.

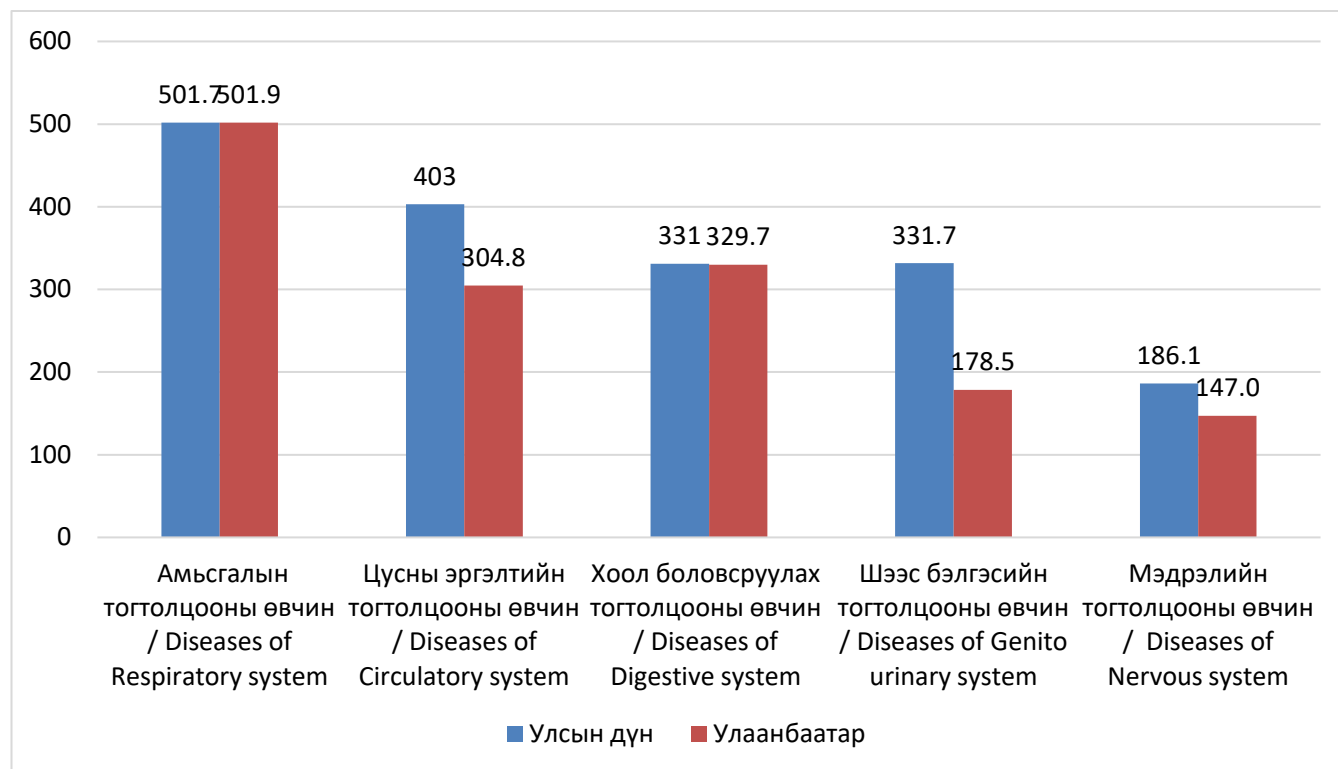
Сэтгэц болон зан төрхийн эмгэгийн өвчлөл, дүүргээр, 10000 хүн амд, 2024 он

6.6. ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГСДИЙН ӨВЧЛӨЛ

Улсын хэмжээнд хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн 1045013 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 3040.6, Улаанбаатар хотод 577382 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 3479.6 байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад 108.7-оор буурсан байна. Нийт бүртгэгдсэн тохиолдлын 427200 нь улаанбаатрын хаягтай иргэд бөгөөд 10000 хүн амд 2574.5 байна.

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10000 хүн амд, 2024 он

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, дүүргээр, 10000 хүн амд, 2024 он

Өвчлөл	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	Налайх	Багануур	Багахангай
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	440.7	492.5	563.2	626.9	579.1	541.9	516.9	749.7	697.8
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	316.4	264.2	307.6	413.1	306.4	336.8	327.0	495.5	490.5
Хоол боловсруулах эрхтний өвчин	327.1	314.8	397.9	381.3	292.6	346.4	290.2	461.1	325.5
Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	182.1	171.2	174.6	252.5	234.3	208.7	182.9	224.9	289.8
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	203.6	143.7	159.3	209.2	182.1	181.6	137.2	226.6	292.1

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10000 хүн амд, УБ, 2020-2024 он

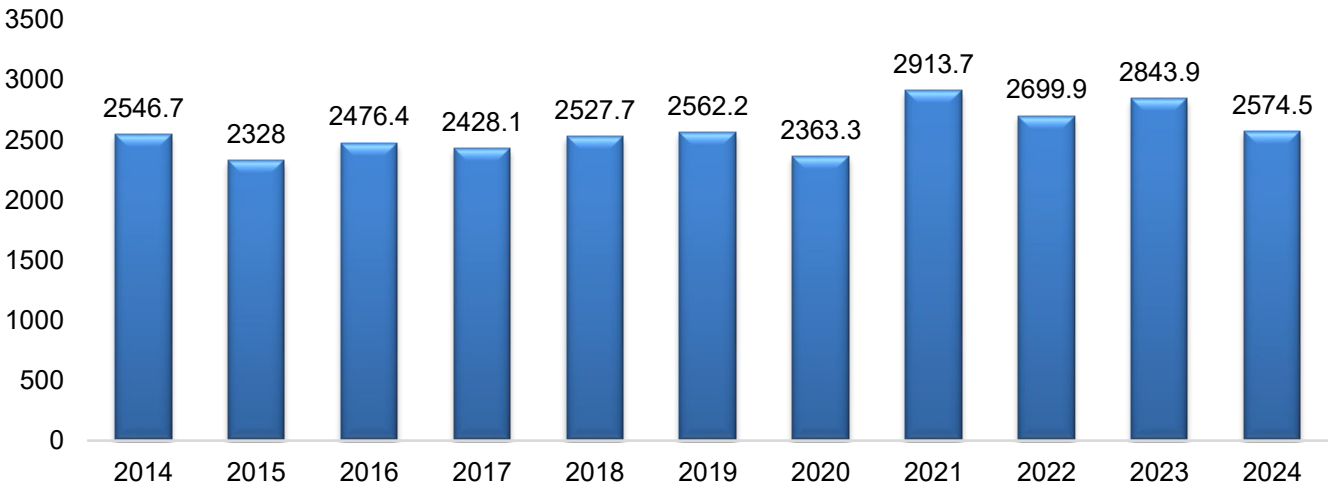
Leading causes of inpatient morbidity, per 10000 population, Ulaanbaatar, 2020-2024

Тэргүүлэх шалтгаан /Leading causes	2020 он	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он
Амьсгалын тогтолцооны өвчин /Diseases of the respiratory system	277.6	165	522.2	547.6	501.9
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин /Diseases of the circulatory system	303.5	236.2	305.2	320.7	304.8
Хоол боловсруулах эрхтний өвчин /Diseases of the digestive system	350.4	303.2	345.5	349.1	329.7
Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /Diseases of the genito-urinary system	249.4	208.1	227.7	200.2	178.5
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /Diseases of the nervous system	207.1	132.5	168.3	177.0	147.0

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан болж буй амьсгалын тогтолцооны эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгааны дотор зонхилж буй өвчнүүдийг авч үзвэл:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчний дотор уушгины хатгалгааны улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 53923 тохиолдол буюу 59.3 хувь
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор элэгний эмгэгийн улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 18724 тохиолдол буюу 27.2 хувь
- Зүрх судасны өвчний дотор цусны даралт ихсэх өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 14702 тохиолдол буюу 22.7 хувь
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний дотор бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 14273 тохиолдол буюу 37.6 хувь
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчний дотор мэдрэлийн ёзоор ба сүлжээний эмгэгийн улмаас хэвтэн эмчлүүлэгч 7557 тохиолдол буюу 24.3 хувийг тус тус эзэлж байна

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл, 10000 хүн амд, 2014-2024 он

Хүн амын өвчлөлийн бүтэц, 2024 он

№	Өвчний ангилал	Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн өвчлөл				Амбулаторийн өвчлөл			
		Улс		Улаанбаатар		Улс		Улаанбаатар	
		Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
1	Халдварт өвчин	25502	74.3	10150	61.2	40618	118.8	20526	123.7
2	Хавдар	45955	133.7	21508	129.6	70002	204.7	40159	242.0
3	Цус, цус бүтээх эрхтний өвчин	4166	12.2	1550	9.3	18617	54.4	10005	60.3
4	Дотоод шүүрэл бодисын солилцоо	21223	61.8	9464	57.0	127567	373.2	66096	398.3
5	Сэтгэцийн ба аягийн эмгэг	30727	89.4	14491	87.3	40660	118.9	15993	96.4
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	63897	186.1	24385	147.0	208432	609.6	90972	548.2
7	Нүд ба түүний дайврын өвчин	13957	40.7	7241	43.6	179763	525.7	72939	439.6
8	Чих ба хөхөнцрийн өвчин	3647	10.6	1599	9.6	97726	285.8	38737	233.5
9	Зүрх судасны тогтолцооны өвчин	138358	403.0	50575	304.8	458428	1340.9	161091	970.8
10	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	173261	501.7	83276	501.9	632159	1848.9	213072	1284.1
11	Хоол шингээх эрхтний өвчин	113760	331.0	54707	329.7	687233	2010.0	271306	1635.0
12	Арьс ба халимны өвчин	25837	75.3	9466	57.0	203865	596.3	100185	603.8
13	Яс булчингийн тогтолцооны өвчин	71845	209.3	28409	171.2	183353	536.4	82543	497.4
14	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	79304	231.2	29616	178.5	372293	1088.9	165669	998.4
15	Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	56780	331.7	30968	186.6	46176	135.0	30884	186.1
16	Перинаталь үед үүсэх зарим эмгэг	10965	31.8	5751	34.7	15995	46.8	9372	56.5
17	Төрөлхийн гажиг	3709	10.8	1741	10.5	27681	81.0	14203	85.6
19	Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг R00-R99	783	2.3	544	3.3	4420	12.9	3298	19.9
21	Гэмтэг хордлого гадны шалтгаан S00-T98	46579	135.3	21816	131.5	280421	820.1	186412	1123.4
22	Эрүүл мэндийн байгууллагад хандахад нөлөөлөх хүчин зүйлс	4740	13.4	0	0	225	12.9	21.9	0.0
23	Уламжлалт анагаах ухаанаар оношлогдсон	52630	154.7	19399	116.9	41623	121.7	16268	98.0
24	Шалтгаан тодорхойгүй шин э өвчний урьдчилсан ангилал	70	0.2	0	0	225	0.7	0	0
25	НИЙТ ДҮН	987695	3040.6	427200	2574.5		10930.9	1609730	9701.1

БҮЛЭГ VII. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

Монгол улсад хүн амын өвчлөл, эндэгдлийн шалтгаанд 1990 оноос өмнө амьсгалын тогтолцооны өвчин тэргүүлж байсан бол 1990 оноос хойш зүрх судасны шалтгаант өвчин тогтмол тэргүүлэн улмаар өсөх хандлагатай болсон. Зүрх судасны өвчний шалтгаант нас баралт 1950-иад онд 7.1 хувь, 1985 онд 23.4 хувь, 1995 оноос 30.8 хувийг эзэлж байсан ба 2023 оны байдлаар 33.0 хувь байна. Зүрх судасны өвчний шалтгаант нас баралтын дийлэнх хувийг артерийн даралт ихсэлт, зүрхний шигдээс, тархины цус харвалт эзэлж байна.

7.1 ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН

Монгол Улсад сүүлийн 10 жилийн дунджаар 17 мянган нас баралтын тохиолдол бүртгэгдсэнээс 61.0 хувь нь эрэгтэйчүүд, 39.0 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа бөгөөд шалтгаанаар авч үзвэл зүрх судасны тогтолцооны өвчин (31.9%), хавдар (25.0%), осол гэмтэл, гаднын шалтгаан (18.6%) зонхилж байна. Нас баралтад эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 63.5% болж өссөн байна. Хүн амын нас баралт 2024 онд 18.1 мянга болж, сүүлийн 10 жилийн дунджаас 875 (5.0%)-ээр хүн нэмэгдэж, өмнөх оноос 580 (3.54) хүнээр тус тус нэмэгдсэн байна.

Нас баралтын ерөнхий коэффициент 2024 онд 5.3 байгаа бөгөөд 1000 эрэгтэй хүн амд 6.8, эмэгтэй хүн амд 3.8 тус тус байна.

Өвчний ангилал	Улс		Улаанбаатар	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	5693	16.9	2586	15.8
Хавдар	3753	13.9	2092	11.4
Осол гэмтэл, гаднын шалтгаан	3362	9.8	1991	12.0
Хоол шингээх эрхтний өвчин	1227	4.2	702	3.6
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	993	2.8	578	3.3

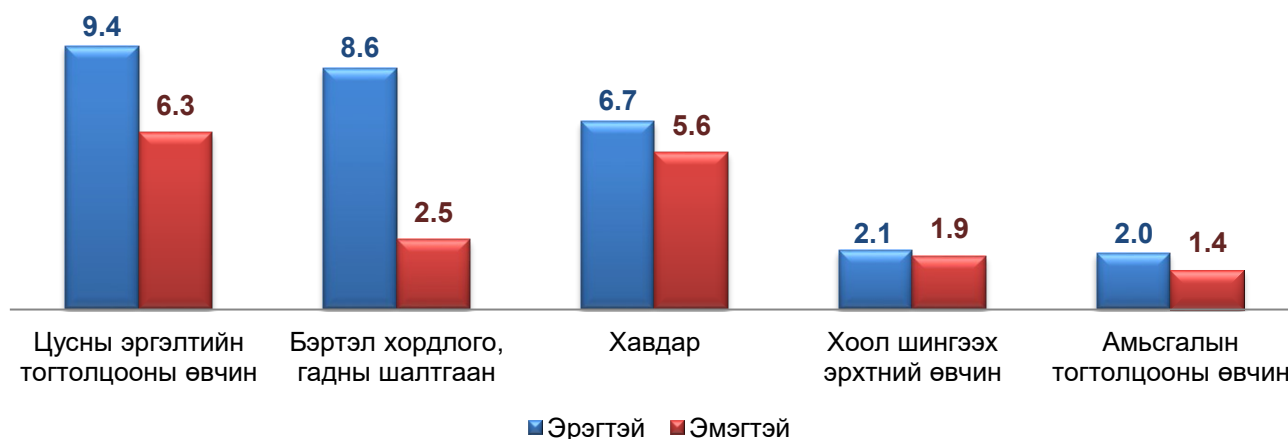
Улаанбаатар хотод нас баралтын 9174 тохиолдол бүртгэгдсэн ба өнгөрсөн оны мөн үеэс 246 тохиолдлоор буюу 2.7 хувиар өссөн байна. Нас барсан хүний 63.0 хувь нь эрэгтэй, 37.0 хувь нь эмэгтэй байна. Нийт нас баралтын 50.6 хувь нь ЭМЯ-ны харьяа улсын болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт, 49.4 хувь нь НЭМГ-т мэдээ өгдөг улсын болон хувийн хэвшлийн эмнэлэгт бүртгэгдсэн байна. Нас баралтын түвшин 1000 хүнд 5.5 байна.

Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, 10000 хүн амд, Улаанбаатар, 2015-2024 он

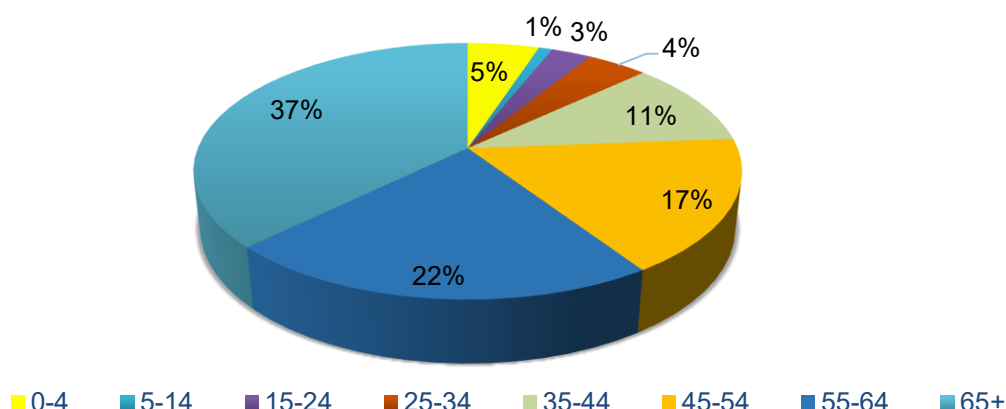

Нас барсан хүний 78.2 хувь нь өвчний улмаас, 21.8 хувь нь осол гэмтлийн улмаас нас барсан байна. Улаанбаатар хотод эмнэлгийн нас баралтын 3838 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 114 тохиолдлоор өссөн байна. Улаанбаатар хотын харьяалалтай иргэдийн нас баралтын 39.1 хувийг эмнэлгийн нас баралт эзэлж байгаа нь сүүлийн 5 жилийн дунджаас 1.6 хувиар бага байна.

Хүн амны нас баралт, тэргүүлэх шалтгаан, 10000 хүн амд, хүйсээр, 2024 он

Хүн амын нас баралт, насны ангиллаар, хувиар, 2024 он

7.2 ЗҮРХ СУДАСНЫ ТОГТОЛЦООНЫ ӨВЧНИЙ ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Зүрх судасны тогтолцооны өвчний улмаас жил бүр 5500-6000 хүн нас барж байгаа бөгөөд хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсон хэвээр байна. Хүн амын нас баралтын нэгдүгээр шалтгаан болох зүрх судасны тогтолцооны өвчний улмаас нас барсан хүмүүсийн 60.0% эрэгтэйчүүд, 40.0% нь эмэгтэйчүүд байна.

Зүрх судасны тогтолцооны өвчнөөс зүрхний ишеми өвчин, тархины цус харвалт, бусад зүрх судасны тогтолцооны өвчин, зүрхний шигдээс дийлэнх хувийг эзэлж байна. Эдгээр нийтлэг өвчин тус бүрд эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс харьцангуй их байна.

Нас барсан хүмүүс насны хувьд эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс илүү залуу насандаа нас барсан нь эрэгтэйчүүд 45-с дээш настай, эмэгтэйчүүд 60-с дээш настай байгаагаас харагдаж байна. Эрэгтэйчүүдийн 56.5%, эмэгтэйчүүдийн 24.3% нь хөдөлмөр эрхлэх насандаа зүрх судасны тогтолцооны өвчний улмаас нас барсан байна. Зүрх судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 28.7, 10 000 эмэгтэй хүн амд 22.3 ногдож байгаа ба нийт нас баралтын 58.0 хувийг эзэлж байна.

Улаанбаатар хотод 2024 онд цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөлийн шалтгаант нас баралт 2586 бүртгэгдсэн буюу 10 000 хүн амд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.4-өөр буурч, нийт нас баралтын 28.1 хувийг эзэлж байна. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөлийн нас баралтад тархинд цус харвалт, тархины архаг цус хомсролт өвчин, зүрхний цочмог шигдээс, даралт ихсэх өвчний шалтгаант нас баралт дийлэнх хувийг эзэлж байна.

Тогтвортой хөгжлийн зорилтын халдварт бус өвчний эрсдэлт хүчин зүйлийг хэмжих нэг шалгуур үзүүлэлт нь 30-70 насны хүн амын дунд бүртгэгдсэн 4 гол шалтгаан болох зүрх судасны өвчин, хавдар, чихрийн шижин, амьсгалын замын архаг өвчний шалтгаант нас баралт юм.

Үүнээс 30-70 насны хүн амын дунд бүртгэгдсэн зүрх судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт нийт 1469 тохиолдол бүртгэгдэж, тухайн насны 10 000 хүнд харьцуулахад 25.6 байгаа нь Энэ үзүүлэлтийг хүйсээр харьцуулбал эрэгтэйчүүдэд эмэгтэйчүүдээс 1.5 дахин өндөр бүртгэгдсэн байна.

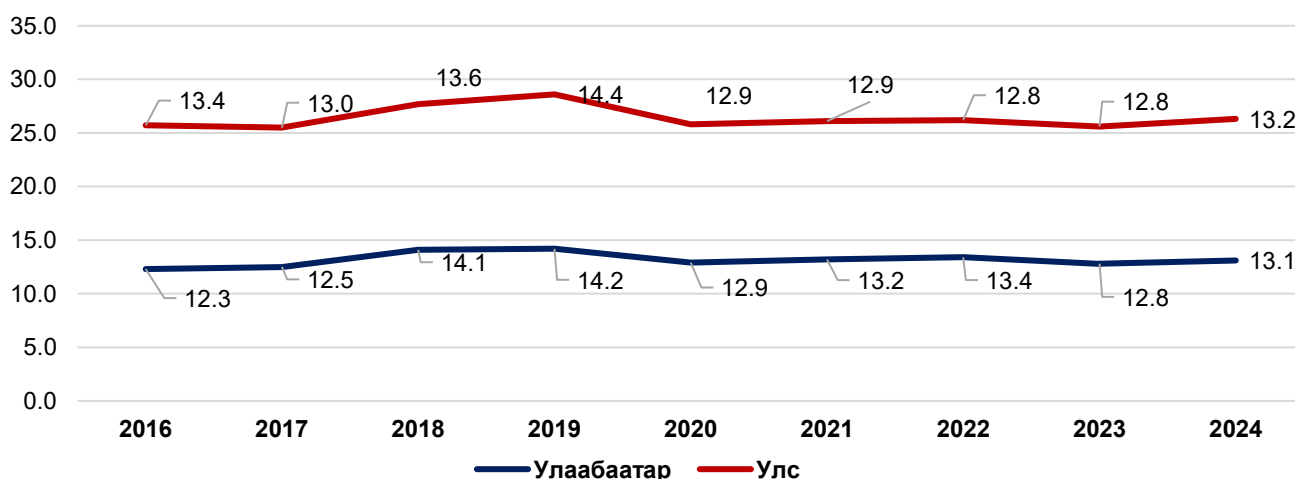
7.3 ХОРТ ХАВДРЫН ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

Хавдраас шалтгаалсан нас баралт 1990 оноос хойш нас баралтын 2 дахь шалтгаан болсоор байгаа бөгөөд нас барагчдыг хүйсээр авч үзэхэд 58.0 хувь нь эрэгтэйчүүд байгаа нь эмэгтэйчүүдээс илүү өвчилж, нас барж байна. Насны хувьд 40-өөс дээш насныхан 95.5 хувийг эзэлж байна. Хавдрын шалтгаант нас баралт 2024 онд нийт нас баралтын 25.0 хувийг эзэлж, нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 15.6, 10 000 эмэгтэй хүн амд 11.0 байна.

Нас баралт хүйсийн хувьд 58.0% нь эрэгтэй, 42.0% нь эмэгтэй байгаа нь эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 1.4 дахин их байна. Хавдрын төрлийн хувьд дийлэнх нь элэг ба элгэн дэх цэсний сувгийн хорт хавдар, ходоодны хорт хавдар болон амьсгуурсны (бронхын) ба уушгины хорт хавдраас болж нас барсан байна.

Улаанбаатар хотод 2024 онд хорт хавдрийн нас баралтын 2092 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 12.8 байгаа нь өмнөх оноос 19 тохиолдлоор өссөн ба 10000 хүн амд 0.3-аар буурсан үзүүлэлттэй байна. Нийт нас баралтын 22.8 хувийг эзэлж байна. Нас баралтыг хүйсээр авч үзэхэд 55.3 хувь нь эрэгтэйчүүд, 44.7 нь эмэгтэйчүүд байна.

Хорт хавдрын нас баралт, 10000 хүн амд, 2016-2024 он

Эрэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, уушги, гуурсан хоолой, улаан хоолой, бүдүүн шулуун гэдэс, харин эмэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, умайн хүзүү, улаан хоолой, уушги, гуурсан хоолойн хорт хавдрын нас баралт тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байна.

Элэгний өвчлөл өндөр байгаа нь эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн элэгний хорт хавдрын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

7.3 ОСОЛ ГЭМТЛИЙН ШАЛТГААНТ НАС БАРАЛТ

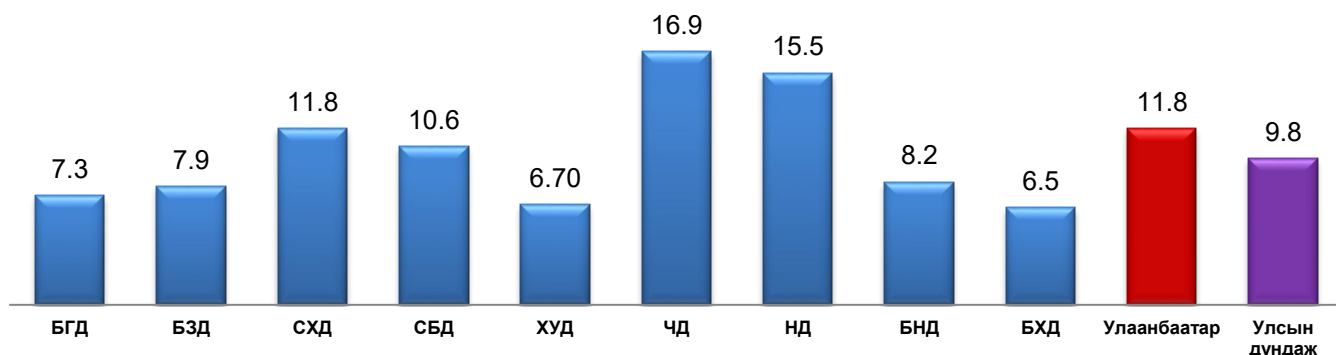
Осол гэмтэл, гаднын шалтгаант нас баралт нь монгол хүний нас баралтын 3 дахь шалтгаан болсоор байгаа бөгөөд 2024 оны байдлаар нийт нас баралтын 18.6 хувийг эзэлж байна. Зам тээврийн осол, амиа хорлолт, үйлдвэрийн осол, бусдад хорлогдсон, бусад осол, тодорхой бус гэсэн шалтгаануудаар эрэгтэй хүмүүсийн нас баралт эмэгтэйгээс харьцангуй их байна.

Улсын хэмжээнд 2024 онд 10-34 насны хүүхэд, залуучуудын нас баралтын шалтгааны 62.6

хувийг осол гэмтэл, гаднын шалтгаант нас баралт эзэлж байгаа ба үүнээс 15-19 насныхны 64.3 хувь нь осол гэмтэл, гаднын шалтгааны улмаас амиа алдсан байна. Мөн 10-14 насны хүүхдүүдийн 58.3 хувь, 20-24 насны залуучуудын 68.3 хувь, 25-29 насны залуучуудын 64.0 хувь нь гаднын шалтгааны улмаас амь насаа алдсан байна.

Улаанбаатар хотод 2024 онд гадны шалтгаант нас баралтын 1991 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт нас баралтын 21.7 хувийг эзэлж, өмнөх оноос 127 тохиолдол буюу 6.4 хувиар өссөн байна.

Осол гэмтлийн нас баралт, 10000 хүн амд, дүүргээр, 2024 он

Осол гэмтлийн нас баралтын шалтгаан, хувиар, 2024 он

Осол гэмтлийн гадны шалтгаант нас баралтын дийлэнх хувийг зам тээврийн осол, бусад хорлогдсон, амиа хорлох, бусад осол эзэлж байна. Бусад осол дотор архины хордлого сүүлийн жилүүдэд нэмэгдсээр байгаа ба 2024 оны байдлаар бусад ослын шалтгаант нас баралтын 35 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оноос 3.2 хувиар буурсан, хөлдөлт ба осгож нас барсан хүмүүс осол гэмтлийн нас баралтын 6.2 хувь байгаа нь өмнөх оноос 0.4-өөр өссөн байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 97 тохиолдол буюу 4.8 хувийг 0-18 насны хүүхдийн нас баралт эзэлж байна.

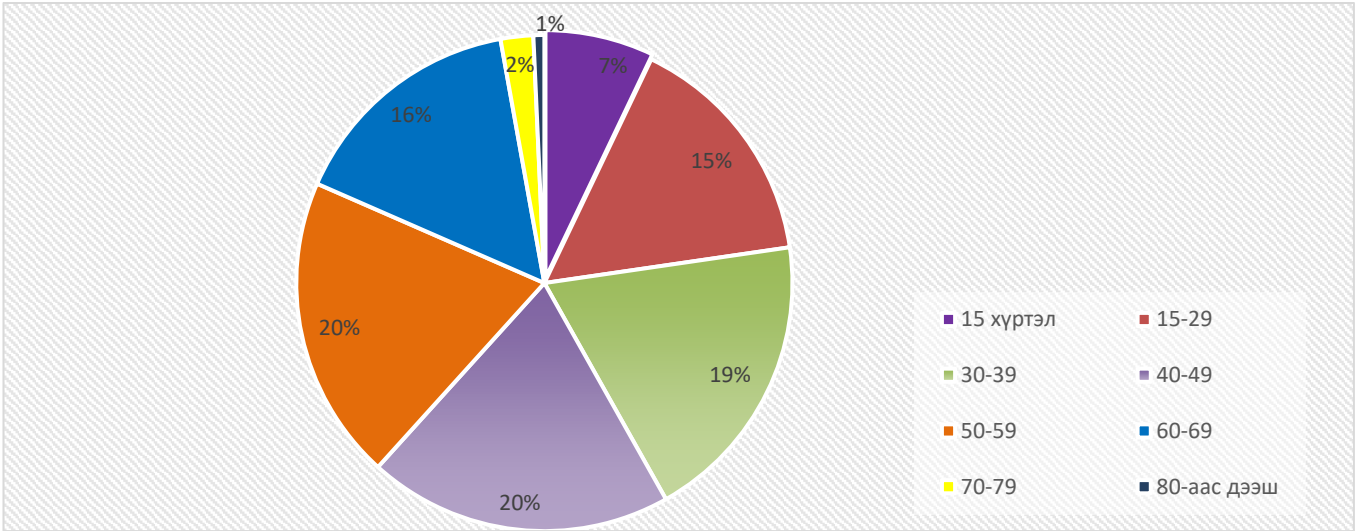
Улаанбаатар хотод амиа хорлож нас барсан 233 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 1.4 байгаа нь улсын дунджаас 0.1 хувиар бага байна. Нийт амиа хорлолтын 87.1 хувь нь эрэгтэйчүүд, 12.9 хувь нь эмэгтэйчүүд, 5.1 хувь нь өсвөр насны хүүхдүүд байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын хэлбэрээр авч үзвэл 141 тохиолдол буюу 7.0 хувийг зам тээврийн осол эзэлж байгаа бөгөөд 10 000 хүн амд 0.8 байгаа нь өмнөх оны, улсын

дунджаас 0.6-аар бага байна.

Зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралтыг төрлөөр харуулбал: 2024 оны байдлаар бусад тээврийн осол- 34%, мотоциклтой зорчигч зам тээврийн осолд орсон- 5.7%, явган зорчигч зам тээврийн осолд орсон- 60.3%- ийг тус тус эзэлж байна.

Зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралт, насны ангиллаар, 2024 он

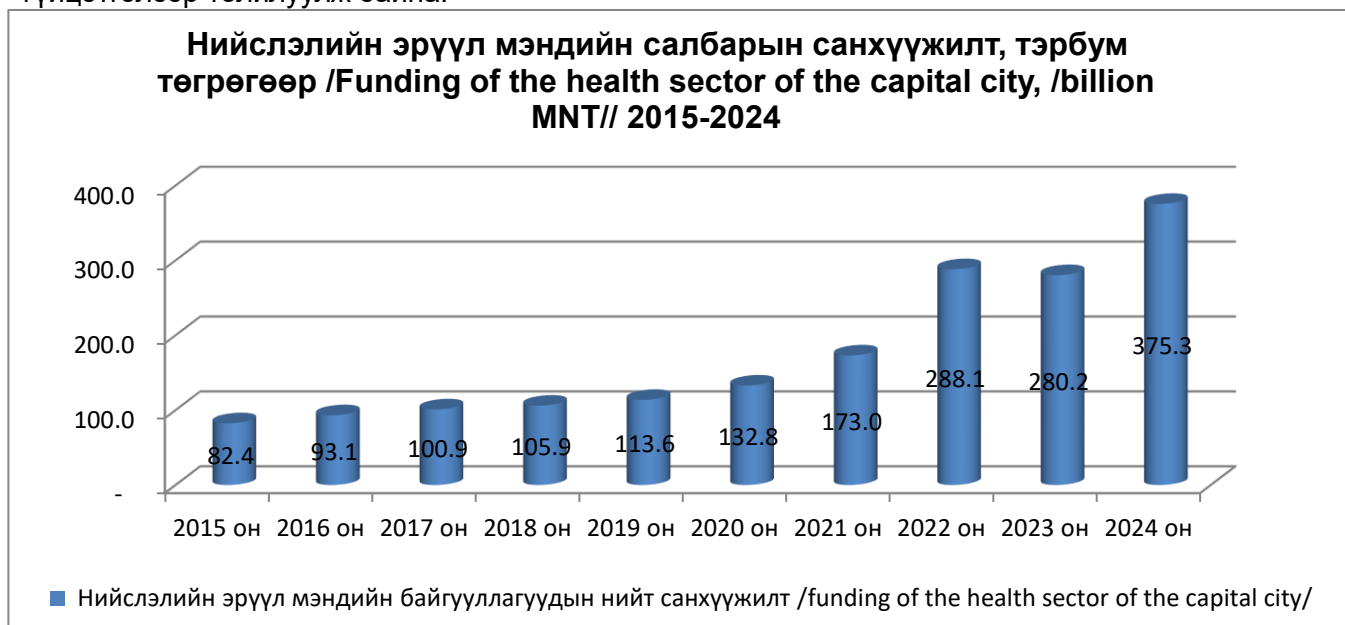

Хүн амын нас баралтын хэлбэр, 2019, 2024 он

Хэлбэр		2019 он			2024 он		
		Эр	Эм	Бүгд	Эр	Эм	Бүгд
Өвчлөл	Тоо	3739	2866	6605	4216	2966	7182
	Хувь	45.5	34.9	80.4	45.9	32.3	78.3
Амиа хорлолт	Тоо	174	30	204	203	30	233
	Хувь	2.1	0.4	2.5	2.2	0.3	2.5
Бусдад хорлогдсон	Тоо	135	24	159	125	13	138
	Хувь	1.6	0.3	1.9	1.4	0.1	1.5
Байгалийн хүчинд өртөх	Тоо	86	34	120	131	38	165
	Хувь	1.0	0.4	1.5	1.4	0.4	1.8
Зам тээврийн осол	Тоо	136	52	188	100	41	141
	Хувь	1.7	0.6	2.3	1.1	0.4	1.5
Архины хордлого	Тоо	384	115	499	484	150	634
	Хувь	4.7	1.4	6.1	5.3	1.6	6.9
Хий уурын хордлого	Тоо	46	13	59	125	72	197
	Хувь	0.6	0.2	0.7	1.3	0.8	2.1
Тодорхой бус шалтгаан	Тоо	187	59	246	85	47	132
	Хувь	2.3	0.7	3.0	0.9	0.5	1.4
Бусад осол	Тоо	118	14	132	210	97	307
	Хувь	1.4	0.2	1.6	2.3	1.1	3.3

БҮЛЭГ VIII. НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

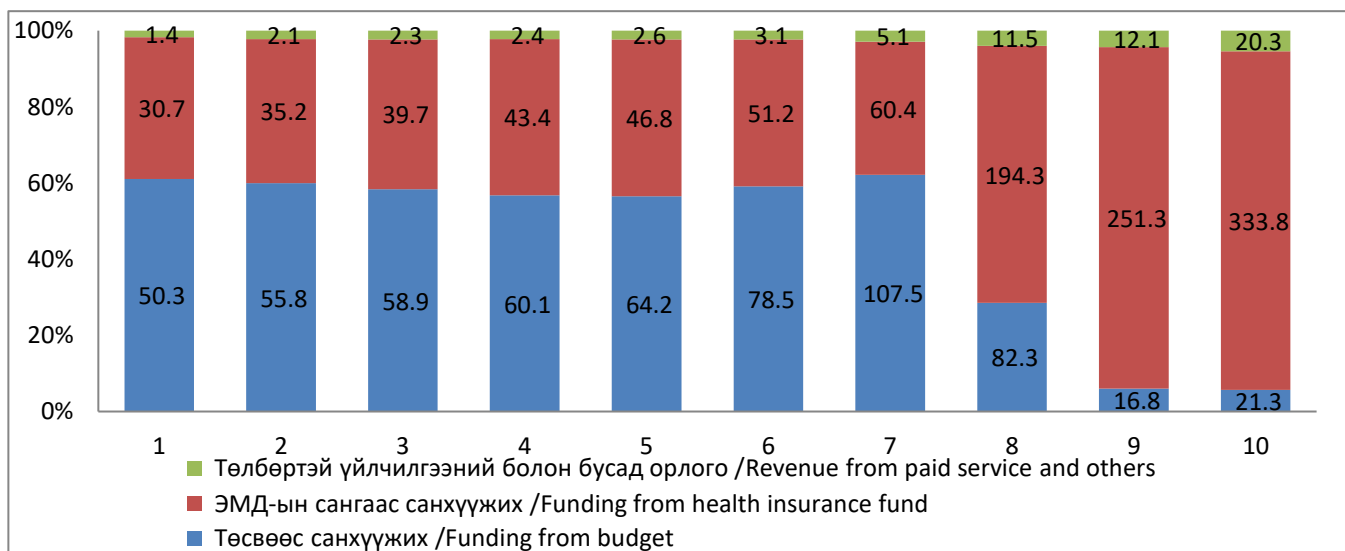
Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын 2015-2024 оны санхүүжилтийн үзүүлэлтийг төсвийн гүйцэтгэлээр толилуулж байна.

2025 оны нийт төсөв 375.3 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 95.1 тэр бум төгрөгөөр буюу 34.0 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

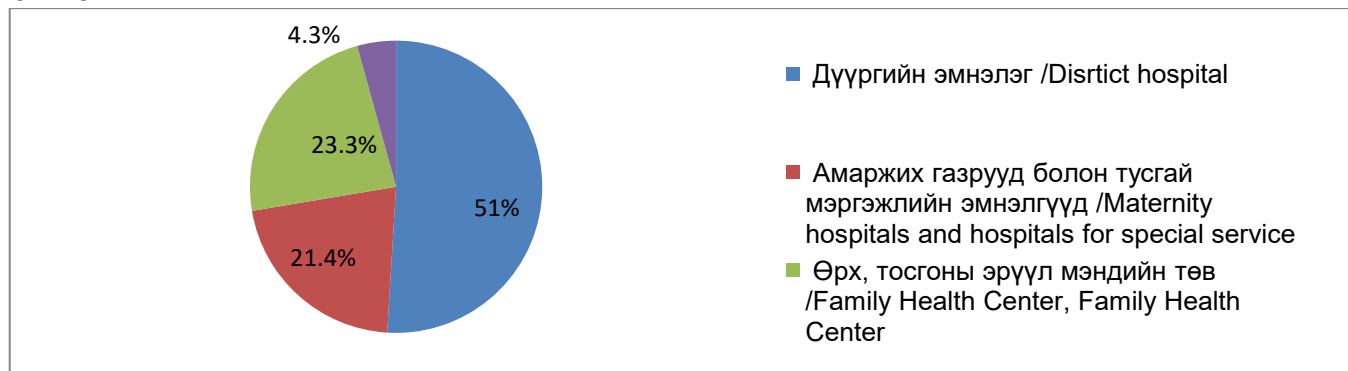
Нийт санхүүжилтийн 5.7 хувь буюу 21.3 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс, 88.9 хувь буюу 333.8 тэрбум төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 5.4 хувь буюу 20.3 тэр бум төгрөгийг төлбөрт үйлчилгээний орлогоос тус тус бүрдсэн байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн эх үүсвэр, 2015-2024 он

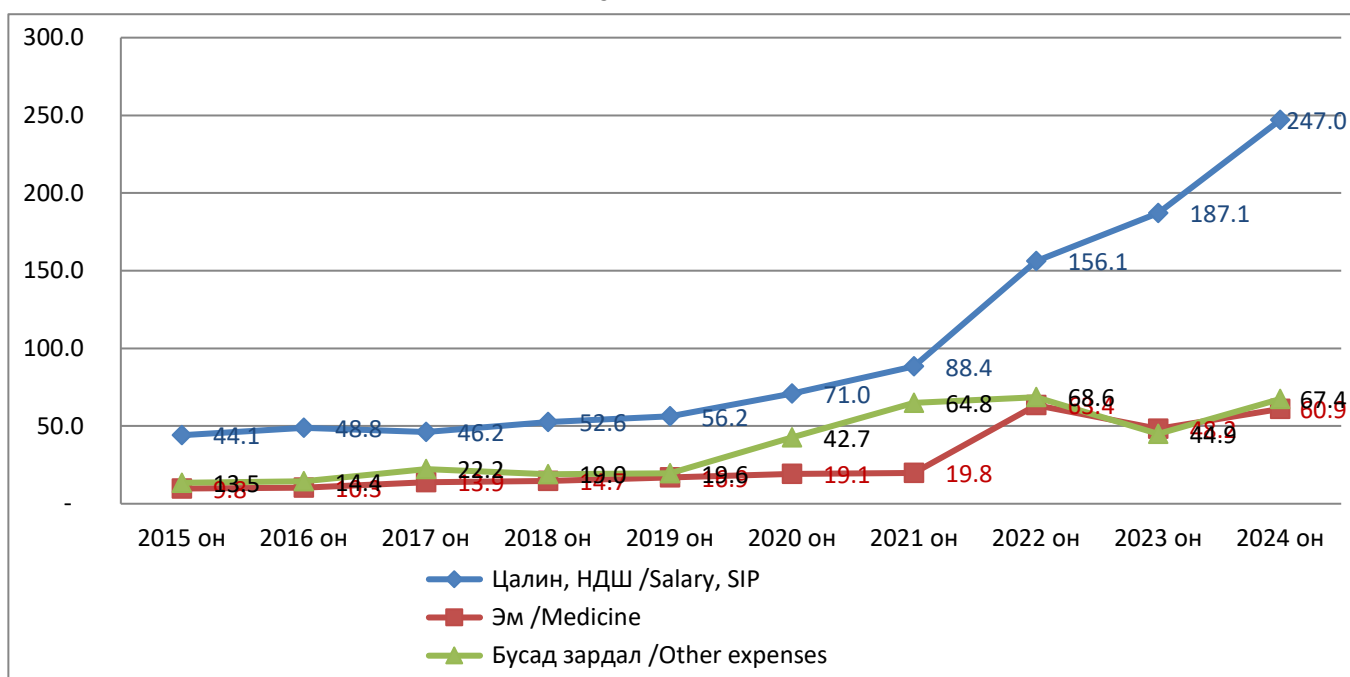
Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын 2024 оны зардлыг багцын ангиллаар авч үзвэл нийт санхүүжилтийн 51.0 хувийг дүүргийн эмнэлэг, 21.4 хувийг тусгай мэргэжлийн эмнэлгүүд эзэлж, 23.3 хувийг анхан шатны тусламж үйлчилгээ, 4.3 хувийг бусад байгууллагад зарцуулсан байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын санхүүжилтийн бүтэц, багцаар, 2024 он

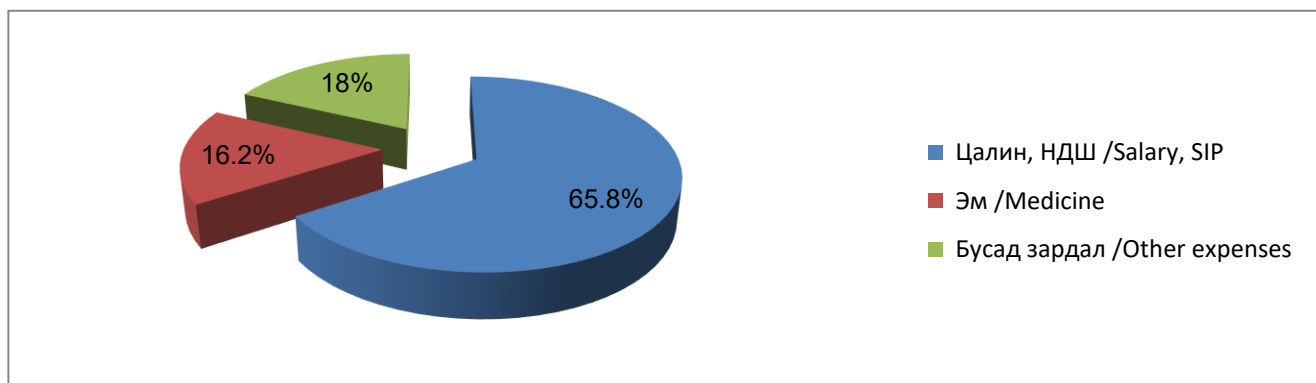

Зардлын зүйлээр авч үзвэл 2024 оны нийт зардлын 247.0 тэрбум төгрөг буюу 65.8 хувийг цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлд, 60.9 тэрбум төгрөг буюу 16.2 хувийг эмийн зардалд, 67.4 тэрбум төгрөг буюу 18.0 хувийг бусад зардалд зарцуулсан байна.

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт, зардлын зүйлээр, тэрбум төгрөгөөр, 2015-2024 он

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт зардлын зүйлээр, хувиар, 2024 он

2024 онд эрүүл мэндийн салбарт хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн барилга байгууламж, их засвар, тоног төхөөрөмжийн жагсаалт
List of equipment, repairment buildings funded by investment of the healthy sector in 2024

№	Байгууллагын нэр	Улсын төсөв	Нийслэлийн төсөв
ШИЛЖИХ БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖ		106,822.40	12,160.60
1	Сэргээн засах төвийн барилга, 36 ор /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 10 дугаар хороо/	4,932.10	
2	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын өргөтгөл /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	9,502.60	
3	Ахмад настан, хүүхдийн эмнэлгийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	9,431.30	
4	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөлийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 16 дугаар хороо/	1,966.80	
5	Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	3,979.10	
6	Нийслэлийн 2 дугаар төрөх "Хүрээ амаржих" газрын барилга /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	45,472.60	
7	Эрт илрүүлэг, оношилгооны төвийн барилга /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг/	5,521.40	
8	Эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 20 дугаар хороо, Гачуурт тосгон/	3,061.20	
9	Эрүүл мэндийн төвийн өргөтгөл /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо/	19,349.90	
10	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 16 дугаар хороо/	1,913.50	
11	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 8 дугаар хороо/	1,691.90	
12	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 42 дугаар хороо/		876.9
13	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 41 дүгээр хороо/		2,161.40
14	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 40 дүгээр хороо/		1,506.50
15	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 4 дүгээр хороо/		2,927.20
16	Хорооны барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 39. 43 дугаар хороо/		1,688.60
17	Аддиктологийн төвийн барилга /Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 20 дугаар хороо/		3,000.00

№	Байгууллагын нэр	Улсын төсөв	Нийслэлийн төсөв
ШИНЭ БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖ		59,067.90	22,693.40
1	Нийслэлийн хүүхдийн сэргээн засах "Эрүүл үрс" төвийн барилга, 80 ор /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	14,938.00	
2	Эмнэлгийн барилга худалдан авах /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 32 дугаар хороо/	40,000.00	
3	Эмнэлгийн барилгын гадна цахилгааны шугам /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 8 дугаар хороо/	650	
4	Өрхийн эрүүл мэндийн барилга /Улаанбаатар, Багануур дүүрэг, 4 дүгээр хороо, "Энх-Өрх" өрхийн эмнэлэг/	1,644.50	
5	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг, 22 дугаар хороо/	1,835.40	
6	Өрхийн эмнэлгийн барилга (Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 16 дугаар хороо)		5,000.00
7	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 18 дугаар хороо/		2,795.00
8	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 6 дугаар хороо/		1,650.00
9	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 8 дугаар хороо/		1,650.00
10	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 33 дугаар хороо/		1,650.00
11	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 34 дүгээр хороо/		1,650.00
12	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 35 дугаар хороо/		1,650.00
13	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 36 дугаар хороо/		1,650.00
14	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 37 дугаар хороо/		1,650.00
15	Хороо, өрхийн эмнэлэг, цагдаагийн хэсгийн цогцолбор барилга /Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 35 дугаар хороо/		3,348.40
ШИЛЖИХ ИХ ЗАСВАР			1,404.90
1	Дүүргийн эрүүл мэндийг дэмжих төвийн засварын ажил (НД, 2 дугаар хороо)		553.5
2	Эрүүл мэндийг дэмжих төв байгуулах ажил (Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг)		220.8
3	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн барилгын их засвар (СХД, 13 дугаар хороо)		630.6
ШИЛЖИХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ		1,665.90	
1	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	1,665.90	

№	Байгууллагын нэр	Улсын төсөв	Нийслэлийн төсөв
ШИНЭ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ		27,338.60	950.4
1	Ахмад настан, эрүүл мэндийн үйлчилгээг сайжруулах "Сонгинохайрхан" төслийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	100	
2	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	1,000.00	
3	Дүүргийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	435	
4	Нэгдсэн эмнэлгийн эмчилгээ, дүрс оношилгооны тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	1,359.00	
5	Эмнэлгийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 8 дугаар хороо/	350	
6	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	900	
7	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	1,101.70	
8	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 1, 2, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 37 дугаар хороо/	1,000.00	
9	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	800	
10	Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмж /Улсын хэмжээнд/	13,835.40	
11	Эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Увс, Ховд сум/	100	
12	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн автомашин, тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	1,000.00	
13	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	500	
14	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сонгинохайрхан дүүрэг/	2,000.00	
15	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Сүхбаатар дүүрэг/	1,000.00	
16	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	97.5	
17	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмж, автомашин /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	1,500.00	
18	Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн шүдний тоног төхөөрөмж /Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг/	260	
19	Эрүүл мэндийн байгууллагын түргэн тусламжийн автомашин (Улаанбаатар хот)		950.4
НИЙТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ		194,894.80	37,209.30
TOTAL			232,104.10

НИЙСЛЭЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН САНХҮҮЖИЛТ, 2015-2024 он

Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт / Funding of the health sector of the capital city мян.₮/thousand.MNT										
Үзүүлэлт / Indicator	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он
Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр / Source of the funding	133,261,199	100,940,085	105,929,624	113,651,420	132,732,722	172,998,173	213,739,818	288,110,480	280,197,951	375,338,960
Төсвөөс санхүүжих /Funding from budget	55,868,617	58,985,489	60,103,730	64,200,161	78,462,068	107,509,359	53,588,868	82,288,626	16,764,775	21,316,706
ЭМД-ын сангаас санхүүжих /Funding from health insurance fund	35,437,986	39,622,628	43,392,522	46,824,709	51,180,781	60,418,154	150,543,153	194,273,197	251,312,050	333,763,144
Төлбөртэй үйлчилгээний болон бусад орлого /Revenue from paid service and others	41,954,596	2,331,968	2,433,371	2,626,550	3,089,873	5,070,660	9,607,797	11,548,657	12,121,127	20,259,110
Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт зардлын зүйлээр / Some expenditure of the health sector of the capital city, by types мян.₮/thousand.MNT										
Зардлын зүйл ангиар /Expenditure types	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он
Цалин, НДШ /Salary, SIP	48,777,303	46,234,621	52,564,218	56,224,741	70,993,138	88,369,768	130,553,371	156,116,469	187,119,121	247,003,424
Эм /Medicine	10,299,931	13,919,974	14,665,488	16,919,905	19,054,829	19,782,229	23,220,882	63,430,601	48,173,455	60,923,787
Бусад зардал /Other expenses	14,417,665	22,192,133	19,040,362	19,656,018	42,684,754	64,846,177	59,965,565	68,563,410	44,905,375	67,411,749
Нийслэлийн эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт байгууллагын бүтцээр /Funding of UBHD , by the group classification мян.₮/ thousand.MNT										
Байгууллагын багц/ Organizations group	2015 он	2016 он	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он
Дүүргийн эмнэлэг /Disrtict hospital	42,866,977	48,628,445	51,297,346	55,706,357	67,422,255	80,080,032	115,606,345	176,374,364	156,195,517	191,323,480
Амаржих газрууд болон тусгай мэргэжлийн эмнэлгүүд /Maternity hospitals and hospitals for special service	26,426,222	28,163,371	29,761,127	31,712,621	37,501,261	46,044,574	48,845,244	33,871,499	27,008,661	80,263,750
Өрх, тосгоны эрүүл мэндийн төв /Family Health Center, Family Health Center	17,918,064	18,593,357	19,659,556	20,850,757	23,448,642	40,552,417	41,262,836	69,652,067	84,175,581	87,636,473
Бусад байгууллага /Other organization	5,941,419	5,554,912	5,211,595	5,381,686	4,360,564	6,321,151	8,025,393	8,212,550	12,818,192	16,115,258

БҮЛЭГ IX. ДЭМБ-ЫН НОМХОН ДАЛАЙН БАРУУН БҮСИЙН МЭДЭЭНИЙ САНД ОРДОГ ҮЗҮҮЛЭЛТ, УБ ХОТ

9.1. Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Улс	УБ	Тогтмол хаягаар								
			БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД
Төрөлт	57756	31420	3255	6501	5702	1914	4743	1905	670	420	72
Эхийн эндэгдэл	13	7	1	1	2	0	0	0	0	0	0
Эхийн эндэгдлийн харьцаа	22.5	22.3	30.4	15.2	34.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	877	468	36	83	75	15	59	24	6	9	2
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин	15.2	14.9	10.9	12.6	13.3	7.3	12.3	12.5	9.0	21.1	27.4
Эмнэлгийн мэргэжилтний эх барьсан хувь	99.9	99.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нярайн эндэгдлийн түвшин	7.5	7.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-

9.2. Халдварт өвчин

[illegible]

9.3. Халдварт бус өвчлөл

Үзүүлэлт		Улс	УБ	Хүйс		Тогтмол хаягаар								
				Эр	Эм	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД
Нийт халдварт бус өвчлөл	Бодит тоо	3737500	1589204	608807	980397	236269	387877	320929	218353	221419	136993	47824	14106	5434
	10 000 хүн амд	10930.9	9877.6	7508.7	11307	9222.2	8738.9	9372.5	15330	8330.5	10173.1	11821	4857.6	12114.6
ЗССӨ	Бодит тоо	458428	161091	58503	102588	28351	44046	28351	20718	18173	14705	4018	1550	1422
	10000 хүн амд	1340.9	988.5	721.5	1668.9	1097.1	44046	992.4	28351	828.0	20718	1454.6	18173	683.7
АЗӨ	Бодит тоо	632159	213072	97759	115313	29569	46003	32559	40200	38742	16800	6172	2147	880
	10000 хүн амд	1848.9	1307.5	1205.7	1329.9	1154.2	46003	1036.5	32559	950.9	40200	2822.3	38742	1457.6
Хавдар	Бодит тоо	61445	40159	11344	28815	7666	9944	6936	5091	5762	3420	831	450	59
	10000 хүн амд	238.9	246.4	139.9	332.3	299.2	9944	224.0	6936	202.6	5091	357.4	5762	216.8
Осол, гэмтэл гадны шалтгаант өвчлөл	Бодит тоо	280339	186412	103899	82513	31823	36429	49306	19154	20228	22215	5150	1796	311
	10000 хүн амд	820.1	1143.9	1281.4	951.6	1242.1	820.8	1440.0	1344.8	761.0	1649.7	1273.0	618.5	693.3
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Бодит тоо	687233	271306	103755	167551	36335	74285	41463	47518	32720	26048	9674	2485	758
	10000 хүн амд	2010.0	1664.8	1279.7	1932.4	1419.0	1673.7	1210.9	3336.1	1231.0	1934.3	2391.2	855.7	1689.9
Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Бодит тоо	372293	165669	39861	125808	22302	40333	35373	23934	26322	12282	3388	1172	563
	10000 хүн амд	1088.9	1016.5	491.6	1451.0	870.5	908.7	1033.0	1680	990.3	912.1	837.5	403.6	1255.2

9.4. Нас баралт

Үзүүлэлт	Улс	УБ	Хүйс		Тогтмол хаягаар								
			Эр	Эм	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД
Нийт нас баралт	18113*	9174	5783	3391	999	1762	1763	814	932	890	264	166	23
Амиа хоролсон/	524	181	153	28	16	38	49	20	22	29	4	3	0
Зам тээврийн осол	528	100	66	34	8	29	23	11	7	11	9	2	0

9.5. Өсвөр насны охидын төрөлт

Үзүүлэлт	Улс	УБ	Тогтмол хаягаар										
			БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД		
Өсвөр насны охидын төрөлтийн түвшин	Бодит тоо	1931	990	43	160	220	51	86	65	51	12	1	
	Өсвөр насны 1000 эмэгтэйд	20.4	19.5	9.5	16.3	22.4	13.7	15.7	18.3	32.7	26.3	28.4	

15-19 насанд тооцсон үзүүлэлт

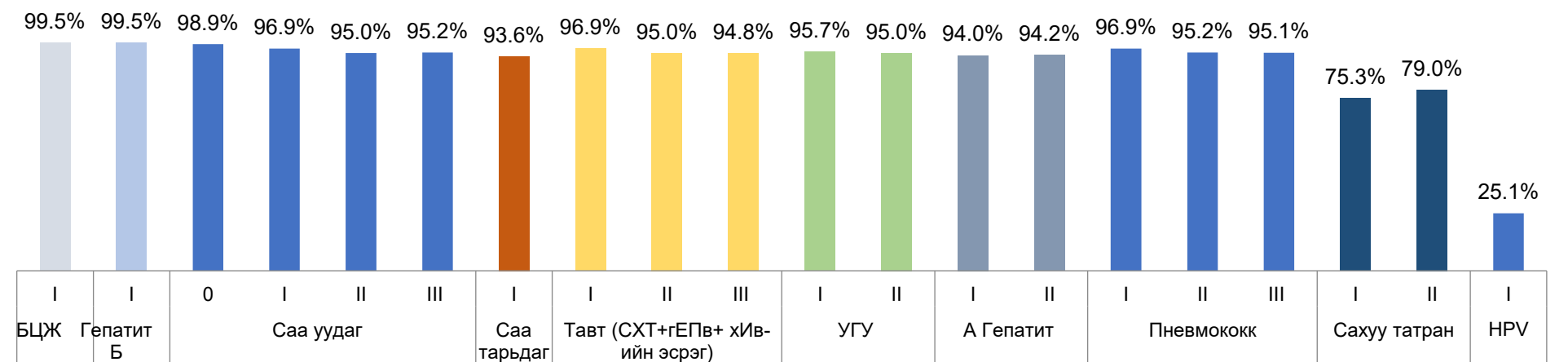
9.6. Жирэмснээс сэргийлэх аргын хэрэглээ

ЖСА-ийн Орчин үеийн хэрэглээ	УБ	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	Тосгоны ЭМТ	ТЗТЭ
		28891	40698	55427	21941	33322	9000	2860	4038	733	2212	2432
Эм, бэлдмэл	55236	5597	7210	9029	3631	26736	1035	455	244	356	640	659
Тариа	12165	1468	3123	4707	1225	153	415	480	242	112	353	29
Суулгац	10426	1108	1740	4486	881	77	1315	344	339	31	95	38
Бэлгэвч	50106	12156	14440	11032	6538	131	2910	406	1294	106	278	741
Ерөндөг	34261	4723	7453	13704	3731	251	678	681	1850	128	535	531
Стерилизаци	3302	239	505	1797	387	21	2	264	69	0	13	5
Бусад	35632	3630	6227	10672	5548	5953	2645	230	0	0	298	429

9.7. Товлолын дархлаажуулалтын хамралт /0-2 нас/, Immunization

Дархлаажуулалт	УБ	БГД	БЗД	СХД	СБД	ХУД	ЧД	НД	БНД	БХД	Таны төлөө бид	НХАГ	НӨАГ	НААГ
В вирүст хепатитын эсрэг сэргийлэх тарилгын төрөх тун	99.5	100	100			100		100	98.7	100	97.5	99.9	99.0	99.8
СХТ + Геп В +ХиВ-ийн эсрэг сэргийлэх тарилга III тун	94.8	93.9	96.6	95.0	96.1	92.8	94.8	90.7	97.7	92.0				
Халдварт саагийн эсрэг сэргийлэх тарилга III тун	95.2	93.9	96.9	97.0	96.2	92.8	94.9	90.8	97.7	92.0				
Улаанбурхан, гахайн хавдар, улаануудын эсрэг сэргийлэх тарилга I тун	95.7	93.5	96.9	97.6	97.2	93.8	95.9	93.0	94.4	91.3				
А вирүст хепаптитын эсрэг сэргийлэх тарилга II тун	94.2	92.0	94.9	97.4	95.4	92.0	94.3	91.0	94.2	87.2				
Пневмококкийн эсрэг сэргийлэх тарилга III тун	95.1	92.6	96.2	97.6	96.9	93.2	94.9	92.6	93.8	90.4				

Товлолын дархлаажуулалт, вакцины хамралт 0-15 насанд тун тунгаар, (2024 он)

9.8. Хүний нөөц

Үзүүлэлт		Улс	УБ	НЭМГ-ын харьяа ЭМБ	Байршилаар						
					ХХЭМБ	ДЭМТ	ӨЭМТ	СН	АГ	Тосгон	НЭМГ-т мэдээ ирүүлдэг бусад эмнэлгүүд
Нийт ажиллагсад	Бодит тоо	63340	37072	28659	14235	2763	2499	1507	779	108	3458
	10000 х/а	189.6	236.5	170.8	84.8	16.5	14.5	7.7	5.0	0.6	22.1
Эмч	Бодит тоо	15973	10624	7559	5323	786	862	447	204	28	353
	10000 х/а	46.7	63.3	45.5	31.7	4.7	5.1	2.6	1.2	0.2	2.1
Сувилагч	Бодит тоо	15152	8326	4852	2805	726	792	471	155	26	256
	10000 х/а	44.3	49.6	28.9	16.7	4.3	4.7	2.8	0.9	0.15	1.5
Шүдний эмч	Бодит тоо	2194	1660	1585	1520	48	1	14	0	2	29
	10000 х/а	6.4	9.9	9.4	9.0	0.2	0.0	0.08	0.0	0.0	0.2
Эм зүйч	Бодит тоо	3150	1080	2608	137	39	0	25	10	0	7
	10000 х/а	6.7	6.4	15.5	0.8	0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	0.05

9.9. Эмнэлгийн орны тоо

Тайлан	Эмнэлгийн тасгаар																					
	Дотор	Мэс засал	Төрөх	Эмэгтэйчүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэц	Гэмтэл	Нефролог	Уролог	Эрчимт эмчилгээ	Нүд	Чих, хамар хоолой	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчилгээ	Хөнгөвчлөх эмчилгээ	Бусад	Бүгд
БГДЭМТ	65	35			196				60			20		12					25	12		405
СХДЭМТ	170								45					10						10		235
ХУДЭМТ	60								26					2						2		90
ЧДЭМТ	100	25			80				28					7					8	4		252
НДЭМТ	55	23	14	12	32	6	2	6	15					6					20	13	23	227
БНДЭМТ	51	49	35		44	10			17					2					35	10		253
Багахангай	11				6	2															3	22
Дүүргийн ЭМТ	512	132	49	12	358	18	2	6	191	0	0	0	0	39	0	0	0	0	88	51	26	1484
БЗДНЭ	164	30			130									14						20	14	358
СХДНЭ	74	35			130	35			35		35			22								365
СБДНЭ	144	25			120				50					11				5		5		360
ХУДНЭ	71	21			80				54		4			10						15		255
Дүүргийн НЭ	453	111	0	0	460	139	0	0	105	0	39	0	0	63	0	0	0	5	0	60	14	1338
Өргөө АГ			230	100	23									10								363
Хүрээ АГ			93		10									5								108
Амгалан АГ			140	30	20									10								200
Амаржих дүн	0	0	463	130	43	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	671
Жаргалант	12		1		2																	15
Туул ТЭМТ	10				5																	15
Гачуурт ТЭМТ	15				2																	17
Хонхор ТЭМТ	9				6																2	15
Тосгон нийт	46	0	1	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	62
Энэрэл	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	8	92
Наркологи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	83
НЭМГ дүн	1091	243	513	142	876	156	2	6	296	83	39	0	0	131	0	0	0	5	88	111	50	3730

